

**Atenție! Vezi nota de la Dubla Antisemitism I. Sunt 3 (+1) fișiere cu același număr(I).
E la fel cu Antisemitism+ptr. verificare care are și nr.1-4.**

ANTISEMITISM I. Guvernări-Legislaturi. 1918-1932

Guvernele Maniu-GGMironescu-Vaida-Iorga-Argetoianu

ANTISEMITISM I. Guvernări-Legislaturi. 1918-1932.....	1
Guvernele Maniu-GGMironescu-Vaida-Iorga-Argetoianu.....	1
-----	5
Guvern Maniu. Legislatura I .Sesiunea I 1928/ 1929.....	5
-----	5
4.) Electorale . Agiții antisemite ?! (nov.-dec. '28).....	5
5.) O.Goga (P.P.) ,Discurs la Mesaj, 15 ian.1929.....	6
▫ Alianța PNȚ cu Partidul Evreesc.....	6
6.) dr. Iosif Fischer (P.Evreesc,Maramureș),Chestiune pesonală cu Goga.....	7
7.) Marea întrunire electorală PNȚ, 11 dec.'28.....	7
Virgil Madgearu.....	7
▫ Atmosfera sufocantă în regimul de "dictatură" s-a sfârșit;.....	7
8.)Teodor Fischer (P.Sionist din Ardeal, Clubul parlamentar evreesc) ,.....	7
▫ Democrație, libertate, egalitate, fratenitate. (vezi pe larg, Evrei).....	7
9.) Dr.Cl. Blumenfeld-Scrutator,.....	7
▫ Sionismul . (vezi pe larg, la Evrei).....	8
▫ Evreii din România.....	8
▫ Partidele românești și evreii.....	8
▫ UER - PNL, 1927.....	8
10.) Comparații cu alegerile trecute : 1926 , 1927, 12 dec.1928.....	8
▫ Rezultate pe județe [LD , pentru a stabili "fiefuri " și "amploare"].....	8
-----	9
Guvern Maniu . Legislatura I .Sesiunea II . 1929 /1930.....	9
-----	9
11.) Michel Landau (Club parlam.evreesc) ,Întrebare , 5 dec.'29.....	9
12.) Teodor Fischer (Club parlamentar evreesc),Întrebare , 11 dec.'29.....	9
13.) Iosif Jumanca (PSD) , discurs la mesaj, 11 dec.'29.....	10
▫ Antisemitism studențesc.Congresul de la Craiova.....	10
14.) Laar Francisc , (PNM), Întrebare, 13 dec.'29.....	11
* Em.D.B.Vasilii , Situația demografică a României , Cluj, 1923.....	11
▫ 1910. Populația Transilvaniei și Banatului , statistică oficială maghiară :.....	11
▫ 1910.Transilvania. Românii în orașe (statistică maghiară).....	11
▫ România Mare. 1919 , următoarea situație demografică:.....	11
▫ 1919.România Mare.Populația urbană pe naționalități.....	12
15.) Lotar Rădăceanu (PSD), discurs la mesaj,16 dec.'29.....	12
▫ Antisemitism.....	12
16.) Iosif Fischer (Club parlam.evreesc) ,Întrebare, 18 dec.'29.....	13
17.) Teodor Fischer (Club parlamentar evreesc) , discurs la mesaj, 17dec.'29.....	13
▫ Antisemitism.....	13
18) Iuliu Maniu , prim-ministru, declarație Agenției "Sud-Est",26 mai '30.....	14
19.) Camera și Senatul, în ziua sosirii lui Carol , la București ...6 iunie '30.....	14
-----	16
Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ. Sesiunea III, 1930 / 1931.....	16
-----	16
20) Teodor Fischer (Club parlamentar evreesc) discurs la mesaj, 28 nov.'30.....	16
▫ Mișcarea antisemită.....	16
▫ Răspunderea guvernului PNȚ.....	17
Madgearu / Intervenție în discurs , nov.'30.....	17
▫ Libertatea , legalitatea, constituționalitatea, presei și întrunirilor.....	17
T.Fischer / nov.'30.....	18
▫ Internaționalizarea problemei evreești.....	18
▫ Naționalism curat > < Xenofobie condamnabilă.....	18

▣ Procesul de la Satu Mare.....	18
▣ Poziția PNȚ în materie etnică.....	19
▣ Schimbarea poziției sioniștilor	19
▣ Mondializarea problemei evreești.....	19
▣ " Cazul Borșa.".....	20
▣ Manipularea problemei.....	20
Solomon Rosenberg / nov.'30 / Virgil Madgearu /	21
▣ Agitații antisemite	21
▣ Procesul de la Satu Mare.....	21
▣ Puterea justiției.....	21
T.Fischer / nov.'30.....	22
▣ Clubul parlamentar evreesc.....	22
▣ Școala.....	22
21.) Lotar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 29 nov.-1 dec.'30.....	23
▣ Poliția.....	23
22) D.Bogos (PNȚ-Basarabia) , discurs la mesaj, 28 nov.'30.....	23
▣ Atmosferă politică și publică.....	23
▣ Țărănism basarabean.....	24
23) Nicolae Iorga (PND) ,discurs la mesaj, 5 dec.'30.....	24
▣ Țăranul român.....	24
24) M.D.Ralea (PNȚ) , discurs la mesaj , 8 dec.'30.....	25
▣ Greșala guvernării PNȚ : tolerarea antisemitismului.....	25
25.) A.C.Cuza (LANC, deputat de Roman, alegeri parțiale) ,	25
▣ Atmosferă parlamentară.....	25
II. Problema jidănească.....	26
III. Problema tratatelor .Liga Națiunilor.....	26
Discursul parlamentar.....	26
▣ L.A.N.C. în sistemul de partide.....	27
▣ Doctrina LANC.....	27
▣ Jidanii și partidele politice.....	28
▣ Doctrina cuzistă : a) adevărul.....	28
▣ Doctrina cuzistă : b) logica imanentă	29
▣ PNL.....	29
II. Problema evreească.....	29
▣ 10 decembrie : Ziua "numerus clausus" ,"antisemitism național".....	30
▣ Hitler : antisemitism, revizionism.....	31
▣ Problema evreească- continuare -.....	31
▣ Rasa.....	32
▣ Religia.....	32
▣ Antisemitismul.....	32
▣ Religia.....	33
▣ Antisemitismele moderne	34
▣ Antisemitism românesc.....	35
▣ Evreii și comunismul.....	35
▣ Pericolul economic evreesc.....	36
▣ Antisemitismele moderne - concluzii -.....	36
▣ Soluția finală.....	36
▣ Episod parlamentar cuzist	37
III. Tratatetele de pace.....	37
▣ LANC și antisemitismul mondial.....	37
▣ Partidele politice și politica externă.....	37
▣ Tratatetele de pace. - continuare -.....	38
▣ Echilibrul european și politica " jidănească ".....	38
▣ Revizuirea tratatelor.....	39
▣ Episod parlamentar.....	39
▣ Capitalul străin.....	39
Episod parlamentar.....	40
▣ Criza economică.....	40
Industria parazitată.....	40
Problema muncitorească.....	40
▣ Țăranul.....	40

26.) A.C.Cuza (LANC), continuarea discursului la mesaj, 15 dec.'30.....	41
▣ Pedagogie antisemită.....	41
II. Problema evreiască și partidele.....	41
IV.Problema economică și partidele.....	42
▣ Industria parazitara și partidele.....	42
▣ Memoriul LANC, 20 sept.'30.....	42
▣ Retro: ACCuza -previziuni și operă.....	43
▣ PȚ -Lupu.....	43
27.) C.Gongopol (ziarist independent) , discurs la mesaj, 15 dec.'30.....	44
▣ AC Cuza / curentul antisemit	44
▣ Cuzismul.....	44
▣ ACCuza -.....	45
28.) Emil Fagure (ziarist ind., evreu,pe lista PNTȚ),.....	45
▣ Politică externă. (vezi pe larg,la Politică externă).....	45
▣ Revizionism cuzist.....	46
▣ Antisemitism.....	46
▣ Revizionism cuzist ;.....	46
▣ Evreii	47
▣ Politica externă -continuare -.....	47
29) I.Rosenthal (atașat de presă, New-York) , telegramă, 21 ian.'31.....	48
30) A.C.Cuza (LANC) , Înterpelare : represiunea cuziștilor de la Rădăuți , 9 febr.'31.....	48
▣ Semnificația politică a întrunirilor.....	48
▣ Sistem de guvernare obedient jidanilor !.....	48
▣ Guvernul > < LANC.....	49
▣ Protestul LANC.....	49
31.) George Grigorovici (PSD) , discurs la mesaj, 26 iun.'31.....	49
Guvern de "uniune națională" ?.....	50
▣ Lupta de clasă și naționalismul.....	50
▣ LANC.....	50
▣ Alegerile	50
32.) dr N.Lupu (PȚ) , discurs la mesaj , 30 iun.'31.....	51
▣ Problema evreească.....	51
33.) Teodor Fischer * (P.N.Evreesc) , declarație la mesaj, 1iul.'31.....	51
▣ Dezideratele evreești	51
▣ Democrație , libertăți cetățenești ; stîrpirea antisemitismului	52
▣ Religia mozaică.....	52
▣ Deziderate minimale :.....	52
▣ Meserii și comerț. [.....].....	52
▣ Minoritățile.....	52
34.)Al.Topliceanu: "Nicolae Iorga" - profil - mai 1931.....	53
-----	53
Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932.....	53
-----	53
35.) C.A.Spulber (Liga Vlad Țepeș , Partidul Conservator) ,.....	53
▣ Atitudinea față de evrei.....	53
36.) Teodor Fischer (P.Evr.) , declarație la mesaj, 25 nov.'31.....	53
37.) C.Toma (PNL-2), discurs la mesaj, 2 dec.'31.....	54
▣ Partidele în regimul constituțional.....	54
38.) dr.N.Lupu (PȚ), discurs la mesaj, 3 dec.'31.....	54
▣ Fază prerevoluționară ? fază revoluționară sporadică ?.....	54
39.) ACCuza (LANC) , discurs la mesaj, 3 dec.'31.....	55
▣ Testamentul politic.....	55
▣ Autoportret , autobiografie.....	55
▣ Partidele și consiliile de administrație.....	55
▣ Doctrină economică sui-generis.....	55
▣ Problema jidovească.....	56
▣ Guvernul Iorga	56
40.) Samuel Singer (P.Evreesc) , discurs la mesaj , 3 dec.'31.....	57
▣ Rostul Partidului evreesc.....	57
▣ Cămătarul și țăranul.....	57
▣ Conversiune . Țărănism.....	57

▫ "Speculantul " evreu.....	57
▫ Antisemiții	58
41.) Corneliu Zelea -Codreanu (Gruparea "C.Z.C"),discurs la Mesaj, 3 dec.'31.....	58
▫ Antisemitism ? –Nu, naționalism românesc !.....	58
▫ Chestiunea evreească.....	59
▫ Democrația	60
▫ Listă " compromițătoare ".....	60
▫ PROGRAMUL.....	61
42.) I.Cătuneanu (LANC) , discurs la conversiune , 4 martie '32.....	61
▫ Camătăria.....	61
43.) CZCodreanu , Interpelare : frământări studentești; maltratări la Iași ;.....	62
44) M.Landau (P.Evreesc) ,Interpelare : devastarea sinagogii din Iași, 26 mart.'32....	62
45.) G.Trancu-Iași (PP) , Interpelare : Închiderea cursurilor de la Universități, 2 apr.'32	63
.....	63
46) C.Z.Codreanu ("Gruparea CZCodreanu ") Interpelare :.....	63
▫ Garda de Fier.....	63
.....	64
Căderea guv.lorga.....	64
Guvern de alegeri Vaida.....	64
.....	64
47.) Afișe electorale, Manifeste, LANC-ACCuza , iul.'32.....	64
48) Rezultatele alegerilor din 17 iul.'32.....	65

Documentele în ordinea introducerii pe calculator :

Guvern Maniu. Legislatura I .Sesiunea I 1928/ 1929

Pentru integrarea evreilor.... [vezi obligatoriu fișier Evrei](#)

- 4 **Agitații antisemite !?**, nov.-dec.'28 .
- 5 **Octavian Goga** (P.P.) , Discurs la mesaj, 15 ian.1929
- 6 **Iosif Fischer** (P.N.E./PNTJ, Maramureș) , Replică lui Goga , 15 ian.'29
- 7 **Virgil Madgearu**, I ntervenție, 11 dec.'28
- 8 **Teodor Fischer** (PNE/PNTJ) Declarație la mesaj, 28 dec.'28 .
- 9 **Blumenfeld -Scrutator**, Greșeli în politica evreească, 1929.
10. **Votul naționalist** la 12 dec.'28 (selecție LD)

Guvern Maniu . Legislatura I .Sesiunea II . 1929 /1930

Pentru integrarea evreilor.... [vezi obligatoriu fișier Evrei](#)

11. **Michel Landau** (Club parlam.evreesc), Întrebare, 5 dec.'29
12. **Teodor Fischer** (Club parlam.evr.) Întrebare , 11 dec.'29
- Răspuns **N.Costăchescu** (fragment reprodus)
13. **Iosif Jumanca** (PSD) discurs la mesaj, 11 dec.'29
14. **Laar Francisc** (PNM), Întrebare ,13 dec.'29
15. **Lotar Rădăceanu** (PSD) , discurs la mesaj, 16 dec.'29
16. **Iosif Fischer** (Club parlam.evreesc) ,Întrebare, 18 dec.'29
17. **Teodor Fischer** (Club parlam.evreesc) , discurs la mesaj, 17 dec.'29
18. **Iuliu Maniu** , prim-ministru, declarație Agenției "Sud-Est",26 mai '30
19. **Iuliu Maniu** , Comunicat, în legătură cu excesele antisemite, 4? iun.'30

Restaurația: Carol II, 8 iunie'30

Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNTJ. Sesiunea III, 1930 / 1931

Pentru integrarea evreilor.... [vezi obligatoriu fișier Evrei](#)

20. **Teodor Fischer** (Club parlamentar evreesc), discurs la mesaj, 28 nov.'30
21. **Lotar Rădăceanu** (PSD), discurs la mesaj, 29 nov.-1 dec.'30
22. **D.Bogoss** (PNTJ-Basarabia) , discurs la mesaj, 28 nov.'30
23. **N.Iorga** (PND)discurs la mesaj, 5 dec.'30
24. **MDRalea** (PNTJ) ,discurs la mesaj, 8 dec.'30

25. **ACCuza** (LANC), discurs la mesaj, 13 dec.'30
 26. **ACCuza** (LANC), continuare discurs (Memoriul LANC, 20 sept.'30), 15 dec.'30
 27. **C.Gongopol** (ziarist independent, lista PNT) , discurs la mesaj, 15 dec.'30
 28. **Emil Fagure** (Ziarist independent, lista PNT), discurs la mesaj, 16 dec.'30
 29. **I.Rosenthal** (atașat de presă-New-York) , telegramă, 21 ian.'31
 Congresul XXII al "Federației evreilor româno-americani"
 30. **ACCuza** (LANC) ,Interpelare : Congresul LANC [1 febr.], Rădăuți ,9 febr.'31

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Sesiunea extraordinară .iun.-iul.'31

31. **G.Grigorovici** (PSD), discurs la mesaj, 26 iun.'31 (intervenții ACCuza,N.Robu)
 32. **Dr.N.Lupu** (PT), discurs la mesaj, 30 iun.'31(intervenție Robu)
 33. **T.Fischer** (P.Evreesc), declarație la mesaj, 1 iul.'31 (intervenții Robu)
 34. **Al.Topliceanu** , "**Nicolae Iorga**" -profil- , mai 1931

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932

Pentru integrarea evreilor.... **vezi obligatoriu fișier Evrei**

35. **A.C.Spulber** (P.C.) , discurs la mesaj, //intervenții **ACCuza**// , 24 nov.'31
 36. **Teodor Fischer** (Part.Evr.) ,// intervenții **ACCuza**// , discurs la mesaj , 25 nov.'31
 37. **C.Toma** (PNL-2) , discurs la mesaj , //intervenții **ACCuza**// , 2 dec.'31
 38. **Dr.Lupu** (PT), discurs la mesaj //intervenții **ACCuza**// , 3 dec.'31
 39. **ACCuza** (LANC) discurs la mesaj, 3 dec.'31
 40. **Samuel Singer** (P.Evreesc) , discurs la mesaj , 3 dec.'31
 41. **C.Z.Codreanu** (Gruparea "CZC"), discurs la mesaj, 3 dec. '31
 42. **I.Cătuneanu** (LANC) , la conversiune , 4 mart.'32
 43. **CZCodreanu** , Interpelare : maltratarea, masacrul, de la **Iași și Tutova**, 25 mart.'32
 44.**M.Landau** , Interpelare : **devastarea sinagogii din Iași**, 26 mart.'32
CZCodreanu , replică ; **I.N.Ottescu** -răspunde: **confiscarea "Calendarului"** ;
 45.**Gr.Trancu-Iași (PP)** , Interpelare : **închiderea cursurilor universitare** , 2 apr.'32
Iorga - răspunde : **Dizolvarea Gărzii** .
 46.**C.Z.Codreanu** , interpelare : **Dizolvarea Gărzii de fier** , 6-7 apr.'32
Pangal -răspunde .

Căderea guv.Iorga

Guvern de alegeri Vaida

- 47.**Manifeste electorale** LANC, iul.'32
 48.**Rezultatul alegerilor** (selectiv) din 14 iul.'32
Vezi accente, diversiuni, etc... la fișier alegeri și la respectivele partide....
 ✦ **M.Landau** (P.Evr.) , Declarație la validări , 2 aug.'32
 ✦ **C.Z.Codreanu** (G de F) , Declarație la validări , //antisemitism // 2 aug.'32
 ✦ **V.Georgescu Bârlad** (PNT) , la validări , // antisemitism legionar // , 4 aug.'32
 ✦ **Adonis Popov** (PT-Lupu) , la validări // diversiuni :evreii ! // , 3 aug.'32
-

Guvern Maniu. Legislatura I .Sesiunea I 1928/ 1929

4.) Electorale . Agiații antisemite ?! (nov.-dec. '28)

/ **P.P-Averescu** ("Îndreptarea " : "Trebuie să se știe că **PP este un partid de ordine**, în fruntea căruia este marele om de stat Averescu , care a dat destule dovezi că **este contra oricărei mișcări de asemenea natură**, și a putut oricând pune stavilă unor asemenea mișcări .[...]
P.P. nu face nici o distincție între cetățenii țării , oricare ar fi **naționalitatea sau profesiunea lor "**) și
PND-Iorga ("Neamul Românesc") **au protestat** contra afirmațiilor din unele ziare , că

agenții lor ar provoca turburări antisemite.

/Cît despre PNȚ și PT-Lupu, nu mai este nevoie de spus....

" Se poate deci afirma - comentează "Dimineața" - că toate organizațiile politice serioase din țară nu numai că **dezaprobă orice încercare de turburări antisemite**, dar au crezut chiar necesar să exprime **în mod oficial această dezaprobare.**

E de sperat că **unanimitatea partidelor politice organizate** va face ca și **cei câțiva oameni fără răspundere , dornici de turburări,**

să-și dea seama de necesitatea de a-și înfrîna tendințele destructive " .

Cu toate acestea , **știri din țară** spun că " unii membrii din partidele de guvernămînt " se dedau la **"propagandă antisemită."**

("Dimineața", 28 nov.'28)

/ DRloanițescu (subsecret.Interne) și N.Costăchescu (Instrucțiune)

au interzis sărbătorirea zilei de 10 decembrie, ca sărbătoare oficială, națională , de stradă , de către **studenții creștini** , dîndu-le permisiunea să se întrunească într-o sală, fără întreruperea cursurilor, fără agitații și turburarea ordinii. ("Dimineața", 10 dec.'28)

/ Întrunire UER zădărnicită.Chişinău, 10 dec.'28, sala "Expresul ".Trebuia să ia cuvîntul și Filderman .Întrunirea nu s-a putut desfășura pentru că au aruncat în ei cu ouă, cartofi și alte zarzavaturi.Se striga : **<Jos Oradia mare !Jos Inculeț ! Jos liberalii ! >.**

Au intervenit jandarmii și avocatul Landau (candidat PNȚ) și i- au potolit .

("Dimineața", 12 dec.'28)

5.) O.Goga (P.P.) ,Discurs la Mesaj, 15 ian.1929

[DAD,MO 10 /'29, șed. 15 ian.'29, p . 371- 388.]

Goga /'29

▣ Alianța PNȚ cu Partidul Evreesc.

PNȚ a făcut alianță cu **partidul sionist** .

Cu această ocazie vrea să facă cîteva **declarații cu caracter personal** , pentru că o **presă potrivnică** i-a făcut **repuția de a fi "antisemit"**.

"Eu nu sunt antisemit , pentru că **antisemitismul este o postură**

de ură religioasă și de rasă ,

și nu m-am găsit niciodată în această **atitudine.**

Și dacă ar fi fost momente de ură de rasă pe urma unei izbucniri a **instinctelor mele de răzvrătire**, înainte de război, în flacăra mare a războiului,**s-a consumat tot capitalul meu de ură** și , după marea dramă , **azi privesc raporturile cu toate neamurile printr-un sentiment de puritate morală desăvîrșită."**(p. 377)

/"Aceasta nu înseamnă că nu **va protesta împotriva tuturor** acelora care , **nefiind**

cetățeni români, în sensul generosului nostru tratat de pace,

și care venind din toate părțile , de aiurea, de oriunde ar veni,

dau năvală asupra binecuvîntatului pămînt al României ,

unde sunt datori să se împartă pe cămașa noastră."

/ Cînd a fost la guvern, a făcut **recensămîntul** , și s-a informat privind **numărul exorbitant al străinilor din țară."**

Constată că PNȚ intenționează să facă o **Lege** pentru **"împămîntenirea"**

acestora.Recomandă să facă mai întîi recensămîntul, și abia apoi să facă o atare lege.

De aceea se miră de **pactul electoral PNȚ - P.Evreesc.**

-Vaida Voevod (ministr. de Interne) : simplu .În loc să facă agitațiuni printre studenți...

-Goga :N-am făcut nici noi.

- Vaida : Pardon , **avem și noi dovezi** la mîină, fiind și noi astăzi, unde ai fost d-ta [la Interne]

-Goga : " [...] să-mi produceți acele dovezi [...] Niciodată nu m-am folosit de tineret pentru agitațiuni."

-Voce PNȚ : ai trimis studenți la Chișinău să facă agitațiuni.

(Zgomot,înteruperi)

- Vaida -Voevod : " Voturile evreilor le-ai avut tot așa cum le-am avut și noi **acum**.Este adevărat, le-ai avut;**le-a avut și d. Duca** .Iar acum , cînd noi am refuzat să stăm de vorbă cu un **samsar al voturilor evreești** - căci nu-l pot numi altfel pe dl.**Filderman** - am refuzat să facem cu acest om o înțelegere , **d.Duca s-a grăbit**, ca și d. **Vintilă Brătianu** , cu tote că sunt naționaliști integrali , **să încheie pact cu el** , pentru a beneficia de voturile dlui Filderman **Și cu siguranță ai fi oferit 50 la sută mai mult, dacă ar fi venit la d-**

ta."

-Goga : A venit d.Filderman și cînd am fost la guvern, și am refuzat , nu cu 50 , ci cu 30.
(Vezi mai pe larg la **Evrei**)
(Goga Vaida)

6.) dr. **Iosif Fischer** (P.Evreesc,Maramureș),Chestiune pesonală cu Goga,

15 ian.'29

[DAD, MO 10/'29, șed. 15 ian.'29 , p. 384- 387)

[continuare la discursul lui Goga]

-Fischer : **ați declarat** , la începutul discursului,

că nu mai sunteți antisemit.Nu se poate sfida lumea mereu.

-Emil Fagure (ziarist independent) :"**Fii sincer.Uite d.Cuza** , toată cinstea pentru d-sa : **se declară antisemit.** Ai curajul opiniei .

-Goga : "**Dar nu sunt , dle! Am declarat și am scris de atîtea ori acest lucru.**"

Ai ieșit dta curajos acum!...(Zgomot, **întreruperi rumoare**)

-Fischer: d. Goga începe să vorbească de străinii care au invadat țara

-Goga: numai **în Maramureș** am numărat **30.000** (ancheta gral Polizu)

-Fischer :Cînd era ministr.de Interne, Goga a ordonat o anchetă , ocazie cu care a aflat că , în Maramureș, trăesc cca **35.000 evrei,**

toți cetățeni români. (p. 385)

Iosif Fischer

7.) Marea întrunire electorală PNȚ, 11 dec.'28

Programul de guvernare expus de **Maniu, Madgearu, Vaida.**

(reportaj) ("Dimineața", 12 dec.'28)

Virgil Madgearu

▫ **Atmosfera sufocantă în regimul de "dictatură" s-a sfîrșit;**

au apărut 2 organizații noi : **PCR** și **UER.**

"**Partidul comunist** trebuie să știe că e considerat de noi ca **o forță politică infimă.**

Filderman s-a lamentat regenței, că, odată cu **venirea PNȚ la guvern,**

au reînviat **mișcările antisemite** .

Și el , și **Costăchescu,** au dat ordine precise

ca **studenții să nu se mai amestece în agitațiuni antisemite.**

"Să se știe că **guvernul Maniu este guvernul libertăților publice,**

rezemat exclusiv pe lege.Și că va ști să-și afirme **autoritatea**

contra tuturor acelor **cari vor încerca să turbure liniștea țării."**

Madgearu / 11 dec.'28

8.)**Teodor Fischer** (P.Sionist din Ardeal, Clubul parlamentar evreesc) ,

Declarație la mesaj, 28 dec. 1928

(D.A.D , M.Of. nr. 4, șed. din 28 dec.'28, p. 89-90 ; "Dimineața", 28 dec.'28)

Fischer / '28

▫ **Democrație, libertate, egalitate, fratenitate.** (**vezi pe larg, Evrei**)

/ "**Realizarea efectivă a egalității tuturor cetățenilor** în aplicarea practică a legilor și a ordonanțelor guvernamentale ,

în spiritul prevederilor Constituției , precum și

combaterea și stîrpirea tuturor acelor **mișcări** , cari se ridică în **contra principiului**

înfrățirii, și cu atît mai vîrtos, **desrădăcinarea complectă a agitației antisemite** din

viața publică a României Mari."

Teodor Fischer / 28 dec.'28

9.) **Dr.Cl. Blumenfeld-Scrutator,**

"Greșeli în politica evreească " , 1929
Cu un studiu- prefață de **C.Stere**.

Blumenfeld / '29

▣ **Sionismul . (vezi pe larg, la Evrei)**

/ Concomitent cu opera de **emancipare a evreilor**,
s-a produs o accentuată **mișcare națională evreească : sionismul**.
- În primul rând, ca o **reacție la mișcarea antisemită**.(p. 38-39)
Blumenfeld / '29

▣ **Evreii din România.**

[**L.D.Atenție la nuanță !**]

/"**Până acum, evreii** au luptat să devină de **naționalitate română**,
păstrînd **religia mozaică**.
Acum se vrea să devie **cetățeni români**,
de **naționalitate evreească**.

Asta vor și antisemiții români ! " (p. 58)

Blumenfeld /'29

/ **Emanciparea evreilor din România** , după măcelul mondial, a coincis
cu o stare de **mizerie generalizată** la toate popoarele ,
cu **consecințe nenorocite pentru evrei**.(**naționalismul șovin**)

Blumenfeld /'29

▣ **Partidele românești și evreii.**

/La sfîrșitul anului **1926** , la **Congresul UER** , s-a pus pentru prima oară problema ca
evreii să adopte o "politică săsească " ,
o politică menită **să împiedice de sus, antisemitismul**.

/Într-o țară cu **opinie publică** atît de **puțin consistentă** și rezistentă ; " în care ,de fapt,
în masse, nu există ura religioasă și nici antisemitismul generalizat și atavic " ;
într-o atare țară , dacă se obține ca "**impulsia antisemitică să nu plece de la centru "** ,
ar putea fi asigurată **liniștea evreimii**.

/ După **1926**, **PNL s-a convins** că trebuie **să arunce balastul xenofobiei** ;

ca partid burghez, a înțeles că nu poate continua **lupta șovină contra evreilor** , în
general, și împotriva burgheziei evreești, în deosebi.

Blumenfeld /'29

▣ **UER - PNL, 1927.**

Acest **cartel electoral a fost f. bun pentru evrei**., o mare satisfacție și un cîștig moral,
pentru toată evreimea.

/ Ditr-o dată **mișcarea antisemită zgomotoasă antisemită a încetat**.

Elementele românești curate, au putut să se afirme cu cu putere , **împotriva**
sălbăticiilor de la **Oradea Mare** și **Cluj**. (p. 48-49)

/ După căderea PNL de la guvern, UER a făcut cartel tot cu PNL.

"A făcut bine." Încheind acest cartel, se obținea **rezultatul admirabil** că
și **guvernul și opoziția reală** și adevărată ,

înțeleg **să nu mai facă antisemitism de sus. "** (p. 50-54)

Blumenfeld

10.) Comparații cu alegerile trecute : 1926 , 1927, 12 dec.1928

("Dimineața " , 16 dec. 1928)

	1926 (Averescu)	1927(Brătianu)	1928 (Maniu)
Votați	2. 622.565	2. 762. 779	2. 840.041
	LANC - 124.778	 Cuza -52.481	ANC-32.276
	(împreună) Codreanu - 10. 761		(împreună)

▣ **Rezultate pe județe [LD , pentru a stabili "fiefuri " și "amploare"]**

VECHIUL REGAT (X sub 2 %)

București 1.088 ; Argeș X ; Bacău 67 ; Botoșani 2.102 ; Brăila 625 ; Buzău 215 ;
Covurlui 601 (Galați) ; Dorohoi 2.670 ; Dimbovița X ; Dolj 337 ; Fălciu 1.087 (Huși) ;
Fălticeni 1.701 ; Gorj X ; Iași 1.697 ; Ialomița X ; Muscel (Cîmpulung) X ;
Mehedinți (Tr.Severin) X ; Neamț 975 ; Olt (Slatina) X ; Prahova 757 ;
Putna (Focșani) X ; Romanați (Caracal) X ; Roman 1.311 ; R.Sărat 532 ;
Tutova (Bîrlad) X ; Teleorman (Tg.Măgurele) X ; Tecuci X ; Vâlcea 254 (R.Vâlcea) ;
Vlașca 193 (Giurgiu) X ; Vaslui 665 ;
Ardeal
Alba -X ; Arad 869 ; Bistrița 145 ; Brașov , Bihor , Ciuc X ; Caraș 376 (Oravița, Reșița) ;
Cluj 304 ; Hunedoara X ; Năsăud 145 ; Mureș (Tg.Mureș) X ; Maramureș 49 (Sighet) ;
Odorhei, Sibiu , Sălaj (Zalau, Carei) X ; Severin 753 ; Someș (Dej) , Satu Mare X ; Turda 200 ;
TîrnavaM.(Sighișoara) , Tîrnava m. (Blaj) , Timiș (Timișoara) TreiScaune (Sf.Gheorghe) X .

BASARABIA

Bălți 2.959 ; Chișinău (oraș) X ; Cahul, Cetatea Alba, Hotin, Ismail , Lăpușna X ;
Orhei 1.629 ; Soroca 264 ; Tighina 471 ;
DOBROGEA Constanța 183 ; Caliacra 97 ; Durostor X ; Tulcea X .

BUCOVINA

Cîmpulung X ; Cernăuți 565 ; Rădăuți 1.482 ; Suceava 1.315 ; Storojineț 1.476 ;

Concluzii LD : Formațiunile naționaliste - fie LANC-ul cuzist, fie ramura codrenistă - cu doctrina fixată încă pe **spiritul art. 7 din vechea Constituție**, cu aderență doar în orașele în care evreimea era o entitate compactă , vizibilă (pătrunzînd și în provinciile unite , mai ales în Basarabia și Bucovina , dar și în Ardeal, din aceleași rațiuni) . Fără a fi un fenomen de masă, o mișcare, începîndu-și ascensiunea pe fundalul crizei economice, în guvernarea PNȚ .

Guvern Maniu . Legislatura I . Sesiunea II . 1929 /1930

11.) Michel Landau (Club parlam.evresc) , Întrebare , 5 dec.'29

(A.I.C, fond M.I.P, dosar 639/ 1929, f. 56)

Adresată prim-ministrului, ministr.de Interne, ministr.Înstrucț.publ., ministr.Armei.
/ Între 1-3 dec.'29, a avut loc la Craiova , **Congresul Uniunii Studenților Crștini,**

autorizat de guvern. **Congresul nu este al întregii studențimi,**
ci este **congresul "unei fracțiuni politice, anti-semită, anti-minoritară"**

" Cum a fost posibilă încurajarea unui astfel de congres de ură de rasă,
îndreptat contra minoritarilor , din partea unui guvern democrat și național ?"

Nu a fost cerută părerea **rectorului Iorga** ;

Prefectul județului, a participat la congres;

Comandantul Corpului 1 Armată, necunoscînd caracterul xenofob al congresului, l-a salutat;

/ **Cere prim-ministrului Maniu să dezaprobe finanțarea congresului din fonduri publice,**
să dezavuiete public participarea guvernului [prin prefect] la congres .

"Cu acest prilej, cer guvernelui să-și clarifice atitudinea față de populația evrească din țară "(f.56)

Landau / dec.'29

12.) Teodor Fischer (Club parlamentar evreesc), Întrebare , 11 dec.'29

(A.I.C, fond M.I.P, dosar 639, f. 58 ,)

[LD: textul lui Costăchescu , întreg, nu este dat și din dosar lipsea fila 59]

/D. ministru Costăchescu a răspuns întrebării d-lui Landau , afirmând:

"<Eu sunt obișnuit ca, din fiecare lucru d-lor să facă obiect de atac și în interior și în exterior. Eu am mai avut cazuri de acestea și chiar deunăzi, a trebuit să răspund unor ziare din America care ne atacau pe chestiuni nedrepte și inexacte , a trebuit să dau dezmințiri în privința celor petrecute ... >"

/ "Cine sunt acei <d-lor >? Evident sunt îndreptate contra Clubului parlamentar evreesc și de aceea , fac câteva precizări:

Cred, d-lor deputați, că noi, atît în Parlament cît și aiurea, am dat dovezi cu prisosință de perfecta noastră lealitate față de Statul Român.

Nu ne-am ascuns niciodată doleanțele și nu le vom ascunde nici în viitor.

Dar am înțeles întotdeauna să nu ne adresăm cu aceste doleanțe decît Națiunii Române și reprezentanților ei , exercitînd astfel cel mai elementar drept cetățenesc, cari nu ni se poate contesta."

/Chiar cînd d. Costăchescu răspundea lui Landau ... pe linia dintre Ciucea și Huedin un număr considerabil de călători evrei au fost brutal insultați și maltratați în tren , fapt care a produs , din nou, o enormă consternare în rîndul pașnicei populații evrești
Despre excesele petrecute ieri [10 dec.] la Cluj și Timișoara ,
nu pot încă să le povestesc... [lipsă text]

Fischer / dec.'29

13.) Iosif Jumanca (PSD) , discurs la mesaj, 11 dec.'29

(DAD. MO 11, șed. din 11 dec.'29. p. 228-238)

[Discurs integral xeroxat. În computer, dispersat problematic]

Jumanca /dec.'29

▣ Antisemitism studentesc. Congresul de la Craiova..

/ A primit o telegramă din partea organizației PSD din Timișoara, în care se relatează că nu "voinici", nu tineri țărani , ci studenți :

<De cîteva zile [10 dec.'29] turburări studentești la Timișoara, geamuri și vitrine sparte, azi noapte atacuri la ziarul "Temesvari Hirlap" și la tipografia "Mercantil", spărgînd geamuri, au cauzat mari pagube ... etc. >

-Lotar Rădăceanu : "Fapt este că studențimea urmează astăzi curente cu totul ostile democrației. "

-Iosif Jumanca : la Timișoara , de cîteva zile au început aceste turburări , și de aceea regretă că ministrul Instrucțiunii [Costăchescu] a făcut o mare greșală , prin declarația făcută în Cameră, prin care "a căutat să încurajeze aceste tendințe de turburare ale studențimii." (aplauze la PSD ; protestări la PNT)

-Voce PNT : "Dl deputat Landau a fost cel care a provocat ."

-Voicu Nițescu : "Dle Jumanca , trebuie să protestez împotriva acuzațiilor pe cari le aduceți d-lui ministru al instrucțiunii.[...] Răspunsul pe care l-a dat atunci , l-a dat la o întrebare pe care înșiși deputații evrei au condamnat-o ." (aplauze la PNT)

-Jumanca : (reproduce din memorie răspunsul lui Costăchescu) : <Studenții sunt copiii noștri și suntem mîndri de acivitatea lor.Orice ar face, nu ne putem lepăda de ei . >

-Voicu Nițescu : "Nu cumva credeți că d. ministru i-ar fi sfătuit să spargă și geamurile ?"

-Nichifor Crainic [dir." Curentul"] : "Dle Jumanca , este vorba pur și simplu de congresul de la Craiova , care s-a petrecut în cea mai perfectă liniște.Și dacă vorbiți de aprobarea pe care d. ministru a dat-o activității studenților, ea se referă pur și simplu la manifestarea de la Craiova , unde, după cum toată lumea a constatat , totul s-a săvîrșit în cea mai perfectă liniște și fără nici un incident.Despre această manifestație a fost vorba.

De ce faceți o confuzie voită ? "

-Lotar Rădăceanu : "Dvs susțineți că totul s-a petrecut în perfectă regulă , cînd s-a cerut excluderea de la drepturile cetățenești a unei mari părți din populația țării,

și cînd oficialitatea dă acestei mișcări consimțămîntul ei ? "

- Nichifor Crainic : "A vorbi sau a teoretiza , este una, și a aduce la îndeplinire ,

altceva. Dvs,ca partid teoretician, **sunteți revoluționari**, și cu toate acestea **guvernul v-a dat tot concursul ."**(aplauze la **PNT**)

Iosif Jumanca : "Eu n-am afirmat că guvernul, în declarația făcută, **s-a solidarizat** cu ceea ce s-a petrecut **la Cluj,la Timișoara,și la București**; am afirmat numai că , în urma declarațiunilor făcute săptămîna trecută [...] **această tinerime** , care poate fi foarte ușor influențată , **a putut să creadă că** într-adevărul **guvernul** , care i-a pus la dispoziție și **trenuri speciale la Craiova** și tot ce avea nevoie ,**va trece cu vederea** și ce vor face la **Cluj** sau la **Timișoara.** (aplauze la **PSD**) (p. 236)

Jumanca /dec.'29

14.) **Laar Francisc** , (PNM), **Întrebare, 13 dec.'29**

(AIC, fond MIP, dosar 639'1929, f. 59-60)

[**Președinte de ședință Petre Andrei**]

Timișoara.În ziua de **10 dec.** , noaptea , la ora 12, **studenții** au părăsit căminul , înarmați cu pitre ,bastoane, drugi de fier, ... au spart geamul **redacției ziarului**

" Temesvari Hirlap" , au demontat mașinile tipografice, au mers la **liceul evreesc** și au spart geamurile.**Corpul de gardă nu a intervenit .**

"Astfel au fost încurajați studenții de cuvîntarea ministrului Costăchescu."

Cluj.După o **manifestație de stradă**, **studenții** au plecat spre **redacția ziarului**

"**Ellenzék**" .Studenții erau **nemuțumiți de felul cum a fost prezentat congresul de la Craiova . Redacția s-a obligat să revie** asupra congresului.

Studenții, în retragere, au făcut **pagube magazinului Fischer și cafenelei Metropol.**

Întrebare :

"Aprobați hotărîrile de la Craiova ?"

[L.D.: **va trebui , undeva, sa faci și comentarii statistice, privind problema**]

-**"Aprobați principiul de *numerus clausus* * sau *numerus nulus* ***

contra populației minoritare ? "

"Ce măsuri se vor lua în viitor ?"

"Cum vor fi despăgubiți cei păgubiți ?"

Francisc Laar / dec.'29

*

Em.D.B.Vasiliiu , Situația demografică a României , Cluj, 1923

Vasiliiu / (vezi pe larg și context **Demografie**)

▣ **1910. Populația Transilvaniei și Banatului , statistică oficială maghiară :**

Vasiliiu /

▣ **1910.Transilvania. Românii în orașe (statistică maghiară)**

Arad - 11.000 (din 63.000) **Aiud - 1900** (din 8.600) **Alba Iulia - 4.800** (din 11.000)
Abrud- 2.000 (din 3.000) **Bistrița - 4.000** (din 13.000) **Brașov- 13.000**(din 41.000)
Caransebeș-4.100(din 8.000) **Cluj - 7.500** (din 60.000) **Făgăraș - 2.300** (din 6.600)
Deva -3.000 (din 8.700) **Hațeg -1.700** (din 3.100) **Hunedoara - 2.008**(din 4.500)
Oradea - 4.000 (din 64.000) **Orăștie - 4.100** (din 7.600) **Odorhei- 1.000** (din 10.200)
Sighet -2.200 (din 22.300) **Reghin - 1.200** (din 7.000)**Șimleu -1300** (din 6. 800)
Zalău - 370 (din 7600) **Lugoj- 7.000** (din 20.000) **Satu Mare -1.300** (din 35.000)
Baia Mare -2.600 (din 12,800) **Baia Sprie - 1250** (din 4.500) **Carei -300** (din 16.000)
Sibiu - 8.200 (din 33.500) **Sebeș - 5.400** (din 8.500) **Sighișoara - 3.000** (din 11.500)
Madiaș - 2.600 (din 8.600) **Timișoara - 6.000** (din 72.000) **Turda - 2.900**(din 13.700)
Sîngiorgiu - 500 (din 5.700) **Tg.Secuiesc - 130** (din 6.100) **Dej-2.600** (din 11.400)
Tg.Mureș- 2.200 (din 22.300)

Total.....126.150 români (din 668.700 orășeni) (p.63-64)

Vasiliiu /

▣ **România Mare. 1919 , următoarea situație demografică:**

Români11.913.00070,3%

Evrei	1.590.000.....	9,3%
Unguri	1.305.000.....	7,7%
Germani.....	805.000.....	4,8%
Ruși, ruteni, ucr.....	615.000.....	3,6%
Alte nații	715.000.....	4,3%
Total.....	16.000.000.....	100%
Minorități ,total.....	5.000.000	(p. 69)

Vasiliiu /

▣ 1919. România Mare. Populația urbană pe naționalități

Provincia	Pop.urbană	Români	Evrei	alte naționalit.creștine
Basarabia	482.000	20,3%	50,4%	29,3%
Bucovina	172.000	11%	49%	40%
Transilvania	852.000	21%	26%	53%
Vechiul Regat	1.600.000	60%	35%	5%
Total	3.111.000	28,1%	40,1%	31,8% (p. 70)

Francisc Laar / dec.'29

15.) Lotar Rădăceanu (PSD), discurs la mesaj, 16 dec.'29

(DAD, MO.14, ședința din 16 dec.'29, p. 325-331)

[L.D.discursul integral xeroxat. In calculator, dispersat problematic

Ultimul orator social-democrat, la mesaj ;dupa toate discursurile, disputele si polemice PNT-PSD; dupa "provocarea" lansata de Petre Andrei]

Rădăceanu / Petre Andrei / N.Costăchescu / dec.'29

▣ Antisemitism.

[L.D: atenție ! ce ton aparent temperat dar insinuant și imperativ !]

/ "Fiind vorba de minorități, dați-mi voie să spun câteva cuvinte de critică în legătură cu atitudinea guvernului față de ultimele tulburări studentești

și mai ales față de **Congresul de la Craiova.**

Nu este vorba aici de **măsurile de ordine** pe care spune că le-a luat d. ministru **Ioanțescu.** Nu este vorba nici despre **sanctiunile care vor urma.** Aceasta este o chestiune care cred că este de o importanță secundară și care s-a mai discutat aici.

Chestiunea este că acest congres n-a fost un congres studentesc cu caracter profesional. **Realitatea** ne-a dovedit că a fost **un congres al studenților antisemiți, la care s-au discutat revendicările antisemite .**

Poate guvernul să tăgăduiască că a cunoscut acest caracter al congresului?

Desigur că nu. Noi nu vom cere ca guvernul să interzică studenților libertatea de manifestare a credințelor lor, căci fiecare cetățean are dreptul să-și manifeste părerile , dar noi cerem guvernului, prin atitudinea lui , pe față sau tacită, să nu dea impresiunea că este solidar cu studenții și cu atitudinea lor antisemită."

- **Victor Cădere:** "Di ministru al Instrucțiunii a răspuns foarte clar în această chestiune."

- **Rădăceanu :** "**Acest congres a avut caracter politic,ostil unei categorii din populația țării , față de care guvernul trebuie să aibă o egală atențiune.**

Prin urmare, acest congres **nu trebuia** să aibă nici un fel **sprijinul oficialității,** nici mai ales, **salutul ei entuziast.**

Cînd a vorbit de la această tribună, **un domn deputat maghiar ,** el a întrebato **dacă guvernul se solidarizează** sau nu cu ceea ce s-a vorbit acolo și cu ceea ce și predică **studenții antisemiți.** Nu avem acest răspuns.; sperăm să fie negativ, dar nu-l avem pînă acum. Și atunci, desigur că și aici **este o lacună mare** în această **democrație** clădită după **puterile PNT,** cum a afirmat d. prof.Andrei..."

- **Petre Andrei :** "Nu am spus după puterile noastre, ci atît cît omenește era posibil în țara românească. **Puterile PNT depășesc** ceea ce se poate azi realiza ."

- **Rădăceanu :** "Dar aici **puteți să aveți o atitudine democrată, dacă vroiați aceasta în mod cinstit.** Eu spun că trebuie să se privească **acest congres** ca **o chestiune particulară a studenților,** în care nu se putea amesteca guvernul , și atunci nimeni nu l-ar fi putut acuza că s-a solidarizat cu ei."

- **Victor Cădere :** "**Suntem un Stat național"**

- **Rădăceanu** : "Dar ce are asta a face cu ceea ce spun eu ?"

- **Victor Cădere**: "Are, pentru că **studentimea este naționalistă**, iar **muncitorimea internaționalistă**."

- **Petre Andrei** : **D. ministru** [Costăchescu] a făcut câteva constatări; dvs trebuie să știți câteva chestiuni din trecut .**D. ministru** al Instrucțiunii este și **profesor universitar la Iași**. Atitudinea pe care d-sa a avut-o totdeauna în mișcările studentești este cunoscută de toți profesorii și de toată populația Iașului, **d-sa nu a încurajat niciodată dezordinea și neregulele** , ci din contră a dat totdeauna imboldul ca **legea să se respecte** , iar **studentii să nu se dedea la acte** cari ar fi de natură să arunce **discreditul** asupra întregului corp studentesc. (aplauze la **PNȚ**)

Este un trecut pe care d-sa nu l-a desmințit. Noi am luat pildă de la d. prof. Costăchescu . Decic **obiecțiunea dvs cade** în fața acestui trecut , pe care îl reprezintă d-sa (aplauze prelungite la **PNȚ**)

- **Rădăceanu** : " Eu n-am susținut contrariul. **Eu am caracterizat un congres și atitudinea guvernului** față de el."

- **Petre Andrei** : "În cazul de față , d. ministru al Instrucției era cel mai indicat și a procedat cu cea mai mare prudență, fiindcă **altfel s-ar fi ajuns la cine știe ce dezordine**"

- **Rădăceanu** : "Atunci cu regret trebuie să constat că **a avut o concepție greșită** , fiindcă **un congres antisemit nu putea să aibă sprijinul oficialității**"

- **N. Costăchescu** : "Dacă printre studentii noștri ar fi **un grup socialist** și mâine ar veni să-mi ceară **autorizarea pentru un congres** agresiv sau fără caracter agresiv, **vă asigur** , dle Rădăceanu, că în sistemul nostru democratic pe care dvs îl criticați, **le-am permite manifestarea** cu singura condițiune: **să nu tulbure liniștea și ordinea în țară** ." (aplauze prelungite la **PNȚ**)

- **Rădăceanu** : "Nimeni nu v-a criticat că ați permis acest congres."

Critica mea se îndreaptă împotriva **sprijinului oficial pe care l-ați dat** ." (p. 328)
Rădăceanu /dec.'29

16.) **Iosif Fischer (Club parlam.evresc)** , Întrebare, 18 dec.'29

(AIC, fond MIP, dosar 639/ 1929, f.64)

Iași . Bătaie la sînge, răniți...

depune **fotografiile cu studenți evrei răniți-**

17.) **Teodor Fischer (Club parlamentar evresc)** , discurs la mesaj, 17dec.'29

(DAD, MO. 6, șed.din 17, 18 dec.'29 ,p. 103 - 109)

Fischer / dec.'29

▣ **Antisemitism.**

[**L.D:atenție! Pune accentul pe occidentalizare** , termen sub care subsumează toate celelalte deziderate democratice]

/ " Semnificativ în această privință [a occidentalizării lente] este **reaparitia unor excese antisemite** , urmate de **binecunoscutul fenomen** că **măsurile energice de represiune se trîmbează public** , ulterior însă **nu se întîmplă nimic**, **autorii nu se pot descoperi** și în fine **cîntecul se sfîrșește cu un raport al autorităților** , al căror **conținut** trebuie să facă pe **omul nelipsit de simțul de dreptate** , după temperamentul pe care-l posedă, **să strîngă pumnii sau să rîdă** cu amărăciune . (sgomot, întreruperi la **PNȚ**)

Aceste sunt **fapte cari s-au petrecut acum în vară** ; **nu s-a descoperit nimic** , deși eu cred că **s-ar fi putut realiza** în adevăr acele **măsuri promise** de Ministerul de Interne."

-**Iosif Rang** : "Au fost arestați și **dați în judecată** toți indivizii cari, în tren spre **Bacău**, au comis excese."

-**M.Landau** : "**N-au fost găsiți**" (sgomot , întreruperi)

-**I. Rang**: "DI inspector Măcelaru a făcut raport d-lui procuror general și **procesul este în curs**."

M.Landau : "**exagerați.Nu este exact !**" (Sgomot .Întreruperi)

I.Rang : "**Sunt arestați și dați judecătii.D-voastre ,ce vreți mai mult ?**

Să-i condamnăm la moarte ? Nu se poate !"(aplauze la PNT)

-M.Landau :"Mă fac forte să vă arăt că **nu este adevărat**"

-T.Fischer : " Noi respingem cu indignare asemenea comentarii cari s-au dat acestor evenimente, prin adversarii regimului de astăzi , din care rețin o vorbă, **cum că prin aceasta** au căpătat să înțeleagă evreii , că prea timpuriu au jubilat , pentru că **totul este ca mai înainte.**

Noi nici într-un caz **nu ne identificăm cu asemenea comentarii.**

Și totuși **nu putem să cruțăm guvernul de reproșul** că aici a fost la mijloc **o anumită lipsă de energie** , următor căreia **nu s-au luat sancțiunile** așteptate de noi." (p. 105) Fischer /dec.'29

18) **Iuliu Maniu , prim-ministru, declarație Agenției "Sud-Est",26 mai '30**

(BCS, fd.St.G., pach.LXI, ds.1 , f.21)

" Sud-Est.Agence telegraphique,

ora 10, 26mai 1930"

România, București , 26 mai .

[LD: în franceză.Traducere liberă, LD]

Într-un **interviu** acordat reprezentantului Agenției,la București, privind mișcarea antisemită din România, **Iuliu Maniu** a făcut următoarea **declarație:**

- **<Eu vreau să declar categoric că populația evreiască din România se bucură de toate drepturile civile și politice.** Nimic nu lezează progresul său , nici din punct de vedere **religios** sau **spiritual**, nici din punct de vedere **economic.**

Se vorbește despre o **mișcare antisemită în România.**

Eu pot să spun la acest subiect că **această mișcare a existat totdeauna și există după război,în toate țările Europei răsăritene.>**

- **<Noi nu putem nega** că, chiar recent, au avut loc **manifestații antisemite.**

Dar aceste manifestații au un **aspect sporadic .**

Opinia publică și guvernul le condamnă.

De când **guvernul nostru** este la putere, noi putem afirma că **am luat toate măsurile** necesare pentru a **înăbuși toate turburările** ce se produc , și **să asigurăm ordinea și liniștea** concetățenilor noștri evrei.

De altfel, **propaganda antisemită și manifestările sunt în descreștere.>**

- **< Dacă totuși , se vor mai produce tentative,nu de <pogrom >,ci de manifestări antisemite, guvernul nu va ezita să le reprime și să pedepsească pe vinovați.**

Eu pot cita cazul **studenților de la Iași** , apropo de mișcările antisemite de anul trecut [dec.'29] .**Guvernul a închis cantinele și căminele studentești.**

În cazul foarte recent de la **Tîrgul Frumos**, guvernul a cerut o **anchetă severă** , și a dat **sancțiuni energice.Mandatele de arestare** sunt deja lansate. >

- **<Eu revin asupra cuvîntului <pogrom> .Eu afirm din nou** că de când guvernul meu este la putere ,**nu s-a întîmplat nimic în acest sens.**

Antisemiții aveau 11 locuri în Parlamentul din 1926.

Actualmente, ei nu au decît unul: **d.Cuza**, care este categoric **singurul lider al antisemitismului ; datorită coalizării propriilor sale trupe** [efective?rînduri?] cu ale opoziției ,în mod deosebit **cu liberalii ."** >

- **< În ce privește partidul nostru, PNT, el a admis pe listele sale electorale candidați evrei .Evreii au reprezentanții lor în Parlament ;ei se găsesc în Consiliile municipale .În Consiliile departamentale, ei au format un partid politic important. >**

- **<Eu sunt convins** că **poporul evreesc** are întreaga **înțelegere a guvernului nostru** ,și că el se va păstra , în pofida tuturor propagandelor.>

- **< Notre tache [] la național-țărăniști,va fi totdeauna să asigure evreilor din România liniștea**, le bien -etre et de veiller a ce qu' ils ne soient jamais en danger.>

Maniu /mai'30

19.) Camera și Senatul, **în ziua sosirii lui Carol , la București ...6 iunie '30**

Iuliu Maniu, Comunicat privind excesele antisemite ...

("Dimineața", 8 iunie'30)

[L.D.: **parlamentul, în sesiune extraordinară, în plin proces legislativ .La ordinea de zi: legea de organizare a corpului avocaților.La Senat, legea gazului metan]**

Întrebări și comunicări:

A.C.Cuza , intepelare : despre **așa-zisele mișcări antisemite.**

Trebuie să dezbătute, cunoscute cauzele ...

Petre Andrei : trebuie fixată o zi pentru dezbaterile acestei probleme, pentru că, **de când a intrat d.Cuza în Cameră,** chestiunea se aduce mereu , "potrivit sau nepotrivit". "**Potrivit** atunci când este vorba **să se protesteze** în contra modului cum înțelege **d.Cuza să ridice această chestiune și nepotrivit oride câte ori d.Cuza ridică glasul aici** , pentru a apăra pe aceia care comit asemenea **fapte reprobabile** pentru orice stat civilizat " (**aplauze furtunoase la PNT**)

-A.C.Cuza : "Aceasta este aprecierea d-tale"

-Petre Andrei : "fapte care nu ne fac cinste nici nouă ca stat civilizat și în același timp ne fac un mare rău din punct de vedere economic și financiar.[...] mă raliez cu d. Cuza ca să **fixați o zi de interpelare** în care **să se înfierițe așa cum se cuvine atitudinea d.prof.Cuza** " (**aplauze prelungite la PNT**)

Șt.Cicio Pop: Sesiunea este extraordinară și este dedicată numai dezbaterii legilor.

Comunicatul guvernului Maniu.

[**Nota** a fost înaintată **legației romne din Washington**, pentru a fi transmisă "**Uniunii Evreilor-Români din Statele Unite**" [**în 1930 !!!**] care protestase contra **agitațiilor cuziste** din ultimele săptămâni.]

" **Guvernele românești** n-au urmărit niciodată o **politică antisemită.**

Constituția a pus pe **evrei pe un picior de perfectă egalitate cu românii** , atît din punct de vedere **politic**, cît și **economic**.

În trecut , **unele guverne** deși **n-au urmat o politică antisemită**, au avut poate uneori o **atitudine prea îngăduitoare față de antisemiți** , fie pentru că doreau să evite a se declara în contra unei părți a studențimii , fie **pentru motive de politică internă.**

Guvernul actual a făcut **progrese considerabile** în direcția aceasta , dat fiind că este **ferm opus oricărei agitațiuni antisemite.**

Trebuie amintit că **evreii din Transilvania** și cei din **Vechiul Regat** au încheiat un **acord cu guvernul** pentru a vota în favoarea lui în **ultimele alegeri.**

Excepție a făcut numai "**Uniunea Evreilor Români**" , care a **sprijinit partidul liberal.**

Azi sunt în **Cameră** mai mulți **deputați evrei** ca în Camerele precedente.

Un număr considerabil de **evrei** fac parte din **consiile municipale** - în proporție cu populația evreească - mai ales în Moldova, Basarabia, Bucovina și Transilvania.

În Camera deputaților de **sub guvernul Averescu**, au fost **11 deputați antisemiți. Nici unul nu a fost ales în alegerile din 1928.**

În recente **alegeri parțiale**, unul singur, **profesorul Cuza**, a fost ales cu ajutorul **opoziției din Roman.**

Maniu / iun.'30

Tot ce s-a întîmplat în ultimul an și jumătate , **nu poate fi atribuit unei politici de toleranță față de antisemitism.**Au fost mai mult **incidente sporadice** pe cari **guvernul le-a pedepsit** în mod sever ori de câte ori s-a întîmplat .

De ex. la sfîrșitul lui **decembrie 1929**, **guvernul a închis Universitatea și căminele studențești din Iași**, a **expulzat cu forța armată pe studenții** care se făcuseră vinovați de turburări.Același lucru s-a făcut și la **București** și la **Cluj.**

La Cluj și la Timișoara poliția a intervenit de câte ori au avut loc turburări.

Mîna în mîna acțiunea legală, autoritățile au luat măsuri disciplinare în fiecare caz.

Ultimele **incidente de la Tîrgul Frumos** , au fost provocate de **prezența d-lui Cuza.**

Justiția face acum cercetările și cei vinovați vor fi pedepsiți. În București, patrula specială au fost organizate pentru a preveni **agresiunile studențești.**

Atitudinea pe care președintele Camerii , **d.Cicio Pop**, cum și toți **membrii Camerii** , **au luat-o față de d.Cuza** atunci cînd , într-una din ședințe , a uzat , în contra religiei mozaice , de vorba disprețuitoare ("disparaging") merită să fie notată.

Autoritățile au luat **măsuri energice în Maramureș** și guvernul a ordonat o anchetă.

Nimeni nu poate să susțină, dacă este de bună credință , că **guvernul nu ia toate măsurile pentru pedepsirea celor vinovați de acte de violență** ,

a căror răspundere o are un anume mic de agitatori

Masele mari ale populațiunii și ale țărănimii , **n-au participat** niciodată la aceste acte de violență .

Evreii americani nu trebuie să dea ascultare **știrilor exagerate** care circulă în străinătate. **Ei nu au nici un motiv de alarmă.** " (Maniu)

Dimineața / iun.'30

Un scurt comentariu, critică acest comunicat , cu ironii destul de acide :

"Așa dar , **guvernele n-au făcut antisemitism direct, dar au protejat antisemitismul** .Adică **miniștrii n-au ieșit în stradă ca să- i bată pe evrei , dar nu i-au pedepsit pe bătăuși !**

[...] că sunt cîțiva **deputați evrei** ; că sunt cîțiva **consilieri comunali evrei** ; dar cine a tăgăduit-o ? Nu este vorba aici de **situația unor personalități izolate** , de situația cutărui evreu care -ca **membru al partidului de la guvern** - a ajuns consilier comunal sau deputat.

Nu aceasta este problema. Ceeace interesează , este **situația masselor evreești** în întregimea ei.[...] spectacolul penibil al **zecilor și zecilor de evrei bătuți** pe uliță sau în chiar casele lor.**Dacă guvernul își închipuie** că, scoțînd în frunte pe consilierii comunali evrei , **poate ascunde realitatea antisemitismului [...]** **se înșeală.**"

"Dimineața" / iun.'30

Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ. Sesiunea III, 1930 / 1931

20) **Teodor Fischer (Club parlamentar evreesc)** **discurs la mesaj, 28 nov.'30**

(DAD, MO. 8, ședința din 28 nov.'30, p. 97-102)

Intervenții polemice în discurs : **Virgil Madgearu, Virgil Solomon, Ilie Lazăr ; AC Cuza, M.Landau, Solomon Rosenberg .**

[LD:discurs integral xeroxat; în calculator, dispersat problematic, sublinieri,colorări, paranteze, îmi aparțin.

Marchează **deteriorarea platformei** pe care s-a bazat **alianța electorală dintre PNȚ și P.Evreesc** sionist, în 1928.De unde, în debutul discursului anunța că Clubul parlamentar evreesc **nu va vota Mesajul**,în final... **asigură guvernul de sprijin și colaborare**. De aceea m-a dus gîndul la ... efectul intervenției lui Madgearu !]

[.....]

T.Fischer / nov.'30

▣ **Mișcarea antisemită.**

[LD: atenție la exagerările și procesele de intenție făcute , prin generalizări, guvernelor românești, națiunii române.

Fischer, ca lider sionist, ar fi trebuit să aibă o atitudine echilibrată, neprovocatoare. Cît privește **Landau**, el este **"ACCuza-evreilor" !**

"Dlor, oare se poate considera ca o **mănuire [???**] în concordanță cu principiile egalității cetățenești a puterii de stat **față de noi, evreii din România** ,

cînd **organizarea unei mișcări [Garda ?LANC ?]** care **tinde la nimicirea noastră și condamnabila ei propagandă**; ațîțătoare la o serie de delictе , ba chiar și la crimele cele mai odioase , nu numai că **este tolerată** ci direct este **chiar încurajată [???**

de către anumite **organe ale autorităților ?**

"Și atunci, întreb **care este deosebirea** între **conduita puterii de stat față de mișcarea antisemită** sub **fostele guverne ...**

ACCuza : "Rău ziceți <antisemit >, trebuie să spuneți <mișcarea națională creștină.>

...și atitudinea în timpul celor **doi ani de cîrmuire a partidului național-țărănesc ?**

Nu există nici o deosebire esențială."

M.Landau : " **Îl montați pe d.Cuza, dle Ilie Lazăr!** " [?!?]

Ilie Lazăr : "Dle președinte , **vă rog să luați act de îndrăzneala acestui domn** care spune că eu m-am dus să-l montez pe d.deputat Cuza ."

ACCuza : "Este într-adevăr o mare îndrăzneală pentru că eu n-am nevoie să fiu montat"

Teodor Fischer : " D-lor deputați, nu există, trebuie să o repet, o deosebire esențială.**Din anul 1922, nestingherită și-a făcut nefastul joc în România , ura de rassă**, o rămășiță dintr-o epocă de barbarie a genului uman." [...]

ACCuza: "Dar în Germania ce sunt acei **107 deputați anitesemiți din Reichsteig ?**

T.Fischer: "Este o boală generală internațională"

Cuza : "Provocată de atitudinea jidanilor și de **învățăturile criminale ale jidanilor**"

T.Fischer: "Suntem totdeauna gata ca, înaintea unui for științific , să ne răfuim.

[...] Eu cred că această onorată Cameră nu are timpul, în împrejurările actuale , să asculte aici **doctrine** adunate din toate **cărțile obscure** care s-au scris"

T.Fischer / nov.'30

▫ Răspunderea guvernului PNT

Virgil Madgearu (ministr.agricult.) : "Deoarece **ați ridicat acuzațiuni împotriva guvernului , că ar fi tolerat și încurajat mișcări antisemite** , v-aș ruga d-le deputat ca **să ne arătați** în ce cazuri **guvernul** nu ar fi luat **măsuri** în cadrul **Constituțiunii și legilor țării ?**"

T.Fischer: " N-am afirmat că guvernul a încurajat mișcările antisemite , însă **am susținut și susțin** că unele **organe ale autorităților au încurajat această mișcare**.Cred că nu trebuie să vă aduc aminte detaliile , pentru că **întreaga presă din țară , luni dearîndul , a arătat oameni cari au încurajat anumite dezordini și excese** și că **n-au fost trași la răspundere.**"

Voce : "Cine a început ? **D.Landau.**"

Landau : "Acela a fost **preludiul agitațiunilor** , pentru că **guvernul le-a încurajat .**"

T.Fischer : " D-lor deputați, eu am datoria , precum am accentuat, cu toată prietenia pe care am avut-o față de PNT , să spun **cum văd situațiunea astăzi** , după **doi ani de cîrmuire național-țărănistă.**

Vă rog să nu vă supărați dacă eu spun lucrurile pe șleau , așa cum le văd eu."

Ilie Lazăr : " **Și cum d.Landau nu este în stare a face niciodată .**"

T.Fischer : " În cadrul acestei cuvîntări nu pot să arăt tot **materialul adunat ;**

Dar sunt lucruri care **au fost trecute în revistă** ,în mai multe rînduri, **de întreaga presă** și care au fost **semnalate și aici**, la tribuna Camerei "

Madgearu : "Un singur lucru :aveți memoria scurtă.

Uitați ce era cu 2 ani înainte , iar recunoștința este o floare rară ."

T. Fischer : " În acești 2 ani, noi am avut de suferit atîtea evenimente dureroase , încît nu pot să nu le relev acum , cînd este de **datoria mea să fiu interpretul opiniei populațiunii evreești din țară.**"

Madgearu : " Ele sunt datorate guvernului ?"

T.Fischer:"Guvernul nu a luat măsurile energice , la care ar fi trebuit să se simtă obligat." (p. 99) [.....]

" Precum am zis, **din anul 1922** continuă în mod nestingherit **această mișcare , nici unul din guverne** nu a socotit că ar fi necesar să ia anumite **măsuri preventive.**

Nu s-a făcut nimic pentru **suprimarea acestui desfrîu**, și în acești ani au bîntuit țara, tot așa ca și mai înainte.[...] **Toate aceste guverne** au avut **față de mișcarea antisemită** o atitudine **vagă, nehotărîtă**, caracterizată printr-un **anumit echivoc**, la tot cazul au avut o atitudine care **a disprețuit principiul constituțional al egalității cetățenești**"

Madgearu : "Cum asta d-le Fischer ? "

T.Fischer: " Dacă este **o mișcare care ațîță la delikte și la crime** , atunci eu cred că , în cazul acestei mișcări , trebuie luate din vreme **măsuri preventive** , pentru a nu se produce roadele dezastruoase care s-au produs"

Madgearu : "Precizați !"

T.Fischer: "Am precizat în mai multe rînduri în această Cameră.Am adus **gazetele**, am arătat **întrunirile**, am semnalat din vreme **ce se pregătește ;**

și totuși **nu s-au luat măsurile preventive** cari ar fi fost propice pentru împiedicarea relelor ce au survenit."

[.....]

Madgearu / Intervenție în discurs , nov.'30

▫ Libertatea , legalitatea, constituționalitatea, presei și întrunirilor.

[LD: atenție la argumentația legalității privind dreptul la presă și întruniri, inclusiv a mișcărilor naționaliste; pretenția la excepționalitate ,cerută de evrei.

De ce ? Va trebui să intri în profunzimea acestei mentalități .]

- Madgearu : " Dle doctor **[T.Fischer ,în drept?]** , vă rog să-mi **citați articolele din Constituție** ,din **codul penal** sau din **orice altă lege**, pe baza cărora am fi putut lua

măsuri preventive referitor la **întruniri și publicații**.

Dle deputat , eu am primit , după incidentele de la Borșa mi se pare, vizita unor **ziariști evrei din America și le-am explicat că ,după Constituția noastră și după legile noastre , nu putem avea nici o acțiune preventivă ,** în fața **nici unui fel de mișcare politică.**

Dovada cea mai bună că am avut **exact aceeași atitudine ,** este că **nu am luat nici o măsură nici contra presei,nici contra întrunirilor publice** ce s-au ținut în timpul guvernării noastre , **de toate grupările politice, de toate partidele.** Când **anumite curente,** au încălcat, când au făcut **anumite acțiuni prevăzute** în cadrul articolelor din **codul penal , le-am trimis în justiție.**

Cei pe care **justiția i-a găsit vinovați, i-a sancționat ;** pe ceilalți i-a eliberat .

Credeți dvs că noi putem face mai mult decât ne permit legile țării?

Sau credeți dvs. că **noi putem să începem astăzi o acțiune de persecuție împotriva unei mișcări politice și miine împotriva alteia ?**

Atunci ar trebui să suprimăm Constituția." (p. 99)

Landau : " **Aceasta nu este o mișcare politică."** [???

Ex. cazul progromului de la la **Bălănceni [?? ?]** ,

pentru că nu s-au luat măsuri la timp,

nu s-a repartizat acolo un post de jandarmi.

Madgearu : " Un post de jandarmi care a fost mutat dintr-un loc în altul, credeți dvs că poate constitui o dovadă a lipsei de vigilență a guvernului ?" (p. 99)

T.Fischer / nov.'30

▣ **Internaționalizarea problemei evreești.**

▣ **Naționalism curat > < Xenofobie condamnabilă.**

" **Noi am așteptat și credeam că PNT** , tocmai în spiritul programului său, va da dovada unei **voințe ferme ca să dea acestei probleme grave** a vieții publice românești, **o soluțiune cu adevărat constituțională [! ? !]** și cu drept cuvînt **patriotică,** pentru că **omisiunile** cu care s-au făcut vinovate în această privință guvernele precedente , **au cauzat acestei țări prejudicii incomensurabile. "**

ACCuza : "Cunoaștem < **incomensurabile !** > (p. 99)

Fischer : " Dlor deputați, că **partidul național-țărănesc va proceda astfel,** la începutul guvernării sale, nu a existat **nici un pic de îndoială ,** nici la populația evreiască , și **nici în marea opinie publică mondială.**

S-a așteptat că , venind la cîrmă, **acest partid democratic va ști**

să aducă problemei în chestiune deslegarea justă ,

recunoscînd uzarea energiilor juvenile în serviciul **fetișului** reprezentat prin focul pustiitor al **urei de rassă,** în nici un caz nu poate fi considerată ca semnul îmbucurător al unei **metode salutare de educație civică ,** și că , în consecință , **să impună o muncă de îndrumare în stil mare ,** care să sustragă sufletului tineretului academic **virusului xenofobiei ,** ce s-a îmbuibat,

și să călăuzească această tinerime de la panta **naționalismului degenerat ,** pe calea **curatului, nobilului și umanitarului naționalism.**

"Aceasta era ferma noastră convingere și **această convingere** a inspirat populației evreești din țară un **sentiment de securitate , de stabilitate, a liniștii și ordinii publice.**

Și cînd, prin **întîmplările jalnice** de anul trecut a guvernării PNT ,

acest sentiment a fost distrus , credem...

Madgearu : " Precizați care întîmplări jalnice ?"

T.Fischer: "Au fost o serie întregă .Borșa, Bălănceni, Bălți, Suceava "

Virgil Solomon : "Ce a fost acolo ?"

T.Fischer:... au fost foarte multe localități unde s-au produs **grave desordini și excese rușinoase"**

Solomon : " Ce a fost la Borșa ? **Dvs susțineți că a fost incendiată Borșa ? "**

T:Fischer : " **Eu nu susțin că a fost incendiată ,** însă în **opinia publică** din tot Maramureșul este înrădăcinată **convingerea că a fost incendiată. "** (p. 99)

Fischer / nov.'30

▣ Procesul de la Satu Mare

T.Fischer: "Am fost la **procesul de la Satu Mare** și acolo am putut constata , în mod dureros, cum s-au petrecut acele lucruri."

ACCuza :"De aceasta să vorbiți, **nu să învinovați guvernul**" (aplauze la PNT)

Landau :"De când sunteți **apărătorul guvernului ?**"

Madgearu "Noi vă **mulțumim pentru lealitatea dvs.**"

ACCuza :"Ce căutați **lealitate la jidani ? Aceasta nu există**" (Mare ilaritate)

[iar urmează schimb de "amabilități" , Landau-Cuza]

[urmează intervenția lui Madgearu , despre **libertatea presei și întrunirilor**]

T. Fișer : Dar cu amintirea comunei Borșa nu la acesta [incendierea] am făcut aluzie , ci la **acel proces** care săptămîna trecută [nov.'30] s-a desfășurat în fața **tribunalului din Satu Mare** , unde chiar **procurorul** a înșirat **o serie de fapte groaznice și a acuzat pe conducătorii populației de acolo [de la Borșa]**

de cele ce s-au întîmplat ." (p. 100)

Virgil Solomon / nov.'30

Teodor Fischer

▣ Poziția PNT în materie etnică.

▣ Schimbarea poziției sioniștilor .

▣ Mondializarea problemei evreești

[LD: indignare, amărăciune, reproș pentru ingratitudea sioniștilor față de PNT]

Virgil Solomon : " Vă amintiți dvs, d-le deputat, că pe **banca ministerială**

de la **Budapesta** , **ministru de război era un evreu**

și că **ministru industriei** , un **alt evreu** de la Brașov,

atunci a ars Borșa de 2 ori , în 1909 și 1911.

Pentru dvs, care **trăiați tot acolo, unde trăiți și azi,**

nu a existat nicio agitație antisemită și nici o problemă

evreească.Cum explicați acest lucru ciudat ? " [!!!]

T.Fischer: " D-le deputat , **n-am la cunoștință** că Borșa ar fi ars în 1909 și 1911 , **admit** că dacă dvs afirmați acest lucru, **este adevărat.**

Virgil Solomon : "Au ars 188 de case prima dată , și a doua oară, 120 de case.

T.Fischer :" Credem că **altele sunt împrejurările [???** în care s-au produs aceste

incendii .În anul curent [1930] , **incendiul din urmă** , a avut ca **precedent**

trei luni de agitații extraordinare în care **s-a dovedit** că s-a folosit de mai multe ori **amenințarea cu incendierea."**

[explică pe larg această circumstanță, logica acestei supoziții]

Virgil Solomon : " Dle avocat **Fischer,dvs.care sunteți avocat**, și încă un distins

avocat , **vă amintiți** desigur că ,tot în Ungaria, înainte de război,

exista un curent pentru suprimarea Curții de jurați.

Știți bine de unde a pornit acest curent .

El a pornit tocmai din Maramureș.Anume ce se întîmplase ?

Românii și rutenii , exasperați de de anumite apucături ,

poate mai violente, din cauza superiorității economice

a unor **evrei** din regiunea aceea,

comiteau crime cînd se vedeau căzuți în stare de faliment.

Omorîtorii erau deferiți Curților de jurați și **Curțile de jurați**

alcătuite din populația acelu județ, **îi achitau pe toți.**

S-au întîmplat zeci de asasinat , care s-au terminat cu

achitarea. Ministerul Justiției, s-a sesizat , și-a dat seama că

Curțile cu jurați nu reprezentau destulă garanție

pentru pedepsirea criminalilor,

și , cu toate acestea , **tot nu a existat o chestiune antisemită .**

Vă întreb , **de ce , de deputat ?** Dvs ați fost totdeauna loial ; **dvs. sionoiștii**, ați lucrat

totdeauna **loiali cu noi.**Mă miră **schimbarea dvs la față**, atunci cînd știți că

noi am făcut tot posibilul ca să nu ne compromitem guvernarea , prin astfel de

lucruri. **Dvs. știți foarte bine** că noi **[PNT]** suntem foarte **drepti în materie**

dechestiuni etnice.

De ce , dintr-o dată, această mondializare a d-voastră ?

De ce pomeniți tot mereu, de **Uniunea Americană** , de **opiniunea mondială** ? "

Teodor Fischer : " Am spus că atunci **cînd la cîrma țării a venit PNT**, în **toată opinia publică mondială** [LD: **evreească** ?] exista **convingerea** că **acest regim va pune capăt stării de lucruri din trecut**, [???] și că **decepția a fost foarte mare** [!!!] , cînd s-a văzut că **guvernul actual n-a luat o atitudine fermă** în această privință. **Eu nu înțeleg supărarea dvs**, onorate coleg, atunci cînd **nu este pentru prima oară** , cînd eu afirm lucrul acesta.

Am spus și anul trecut, și cu ocazia instalării celui de al doilea guvern.

Vă rog să credeți că **m-a durut foarte mult**, pentru că eu am fost întotdeauna acela care **am susținut că numai de la regimul democratic al acestui partid pot spera minoritățile etnice o îmbunătățire a soartei lor.**"

Virgil Solomon : " **Și negați orice îmbunătățire** ? Aceasta vreau s-o știu"

T.Fischer : " **Nu neg** orice îmbunătățire, dar, după ce în **anul trecut** [29] am făcut un **bilanț al guvernării partidului dvs.**, și **am relevat toate lucrurile bune** care s-au făcut, desigur că, atunci, **auditoriul fiind foarte restrîns**, cuvîntarea mea a trecut, poate neobservată, însă **tot atunci am relevat** , pe lîngă **activele guvernării** de un an al guvernării d-voastre, și **pasivele acestei guvernări**, și regret foarte mult că trebuie să constat că **în acest al doilea an** [30] al guvernării d.voastre, **situația minorităților etnice nu s-a îmbunătățit**, că activele nu au crescut, față de pasive, ba din contră, **au scăzut**".(p. 100)

Ilie Lazăr/ nov.'30

Teodor Fischer

▣ " **Cazul Borșa.**"

▣ **Manipularea problemei.**

Ilie Lazăr : " Dle deputat Fischer, fiindcă a fost vorba de **incendiul de la Borșa**, să-mi permiteți și mie să intervin.Cred că veți recunoaște și dvs. că întotdeauna **am fost loial** în ce privește atitudinea mea în legătură **cu partidul dvs.** în special ...

T.Fischer : "Cu cea mai mare plăcere **recunosc acest lucru în fața Camerei.**"

Ilie Lazăr : " ...și nu m-am sfiit niciodată , chiar înaintea d-lui deputat Cuza, să arăt **această prietenie** , de care mie personal nu-mi este deloc rușine , deoarece astăzi **reprezintă în Maramureș** cel puțin **37 % din voturile populației evreești** . Dar nu este mai puțin adevărat că unele **provocări pornite din partea populațiunii evreești**, în ce privește **presa** și în ce privește **defăimarea noastră în străinătate** , **denaturînd adevărul**, **au ajuns la culme** și **au exasperat populațiunea românească** de acolo.

S-a ajuns acolo, domnule deputat Fischer, încît **noi, 82 de intelectuali din Maramureș**, prieteni cu dvs., cu care împreună ați luptat zece ani de zile, **să trebuiască să protestăm prin telegrame energice** , **împotriva denaturării adevărului** . Așa s-a întîmplat.

" **Ați adus d-voastră la Borșa**, după catastrofa de acolo, **pe d.Abersohn de la Liga Națiunilor.**

Întîmplarea a făcut să fiu acolo în acel moment și să convoc **o adunare** de toată frumusețea, la care au venit **vreo 5.000 de oameni evrei și români**, unde **am expus cinstit și sincer tot ce a făcut**, toate **intențiunile bune**, și tot ce **vrea să facă guvernul nostru.**

" Nu e mai puțin adevărat că **presa dvs.**, cu **foarte multă răutate** , **a denaturat tot ce a fost acolo** , în legătură cu **cele petrecute la Borșa**, și cu **așa numitul incendiu de la sinagoga din Sighet.**

Întîmplarea a făcut să fiu la Sighet . **A fost un incendiu pe un loc cît o pălărie**, și imediat toată **presa din Cehoslovacia, din Austria și din Germania** , a răspîndit știrea că **s-au incendiat sinagogile din Maramureș**, și că **s-ar fi omorît oameni.**

Domnule deputat Fischer , vă întreb pe d-voastră : toate acestea au contribuit, pot contribui, la raporturile normale, care trebuie să existe între noi ?**Da sau ba ?**

Ilie Lazăr / nov'30

" **Dați-mi voie atunci să protestez**

împotriva acuzării aduse acestei populații din Borșa, care, domnule deputat Fischer, o fi ea săracă și nenorocită, dar are o tradiție istorică de care este foarte mîndră.

"Această populație ,pe la 1700, a bătut pe tătari ,
sub conducerea preotului Șandor Lupu"

**"Acolo , fiecare țaran este nobil, și protestează prin glasul meu ,
împotriva acuzărilor d-voastră , că ar fi incendiat comuna Borșa!"**

S-a întâmplat acea catastrofă, pe care o regretăm foarte mult și, precum știi foarte bine,
Maiestatea Sa Regina este în fruntea acțiunii de colectare de ajutoare
și noi facem tot ce se poate face.

Vă rugăm însă și pe dvs, pentru liniștirea spiritelor, **să puneți la punct pe acei**
gazetărași cari totdeauna **toarnă petrol pe foc "** (aplauze la PNT) (p. 100)

[.....]

Noi cerem guvernul să-și îndeplinească integral obligațiunea sa de a repara
pagubele pricinuite prin excese , să capete **o desdăunare integrală** , cum s-a făcut și
în trecut cu ocazii similare.[...] **Acești oameni săraci**, care au rămas **fără adăpost și**
fără existență... (p. 100)

Solomon Rosenberg / nov.'30 / Virgil Madgearu /

▣ **Agitații antisemite .**

▣ **Procesul de la Satu Mare**

▣ **Puterea justiției.**

[LD: și în această împrejurare, mai presus de orice logică ,de orice obiectivitate,
ura lui Madgearu contra liberalilor ... a funcționat !

În rest ... mă tot duce gândul la asasinarea lui , în 1940 !]

Solomon Rosenberg : "Ați protestat aci contra incidentelor provocate de Dănilă
și Toth și alți vagabonzi , care veneau în Maramureș să facă agitații ?

Ilie Lazăr:" Am protestat atunci și protestez și acum "

Rosenberg ."Cum vă explicați această **catastrofă** ,
acele **incidente din Maramureș**, acele **turburări** la care s-au pretat **indivizi** ,
vagabonzi, **cărora li s-a făcut acel proces ? "**

ACCuza :"**Studentii români nu sunt vagabonzi ; dvs sunteți vagabonzi."**

Landau :"**Aceia nu sunt studenți, sunt vagabonzi"**

Madgearu : "Domnule Rosenberg, trebuie să protestez împotriva afirmației
dumneavoastră că **noi am stat impasibili față de agitatori antisemiți** , și aceasta
numai pentru că agitatorii antisemiți au fost, ca și alții, **liberi să circule în această**
țară. Să nu uitați însă că, în momentul **când acești agitatori au fost dovediți**
că ațîță la acte de rebeliune , **ei au fost prinși și arestați."** (aplauze la PNT)

Noi nu putem răspunde de sentințele cele dă justiția în asemenea cazuri.

Dacă justiția scoate pe cineva din cauză, noi, ca **guvern**, **nu putem face absolut**
nimic. Justiția dă sentința înaintea căreia noi **ne închinăm cu toții**.

O dată ce **justiția a scos pe cineva din cauză**, **nu este drept să aduci acel caz înaintea**
Parlamentului ,să ridici **împotriva guvernului acuzații** de tolerare a agitațiilor.**Este o**
atitudine greșită, credeți-mă.

D-le Fischer, d-ta știi că timp de **10 ani ne-am ridicat împotriva tuturor ațîțărilor**
antisemite , și **am veștejit toate acțiunile antisemite**, care au fost **cîteodată**
organizate de guverne, alte ori **tolerate de guverne**.

" Dta știi bine seriozitatea conducătorului fostului guvern [Maniu]

sub care s-au întâmplat incidentele , de care dta te sesizezi acum, cunoști foarte bine
seriozitatea cu care în toate acțiunile sale **a rezolvat acest lucru** numai în interesul
obștesc,ca să poți să conștii dta **buna credință** a șefului guvernului nostru,
sub care s-au petrecut aceste incidente.

Îi cunoașteți cu toții **mentalitatea civilizată și europeană**,

recunoscută nu numai aici **în țară**, ci și **peste hotare."** (aplauze prelungite la PNT)

"Iertați-mă ,dle Fischer, că **acțiunea d-voastre** ,

a deputaților evrei din Parlamentul nostru, **este o acțiune greșită**,

nu numai din p.d.v.al politicii pe care dvs o urmăriți.

D-voastre **dezinformați opinia publică** , care întotdeauna a fost împotriva ațîțărilor
antisemite, și **o descurajați** de la atitudinea pe care a avut-o pînă astăzi.

Dacă dvs, **legîndu-vă de incidente trecătoare**, trageți concluzii asupra atitudinii pe care a luat-o guvernul în această chestiune, **mă îndoiesc** , **dacă veți găsi vreodată** , nu în Țara Românească , dar în orice țară din lume, **un guvern** care să aibă atitudinea pe care am avut-o noi, în atmosfera în care am guvernat de doi ani. **(aplauze la PNȚ)**

Acesta este adevărul și de aceea durerea d-voastre este mai mare.[...]

Atrag cu toată loialitatea atenția acestei atitudini greșite și vă declar că , în străinătate , nu ați putut face nici un rău...

T.Fischer : "Nici nu a fost în intenția noastră să facem vreun rău"

Madgearu : " Repet că **sunteți nedrepti** și vă atrag în același timp atențiunea că **nu în felul acesta veți avea ceva de câștigat**.

Eu am fost la Geneva , **am luat contact cu cercuri internaționale evrești**, și vă pot spune că **toate știrile false** cari s-au trimis peste graniță , **nu au impresionat** , de oarece trăim în secolul rapidității știrilor și , **ce e fals**, nu mai trăește a doua zi.

Eu fac un apel călduros la dvs. să renunțați la această atitudine și **să aveți lealitatea să recunoașteți** că,

cu toate că am guvernat într-o ambianță economică și politică specială , **am reușit să impunem prin tact și cu multe stăruințe** , **ordinea în țară**.

Cunoașteți pe d.**Maniu**, fostul președinte de consiliu.

Vă întreb , cum ați putea dvs. crede că , **dacă ar fi fost adevărat ce susțineți** , **d-sa ar fi putut privi aceste chestiuni cu sînge rece ?" (aplauze la PNȚ)** (p. 101)

T.Fischer / nov.'30

▣ Clubul parlamentar evreesc.

" D-lor deputați, cred că și **noi, deputații evrei**, ca și ceilalți parlamentari , trebuie să fim **purtătorii cuvîntului** opiniei publice din acele cercuri, pe care le formează **alegătorii noștri**. Și dacă noi, astăzi, **declaram că nu suntem mulțumiți cu atitudinea pe care a avut-o guvernul** în chestiunea mișcării și a agitațiunilor antisemite , nu facem altceva , decît **reproducem aici** , de la această tribună, ceea ce este **sentimentul general în cercurile evrești**.

"Iertați-mă , d-le ministru [Madgearu] dvs puteți afirma că în atmosfera grea, în împrejurările politice și economice care au fost , guvernul a încercat să facă tot posibilul pentru a îmbunătăți situația în această privință; dar **dvs erați preocupat de alte lucruri** și **nu știți toate amănunțele** care s-au petrecut în **agitațiile antisemite**.

Căci **noi am făcut demersuri** la timp, noi am făcut tot posibilul pentru a preîntîmpina evenimentele care au survenit ulterior. **Nu am avut reușită** , numai din cauza unei **anumite indolențe** , nu spun a celor sus puși, probabil însă din cauza **conduitei unor organe subalterne**.

Iar în ce privește **știrile din presa mondială** , **noi nu avem nici o vină**.

De la această tribună am avut o dată ocazia să **resping aceste acuzațiuni la adresa noastră** și trebuie să susțin și astăzi , în modul cel mai hotărît , că **noi nu avem nimic comun cu acei cari țin să defăimeze țara**.

Noi suntem aici pentru **a semnala relele și a lupta ca ele să fie îndreptate** și credem că ne facem o datorie patriotică."[...] (p. 101)

[.....]

T.Fischer / nov.'30

▣ Școala

[LD: în acest domeniu, s-a dat lupta surdă, **ne câștigată de români**, de a recupera , **românii maghiarizați** , respectiv **desmaghiarizarea evreimii din Transilvania**. Numai că Fischer deplasează învinuirea asupra regimului românesc, cînd în realitate a fost vorba de **rezistența evreilor maghiarofoni...**]

[.....]

[LD: urmează polemica cu ACCuza- lipsită de autentică viziune națională , dar și **rîsul acela** care a acompaniat toate amenințările , ce se vor preface în **plîns!**]

ACCuza : "Noi desființăm școlile noastre ca să înființăm **școli jidănești ?"**

T.Fischer: "Școala acesta ne-a fost promisă de d.ministru al Instrucțiunii [Costăchescu] în nenumărate rînduri.[...]N-avem nici o școală care să pregătească instructori pentru școlile noastre elementare."

ACCuza :" Aveți școlile Talmud -Tora care învață pe copii **drăciile jidănești** (ilaritate) Cînd vom veni noi la putere n-are să mai existe nici una ! (ilaritate) Să o știți asta ! **Nu te pînge** de dumnealor , cît vor mai sta acolo, căci după dumnealor **venim noi** (ilaritate) și atunci ai să stai de vorbă cu mine (ilaritate)

T.Fischer: "Oricît de credul aș fi, dle profesor Cuza, dar **aceasta tot n-o cred ."** (ilaritate)

-A.C.Cuza :"**Ai s-o vezi** "(p. 102)

[.....]

T.Fischer / Virgil Madgearu / Virg.Solomon / Ilie Lazăr / ACCuza / nov.'30

21.) **Lotar Rădăceanu (PSD) , discurs la mesaj, 29 nov.-1 dec.'30**

(DAD,MO 9, șed. din 29 noiembrie 1930, p. 102- 115

DAD, MO 10,șed. din 1 dec.'30, p. 124- 128)

[LD: discurs integral xeroxat.În calculator, dispersat problematic.

Sublinierile, parantezele , supratitlurile , îmi aparțin..

Chiar dacă are dreptate în unele critici,**exagerările, patima, negarea oricăror realizări, "demascările" tardive, tonul belicos, reaua credință, duplicitatea, perseverența diabolică** pe anume teme - militarizare, poliție, antisemitism, comunism-ridică semne mari de întrebare privind **sincerul social-democratism la Rădăceanu.** În orice caz, manifestarea întregului grup PSD,a demonstrat **nefirescul alianței PNȚ-PSD,greșala lui Maniu în alegerea aliaților, în lupta contra PNL.]**

[LD: scene care se vor repeta adesea, odată cu intrarea lui **ACCuza** în Parlament.

ACCuza : protestează că în incintă a intrat "**jidanul**" **Blumenfeld** și cere să fie dat afară, pentru că este o impertinență să se așeze în rîndurile deputaților.]

-Madgearu : "În toate parlamentele din lume, **ziariștii pot intra în incintă** pentru a sta de vorbă cu un deputat și nu înțeleg să se facă **nici o deosebire între ziariștii de religie mozaică și cei de religie creștină.**[...] **felul cum d.Cuza** ridică această chestiune, este **ofensator și nu se poate admite ."** (p. 110)

Rădăceanu / 1 dec.'30

▣ **Poliția**

S-a anunțat că și ea va fi modificată, pentru a da mai multă putere prefectilor regimurilor... Dar **nu legile trebuie schimbate, cît spiritul .**

"Vedem că în Capitală și poate și în provincie, **gardiștii se plimbă în uniforme noi, și d.dr.Lupu** a criticat adineauri și faptul că **li s-a dat și armament nou.**

Vă întreb , însă, unde este spiritul nou ? [...] [...] "**Și dacă interzicerile de întruniri, confiscările de presă abuzurile și maltrătarile se țin lanț, cauza este că guvernul nu a știut să procedeze energic .**

Aspră cu unii, Poliția este tolerantă cu **mișcările antisemite, reacționare,** care **"au avut toată libertatea să se manifeste,** dar și să **spargă geamurile,** să se dedea la cele mai **oribile excese,** dar putea să fie altfel cînd în **însăși cabinetul ministrului de interne** [Vaida?] existau **legături** care duceau spre centrul agitațiunii, cînd un domn **Tăslăuanu era promotorul "Gărzii de Fer"** și putea să fie și **reprezentant oficial** sub regimul **guvernului național-țărănesc?"** (p. 128)

Rădăceanu / 1 dec.'30

22) **D.Bogos (PNȚ-Basarabia) , discurs la mesaj, 28 nov.'30**

(DAD, MO. 8, ședința din 28 nov.'30, p. 91- 97)

[LD : xerox integral; în calculator, dispersat problematic ; sublinieri, supratitluri , paranteze, LD]

Bogos / nov.'90

▣ **Atmosferă politică și publică.**

" **Presa a dat alarma** că suntem în ajunul unui **nou 1907,** că astăzi **toată țara conspiră,** că astăzi **toți așteaptă altceva ,** că toți **vor ceva,** și că viața publică a țării este angajată

În prefacere.[...] așa înregistrează lucrurile **seismograful nostru public : presa**. Deoarece, într-adevăr **avem o presă conștiincioasă și bună** în țara noastră, spre fericirea și în cinstea acestei țări, cred că tot **ce înregistrează presa corespunde**, în mare măsură , **cu realitatea.**"

-ACCuza : "Cu excepțiunea presei jidănești."

D.Bogos: "Aceasta este părerea dvs."

ACCuza : " Constat că nu este și advs"

D.Bogos: " Aveți dreptate "(p. 91)

Bogos / nov.'30

▣ Țărănism basarabean

[...][...][...] mulți din lotașii împrăștiți (20 %) și-au vândut pământul ! ...

-ACCuza : **L-au cumpărat jidanii !(ilaritate)**

Bogos / nov.'30

Nevoile Basarabiei

/ Nu a fost reglementată **chestiune minorităților** (peste 30 % din populație);

"Această **populație minoritară** a fost totdeauna **foarte loială** și a trăit **în cele mai bune raporturi cu românii din Basarabia**.

ACCuza : "**Contestăm** aceasta în ce privește **minoritatea jidănească.**"

Bogos : "Și cu minoritatea evreească, **țărani noștri trăesc foarte bine.**"

ACCuza : "**Basarabienii cred altceva**, decât crezi d-ta! "(sgomot, întreruperi)

Bogos :"**Noi, în Basarabia, nu suntem antisemiți**; aceasta să o știți.

Și o spun în fața țării și susțin această convingere a mea, cu toată țara."

Bețianu [sterist] : " Dvoastră, **dle Cuza**, vreți să introduceți **ideile dvs.** în Basarabia; dar acolo **acele idei nu au existat.**"

Bogos : " Noi basarabienii, ne asocioem cu căldură la apelul MSR , ca toate **minoritățile din Țara Românească , inclusiv evreii, dle Cuza**, să fie **tratate cu căldura și dreptatea** pe care o merită"

-ACCuza : "**Dar dacă nu o merită !?**"(p. 96)

Bogos -ACCuza / nov.'30

23) **Nicolae Iorga (PND)** ,discurs la mesaj, 5 dec.'30

(DAD, MO. 14, ședința din 5 dec.'30, p. 191- 197)

[LD: discurs integral xeroxat. Păstrez citate masive ;

în computer,dispersat problematic, deși ...operația s-a dovedit foarte grea...

Supratitlurile,sublinierile, parantezele,distanțarea proprozițiilor , îmi aparțin]

Iorga / dec.'30

▣ Țăranul român

" În fiecare dimineață ni se vorbește de **mizeria neagră a țăranului român**.

Noi abuzăm de acest termen.Iertați-mă .

Eu care am avut nu sentimentalitate , ci **sentiment pentru țăranul român**,

nu vreau să-l calomniez prezentându-l ca pe un **cerșetor complet ruinat** ,

din care nu se mai poate face nimic." (**aplauze prelungite**) [...][...][...]

Numai că **nu există țăranul român** ,țăranul român **ca o unitate abstractă** ,

de care se vorbește **în gazete, în discursuri, în broșuri**, și aici, în **Răspunsul la Mesaj**,

de care **vorbesc străini care nu ne cunosc**. **Există țărani români.[!!!]**

"Uitați-vă la **țăranul român din Maramureș** ,evident **adus la sapă de lemn**, dar **nu de noi**,

ci **de un regim care durează** încă din vremurile **austriece și ungurești**,

și căruia trebuie **să-i găsim un rost**, desigur trebuie să-i găsim

un rost , pe acei **admirabili urmași ai vechilor boieri moldoveni**,

măcar pentru că **strămoșii lor au întemeiat Moldova** , trebuie să-i salvăm,

nu putem să-i ținem în dependența contiunuă a **cîrciumii și a cametei**.

Este o rușine că alături , **în Cehoslovacia, fratele lor român** să fie

de zece ori **mai bine tratat** de cum este **țăranul de la noi**

- și Cehoslovacia n-au întemeiat-o țărani din Carpato-Rusia -

dar **Moldova au întemeiat-o țărani din Maramureș.**" [...][...][...]

"**Eu nu sunt antisemit**, dar este foarte sigur că o parte din populația

evreească din Bucovina a făcut o funcție nenorocită pentru alții , și mai la urma urmei, nenorocită și pentru dînsa - și tot așa în unele părți din Moldova de sus - eu constat faptul, nu judec,aceasta vine din unele împrejurări istorice , dar **faptul este.** "

"Dar între țaranul acesta din nordul Bucovinei , din Basarabia și din anumite regiuni moldovenești, și țaranul așezat în condițiuni mult mai bune ,cătrecă munte în județele Roman, Bacău , sau în unele părți din Putna, nu e nimic asemenea. "

"Dar pentru Dumnezeu, să deosebim atîta lucru măcar : un teoretician poate să încurce lucrurile , fiindcă așa îi cere teoria lui, ce trebuie să fie una singură, dar un om practic, care a trăit în viața țării , el nu trebuie să o facă." [...] (p. 193) N.lorga / dec.'30

24) M.D.Ralea (PNT) , discurs la mesaj , 8 dec.'30

(DAD, MO 15, ședința din 8 dec.'30, p. 206- 210)

[LD:discurs integral xerox; în calculator, dispersat problematic.

Supratitlurile, sublinierile, parantezele,colorarea, îmi aparțin]

Ralea / dec.'30

▣ Greșala guvernării PNT : tolerarea antisemitismului.

"Și terminînd , iată de ce , cu durere , trebuie să constat că singurele ,poate, greșeli pe cari le voi imputa guvernului , care a emanat din sînul partidului nostru, este că nu totdeauna a ținut sus steagul democratic , oprind toate excesele la cari s-au dat forțele reacținare , pentrucă ar fi trebuit cu o energie mare , mai mare decît era necesară, să reprimăm toate excesele antisemite , să nu confiscăm ziare...

(aplauze pe băncile PSD)

ACCuza (LANC) : Trebuiau să aplaude jidanii , altfel cine?

Mirescu (PSD) : Eu sunt mai român ca d-ta !

Ralea : ... pentru a putea demonstra că dacă nu am avut prea multă eficacitate care nu stătea în puterea noastră, de a aduce o mare ameliorare economică, în orice caz, misiunea noastră supremă,în aceste momente , a fost de a aduce în țara noastră mai multă umanitate și mai multă dreptate."

ACCuza : "Umanitatea începe cu jidanii." (zgomot, întreruperi)

Ralea : "Dle Cuza , de 70 de ani toată lumea v-a auzit cu aceste lucruri .Sunt mai mult decît monotone."

ACCuza : "Ai răbdare, ai să le mai auzi încăodată (ilaritate)

Este politica iberică."(p. 210)

MDRalea / dec'30

25.) A.C.Cuza (LANC, deputat de Roman, alegeri parțiale) ,

discurs la mesaj, 13 dec.'30

(DAD, MO.20, ședința din 13 dec.'30, p. 297-310)

[LD: discurs integral xeroxat; introdus total în computer , dispersat problematic.

Sublinieri,paranteze, supratitluri, colorări, îmi aparțin

Poate fi considerat mesajul lui "testamentar" , total.

Evreii -constituie ținta predilectă;

Antisemitism istoric,rasist, religios,naționalist, politic, cultural, economic, psihic-obsesiv . Articulat doctrinar, enunțat dar nu argumentat.

Toate problemele,abordate de la , prin sau ajungînd la evrei.

Exponent (?)sau inspirator (?) al clișeeilor care alcătuiau substratul ideologic al antisemitismului românesc.

Vorbește peste 4 ore; ședința ține cca 7 ore, pentrucă este întrerupt,apostrofat,contrat, încît poate constitui și o mostră de felul cum el ("bătrînul obsedat" și "iresponsabil") și curentul cuzist ("boală de tinerețe", fenomen "haotic" marginal, necaracteristic)erau tratate , în epocă , de politicieni.]

ACCuza / 13 dec.'30

▣ Atmosferă parlamentară.

[LD: ilaritate și superficialitate ; bășcălie și eludare ; reacții spontane , în loc de riposte argumentate ; ignorare a unui curent existent ; amestec de ipocrizie și lașitate ;]

"D-lor deputați, **fatalitatea mă urmărește**. Vă rog să priviți un om , urmărit de fatalitate, care sunt eu. Această fatalitate se dovedește :

eu astăzi , vorbesc într-o zi de **sîmbătă**(mare ilaritate)...

M.Vasilescu : "Este și ziua lui Iuda și este și 13 "

ACCuza : ...și într-o zi de 13.Încît venind, de la această tribună,

sub aceste auspicii , vă puteți aștepta să nu pot cuceri simpatia dvs [...][...]

ACCuza : " Și iarăși fatalitatea mă face ca să fiu obligat - de ce fatalitate, veți vedea - să fiu **obligat ca să mă pronunț în chestiunea crizei generale** care bîntuie nația românească ,întrucît tot fatalitatea voește , ca să fiu **singurul care reprezintă** , în această onorată Adunare, **Liga Apărării Național Creștine**.

I.Mirescu (PSD) : "Adică bîta." [LD: provocator,sîcîitor, agasant !!!] (întreruperi,) [...][...][...]

Cuza / dec.'30

II. Problema jidănească.

"D-lor, nu adăncește d.raportor nici **a doua problemă** , de care mă voi ocupa și care este desigur **cea mai covîrșitor de însemnată nației românești** , și se impune nu numai nației românești , ci și altor nații : **problema jidănească** " (ilaritate)

O voce : "Regele și jidanii ! "

Altă voce : "Trebuia să începi cu ea ! "

Cuza : " Proiectul de Răspuns la Mesaj, **atinge această problemă fără să o discute fără măcar să-i pronunțe numele** , o atinge indirect , cu delicatețe.

Vorbind de **legile cu privire la școală și biserică**, d.raportor se crede obligat , încă odată, ca **să repete asigurarea stereotipă** , zicînd : <Firea blîndă, primitoare și dreaptă a românului sunt tot atîtea garanții că **aceste legislațiuni nu vor cuprinde nimic agresiv și jignitor , față de toate celelate naționalități conlocuitoare.**>

Aici nu este vorba de "toate celelalte naționalități conlocuitoare " [???

ci este vorba de **naționalitatea conlocuitoare a jidanilor.**"

Totuș, **d. raportor o ascunde , o învăluie într-o formulă vagă**, pentru ca să nu se rostească asupra celei mai însemnate probleme naționale românești.

Iată deci a doua problemă : **problema jidănească.**" (p. 298)

[...][...][...][...]

Cuza / dec.'30

III. Problema tratatelor .Liga Națiunilor.

" Este o a treia problemă pe care d.raportor iarăși nu o atinge decît cu o formulă vagă. A treia problemă , d-lor este **problema tratatelor**.

[...][...][...][...]

"Prin urmare , **se cuvenea ca și d. raportor să găsească un mod de a exprima**

această îngrijorare a tuturor națiunilor , față de această problemă ,

mai cu deosebire **îngrijorarea națiunii românești.**"

[...][...][...]

DRloanițescu (PNT) : "Este o veche teză a d-lui prof.Cuza : o aversiune contra Ligii Națiunilor."

ACCuza : "Nu este o aversiune .**Eu am definit Liga Națiunilor** [...]

Nu este Liga Națiunilor , ci este **Liga jidanilor** pentru înrobirea națiunilor.

(ilaritate)**Am spus-o lui Take Ionescu, o spun și dlui Madgearu...**

Gr.Gafencu : "Este o părere a d-tale.

După cum **nu a răspuns Take Ionescu,nu va răspunde nici d.Madgearu.**"

Voce : " Ceea ce spuneți dvs.**face cinste unui profesor universitar ? "**

[...][...][...]

Cuza / dec.'30

Discursul parlamentar

[LD: **evreei din România**, nu admiteau,nu considerau, nu simțeau, nici în epocă, nici mai tîrziu, că ar fi avut **vreo vinovăție** în declanșarea reacției de respingere, de antisemitism. La fel ca antisemitismul popular- vulgar românesc ,

și reacțiile lor erau pur afective , injurioase , interjecții și clișee.

Episodul relatat , poate fi o mostră : de ce țin evreii cu orice preț să-l provoace , indiferent de ce spune ? de ce au un ton total lipsit de deferență , față de vârsta , profesia și prestigiul său parlamentar ?]

Cuza : " Realitatea trebuie să fie arătată în toată claritatea ei.

Discursul se adresează **sentimentului** , discursul **mărește sau micșorează proporția personalității**.[...] cînd zic discurs , mă raportez la discursurile d-voastră.[...]Ce este un discurs ? Să-l definim. **Un discurs este haina de sărbătoare a cuvîntului inspirat ...**

M.Landau (club parlam.evreesc) : " **Pe cine ai plagiat ?**"

[...][...][...]

-Cuza : **Obiectiv vorbind**, eu nu găsesc în această Cameră decît **o singură personalitate capabilă să țină un discurs**,

și acea personalitate este **d.profesor Nicolae Iorga.**" (aplauze la PNT)

Solomon Rosenberg : "Te pui bine cu toată lumea ; întîi cu d.raportor , și acum cu d.profesor Iorga."

-ACCuza : "Jidanii nu intră în calculele mele , cînd este vorba de discurs . (mare ilaritate)

Rosenberg : "Critici și spui numai minciuni. "

ACCuza : "Dle președinte , **puneți-mă vă rog la adăpostul întreruperilor lui Rosenberg**,din fundul sălii .**Prostiile acestea eu nu le ascult**"(p. 299)

[...][...][...]

Cuza / dec.'30

▣ **L.A.N.C. în sistemul de partide.**

[Argumentele lui sunt pitorești , dar pe clișeu negativ și ironie :**ce nu face Liga**, spre deosebire de partide .

Pot fi plasate , mai curînd , la moravuri politice decît la doctrină.

Leagă cu argumentele lui , în momentul cînd LANC va deveni Partidul Naționalist Creștin.**Intervențiile deputaților evrei îl deturneză de la subiect .**

Va reuși , totuși , să-și epuizeze discursul , pe parcursul celor peste 7 ore .]

[...][...][...]

M.Landau : "Dle Andrei , a dvs [operă] nu e plagiată"

Cuza : "Aceasta este **opera jidanilor** cari amestecă chestii pe care nu le pot discua aici , dar asupra cărora sunt gata să revin."

M.Landau : "S-au discutat la judecată "

Cuza : " **Jidanii nu au nici un cuvînt în capitolul acesta.Să tacă , să fie liniștiți pentrucă dacă li se va întîmpla ceva , nu va fi din vina mea.**

Să nu vă obrăzniciiți față de mine , care reprezint un puternic curent în țară.

Să stați liniștiți acolo , și să ascultați "

Landau : "Dar ați amenințat"

Cuza : "Nu , n-am amenințat , dar să știi că **răspunzi cu pielea d-tale de atitudinea d-tale îndrăzneată"**

Landau : "**Îți iert vârsta înaintată "**

Cuza / dec.'30

▣ **Doctrina LANC**

"**Am formulat o doctrină**.Partidele nu au nici o doctrină.[...][...][...]

Noi , doctrina noastră am formulat-o pe larg și am rezumat-o apoi într-o lozincă ce exprimă în puține cuvinte **ceea ce voim noi :**

Christos, Regele, Națiunea,România a Românilor.

[-----]

Națiunea, cu privire la care afirmăm că **omenirea se împarte în națiuni** cari trebuiesc să se dezvolte **stăpîne pe pămîntul lor**, și că pe pămîntul unei națiuni

nu au dreptul să ființeze alte națiuni,

cari voiesc să-și păstreze existența ,împotriva existenței națiunii stăpîne.

Noi pretindem că națiunea este **un principiu stăpînit de o lege naturală** , care este **legea naționalității** și că ori de cîte ori această lege naturală este atinsă , se produc conflictele pe cari le vedem înaintea noastră.De aceea **noi cerem ca națiunea să fie respectată în ființa ei , pe pămîntul pe care are dreptul să existe.**

România a Românilor, nu este decît **consecința firească a legii naționalității**, afirmarea adevărului nestrămutat, că românii voiesc să fie stăpîni deplin și desăvîrșiți pe pămîntul lor și nu admit alte națiuni alături de ei, decît pe acelea cari sunt **capabile să se asimileze economiceste și spiritualicește cu ei.** " (p. 301) [...][...][...]
Cuza / dec.'30

▣ Jidanii și partidele politice

Astfel fiind, LANC are pretenția să se impună. La întrebarea retorică, cum se vor impune? - avînd în vedere că **toate partidele aveau "sprijinul economic al jidanilor"** ...

Solomon Rosenberg: "Dar **Constituția** o recunoașteți?"

Cuza: "Nu stau de vorbă cu jidanii." (ilaritate)

D.Manu (vice-președ): roagă pe Rosenberg să nu mai întrerupă.

.....**banii lui Bercovitz, și Mormorosch Blank, a circiumarilor și negustorilor** de toate felurile, **cămătari**, deveniți "**agenți electorali grațuiți**" -(p. 301)[...][...]

Cuza / dec.'30

▣ Doctrina cuzistă : a) adevărul

LANC se sprijină pe "**puterile abstracte**" (**Exclamații ironice la PN Ț**)

Madgearu: "Nu știam că **geamurile sunt abstracte**" (ilaritate)

Cuza: " **Geamurile sunt efectele abstractului**" (ilaritate)

Puterile abstracte sunt, în primul rînd : **adevărul**.

Da, este foarte curios, dar este așa,

adevărul doctrinei noastre **a pătruns** în primul rînd **în spiritul tinereții și tinerețea** aceasta, **mai multe zeci de mii de tineri, se mișcă** în direcția acestui adevăr al **doctrinei naționaliste creștine cuziste.**"

Madgearu: "**Pînă la 21 de ani!**" (ilaritate)

Mirescu: " **Și începînd de la grădinița de copii**" (ilaritate)

Cuza: "**Da, pînă la 21 de ani**, dar să știți dvs.că

sunt sute de mii cari continuă a se mișca **și după** ce au trecut de 21 de ani."

Mirto: "D.prof. are dreptate. Au fost **în Parlamentul trecut** [PNL, '27/'28]

aleși din **Liga** dvs.oameni, care erau trecuți de 21 de ani, în număr de **7deputați**, și pe care **i-ați dat afară.**"

Cuza: "Da, **i-am dat afară**, cum te-aș da afară și pe d-ta dacă ai face ce au făcut ei" (ilaritate)

Congresul studenților creștini, Brăila [?dec.'30]

"Zilele trecute, **studenții** au avut un congres la Brăila. **N-am avut nici o legătură**, firește, **nu l-am organizat eu.** Un congres cum îl organizează în toți anii studenții de la toate universitățile, **congresul lor general.**

"**Congresul** acesta s-a desfășurat într-o **admirabilă însuflețire și liniște.** Și am avut prilejul să vorbesc cu primarul dvs.de la Brăila,

Orășeanu, care însuș a exprimat mulțumirea sa pentru modul cum s-au înfățișat studenții.

"De la acest congres, mi s-a trimis și mie **următoarea telegramă** :

<**Studențimea Română Creștină**, întrunită în **congres național la Brăila**, **inspirată de ideologia înaltă preconizată de d-voastră**,

vă aduce **omagiile ei neprihănite**, cu venerația cuvenită muncii de **apostol** ce ați depus-o pentru **binele neamului.**

Președintele Congresului, Popescu-Botoșani. >

Vă rog, este vreo unul din d-voastră care să se poată felicita că a primit vreodată o asemenea telegramă ?

Voci : **DI Iorga** .

Cuza: "Prin urmare, la dvs nu este, d-lor. **Vedeți**, aici este **problema cea mare.**

Pentru că evident, **adevărul doctrinei** propovăduite de mine **a pătruns în cugetul, în conștiința studențimii**, care sunt copiii noștri și viitorul acestei țări.

Și dvs, în loc să veniți aici, cum a venit dăunăzi d.**Vlad Dimitriu**, care a început **a vorbi de antisemitism** și a lua atitudine față de

această **mișcare pe care o desconsideră**,

ar fi mult mai simplu ca d-voastre, **vreo unul dintre d-voaste** așa de înțelepți în toate

privințele, cum sunteți, **să se pună să dărîme doctrina.** " [LD: are dreptate!]
Virgil Madgearu (ministru la Agricultură și Domenii) : "**Pierdere de timp!**" (p. 302)
[LD: Greșea !]
Cuza / dec.'30

▣ **Doctrina cuzistă : b) logica imanentă .**

"Nu este pierdere de timp, fiindcă **ați cîștiga timpul** ca **să nu vă mai luptați cu aceste mișcări**, care au o însemnătate covîrșitoare și despre care vom vorbi.[...]

Mai este încă ceva din aceste puteri abstracte .Știți ce este ?

Este logica imanentă lucrurilor.Vă rog să vă opriți un moment.

Dvs. nu pricepeți (mare ilaritate) Nu pricepeți , așa că **am să vă explic eu** ,
cu bunăvoința mea de profesor ; [...] **Sunt probleme mari** la ordinea zilei,
probleme de existență pentru națiunea română."

" Partidele nu le rezolvă .Partidele -zicem noi -

sunt incapabile să le rezolve. Acestea sunt premizele.

"**Concluzia** - logica inerentă - concluzia este :

națiunea nesatisfăcută în aspirațiunile ei legitime , se ridică și, într-un singur glas
strigă astăzi pe suprafața țării : **să vină cuziștii !** "(mare ilaritate)

Cuza /

▣ **PNL**

[LD: doamne! Ce beție de cuvinte, ce răutate bolnăvicioasă poate provoca o obsesie la
acest bătrîn antisemit! Dar și ce iresponsabilitate a parlamentarilor,
care se distrază copios pentru că cel atăcat era PNL!

Ce "pregătire" pentru atmosfera antisemită și , indirect, antiromânească , de mai tîrziu.]

Deunăzi, la Iași, toată masa aceasta de indivizi, a fost îngrămădită

în sala Sidoli, pe care, pentru a o mai umplea,

au mai adunat și jidanii o mulțime ,

și ,prin aceasta ,**voiau să dea aparență că există o mare mișcare** ,

adică **vor să dea aparență Regelui**, ca **să-i aducă la putere pe ei**,

că în favoarea lor există un mare curent în țară" [...] [...] [...]

" Iată însă că d.Duca, oricît vi se pare de curios, d.**Duca nu este om politic român [!!!]**

[...] este **o sinteză de jidani multiformi :**" (mare ilaritate)

Bercovici -senior, de la Banca Națională și cu Marmorosch -Blank
face politica și cu **Bercovici-Junior** , **face** redacția ziarului "**Viitorul**"

,organul partidului.Cu **Roisental** , face politica externă. (ilaritate)

Da, d-lor, face politica externă, dar face **și politica internă**

de anume speță ,și vom discuta imediat această **chestiune**

de o gravitate excepțională."

Cu Streitmann și cu **Blumenfeld** își pregătește **discursurile** ,

ei îl inspiră . (ilaritate) Să nu credeți dvs că vorbește de la sine;

nu d-lor , **vorbește din Testamentul Vechi .** (ilaritate)

Iar cu **Filderman** de la UER **face alegeri."**

"Iată de ce am spus că d.**IGDuca nu este om politic român** ,

ci **o sinteză de jidani multiformi** "(p. 303)

Cuza / dec.'30

II. Problema evreească

"Iată **o problemă de care nu se ocupă nimeni.** Trăim în mijlocul acestei probleme, nația
română se frămîntă, se zbate, așteaptă o dezlegare oarecare,

întreaga studențime se mișcă în direcția aceasta. Nimic.**Nu spune nimeni nimic.**

Nu a venit niciun orator la această tribună să spună că **există o problemă jiănească.**

Ați auzit pe cineva ?

Dar , d-lor deputați, ce este ? Eri - parcă **mi-i dă Dumnezeu în mîină ...** [Vlad Dimitriu]

Ralea : Dumnezeu este antisemit.

Cuza : "**Dacă este Dumnezeu Hristos, este antisemit."**

D.Manu (preot) : "**Nu intra prea adânc în doctrina teologică."**

Cuza : Dar nici nu am început .

Manu : "[...] Dacă vei fi analizat **din p.d.v.teologic, ieși foarte rău**, pentru că d-ta vrei să
profesezi o credință în care **d-ta singur nu vrei să crezi.** "

Madgearu : "**La origină a fost ateu**"

Manu : Sunt aici **factori autorizați ai bisericii** ,
cari **pot să vorbească în numele creștinismului.**"

Mirto : "Astea le ține minte de când **era ateu**"

Cuza : " Dacă ați avea și d-voastră ceva de zis ! [...] Este penibil să veniți cu **chițibușurile dvs lamentabile.** [...] Lăsați-mă să spun lucrurile liniștit, și ,
dacă aveți ceva de spus, **aveți această tribună** , aveți toată **presa**,
toate **ziarele jidovești**, toate **întrunirile publice**, ca să **dărîmați ce spun eu.**"

...În legătură cu mișcările studentești, **s-a susținut ieri aici teoria** cum că **studenții nu se mișcă pentru apărarea drepturilor lor naționale** , ci sunt anumite **elemente rele** care primesc o directivă.

Iar d.**Vlad Dimitriu** de la Galați, își manifestă apoi **părerea că nu există o problemă antisemită** : < Dacă am închide într-o casă
pe **d.Landau** ,cu acei pe care îi reprezintă,

și pe **d.ACCuza** , cu partizanii săi,

ca **să se răfuiescă între ei, s-ar termina o dată și cu povestea asta.** > [...] Dar
pentru ce nu există ? Nu o spune.**Toți afirmă că studenții** cari se mișcă în direcția care
se mișcă, **nu sunt antisemiți cu toții, ci sunt cițiva** - cum să le spunem ? -
elemente inferioare care se amestecă printre studenți.

Emil Fagure : " **D.Iorga a declarat acest lucru.**"

Ralea : "**Clientela dvs.**"[...] [...] [...]

Cuza / dec.'30

☞ **10 decembrie** : Ziua "**numerus clausus**" ,"**antisemitism național**"

" Dlor deputați , iată un fapt :în toți anii, **de la 1922** pînă astăzi, studenții serbează ziua de
10 decembrie.Ce înseamnă această zi ? Înseamnă **ziua lui numerus clausus**

Ce înseamnă numerus clausus ? Înseamnă **cererea întregii studențimi românești**
ca jidanii să fie eliminați din diferitele ramuri de activități,

pînă la **limita proporției numărului total al populațiunii** [**LD: 4,4% , în 1930**]

Petre Andrei : "Ce înseamnă **10 decembrie la Universitatea din Iași,**

înseamnă **ziua** în care s-a produs acea **faptă rușinoasă,**

cînd **un adept** al d-lui prof.Cuza **a lovit cu toporul în poarta Universității.**"

Ralea : "Înseamnă **uciderea lui Manciu !"**

Cuza : "**Sociologul** de la creșterea vitelor ([Petre Andrei]
nu poate să aibă și principii de creșterea oamenilor."

Petre Andrei : " **Așa creștere** cum le-ai dat d-ta **adeptilor d-tale,**

o să te facă **să fii răspunzător** d-ta însăși, și **să te mustre conștiința** .

Ai zăpăcit copiii nevinovați , ești **instrumentul moral al asasinatului lui Manciu,**
datorat **îndemnurilor d-tale necugetate.**"

Ralea : " **Dacă ai avea conștiință,** d-le Cuza, **te-ai rușina** să mai vorbești aici"

Cuza : " Ziua de **10 decembrie** , așa dar , înseamnă **numerus clausus**"

V.Toncescu : "Vă rog d-lor deputați nu mai întrepruși. "

Cuza : " Prin urmare, "**numerus clausus**" înseamnă **reducerea numărului jidanilor** în
diverse ramuri de activitate . [...] În ziua de **10 decembrie** toți studenții serbează
antisemitismul național."

Emil Fagure : "**Este inexact.**O spune chiar d.prof.Iorga "

Cuza : "Știu că **vrei să bagi intrigi** între mine și d.Iorga,

aceasta este **opera jidanilor de la Iuda** [**trădarea lui Hristos !**] și **pînă astăzi.** "

[**LD:Atenție ! Într-adevăr, cît era convingere, cît ipocrizie , în ripostele filosemiților ?**]

Prin urmare **se mișcă tinerimea** întreagă a unei țări, **într-o anume direcțiune.**

Dacă tinerimea aceasta este greșită în mișcarea ei, evident că

cei care au autoritatea cuvenită , oameni de știință,

în loc să vină să apostrofeze de pe aceste bănci mișcările studentești,

atunci cînd niciodată **nu au făcut nimic** și **nu au scris un rînd**

în această materie a lui **<numerus clausus >** și **antisemitismului,**

ar trebui să vină și **să arate studențimii** , că **ideea aceasta este o rătăcire a minții,**

și să caute ,prin urmare , **să-i scoată din această rătăcire.**

Aceasta este procedarea logică.

De aceea, **acei care vin și ne apostrofează** , dar care se duc la agricultură

pentru ca să se ocupe de creșterea vitelor, [**aluzie la Petre Andrei**]

de ce nu iau **mai bine condeiul să scrie în această materie ?"**

Petre Andrei : " Datorită acțiunii d-tale în această materie ,

nu mai însemnezi nimic la universitatea din Iași."

[-----.]

Cuza/ dec.'30

▣ **Hitler : antisemitism, revizionism**

[LD: **atenție!** Este evident că hitlerismul a fost revizionist;evident, că a fost și antisemit . Dar tot așa de adevărat este că adversarii lui Cuza (**Madgearu, Ralea, Fagure**) , au făcut o presiune pur emoțională , pentru a-l combate pe Cuza !

În polemica declanșată s-au făcut premoniții , care se vor adevăra în anii ce vor urma.]

" Dar d-lor, mai este ceva .În momentul de față în cadrul celui mai cult dintre popoarele Europei, la **Berlin**, o formidabilă mișcare antisemită condusă de **Adolf Hitler** a urcat în alegerile generale de la **600.000 de voturi** , în 1928, cu **13 reprezentanți**, la **1.500.000 de voturi**, în 1930, cu **107 reprezentanți**

în **Reichsteig**.În momentul acesta , așadar, **107 reprezentanți liber aleși** , **susțin ideea antisemită** ,în marea **adunare națională** din capitala Germaniei.

[-----.]

Ralea : "Dta ești **raliat cu revizionistii de la Budapesta** "

Cuza : "E regretabil că **un preot creștin** aici a luat , în modul cum a luat , folosindu-se de **o simplă intrigă a jidanilor.**" (**întreruperi la PNT**)

Fagure : "Acum înțelegem de ce sunteți împotriva Ligii Națiunilor : **sunteți pentru revizuirea tratatelor**"

Cuza:"Vă rog, d-le președinte,să mă puneți la adăpostul întreruperilor lui Făgurescu "

[-----.]

Ralea : "**Ați devenit o curiozitate de muzeu !** "

Cuza : "Dlor, **problema jidănească** este pusă în Germania de **Adolf Hitler**.

O formidabilă mișcare se ridică împotriva **marxismului jidănesc** și se dau lupte de fiecare zi pe străzile orașelor din Germania .

În momentul de față, este **o agitație extraordinară și prevăd, [!!!]**

din cauza aceasta , **desființarea Reichstagului** în alcătuirea lui de astăzi ,

noui alegeri și constituirea unui alt Reichstag care va însemna **triumful definitiv al liniei naționale creștine și arice, antisemite.**"

Madgearu : " Dta ești prea bătrîn ca să-ți pese de oamenii cari ar pieri

într-un nou război, dacă teoriile lui Hitler ar învinge"(aplauze la **PNT**)

Cuza : " **Apostrofele d-voastre sunt ridicole!**"

Madgearu : " **Ridicol este tot discursul d-tale** de la început pînă la sfîrșit. "

Mirescu (PSD) : " **Toată mișcarea lui Hitler este subvenționată de la Moscova , de Stalin. Și dvs, de asemenea.**

Cuza : "Dar în afară de Hitler, în Germania...

Madgearu : " **Vorbește de România.Nu vrem să mai auzim numele lui Hitler** în acest Parlament.Vorbește de România" (**aplauze prelungite, bravo, la PNT**)

Fagure : "Acestea sunt apologiile care le face d-lui , de zeci de ani, **apologia anarhiei !**"

Cuza : " **Taci jidane** , că n-ai nici un cuvînt în chestia aceasta! "

Fagure : "**Faci apologia anarhiei!**"

Cuza : " **Să taci!** "

Fagure :"**Totdeauna ai fost un anarhic ! (zgomot, întreruperi)**

Aceasta este doctrina d-tale ! Taci d-ta! "

Cuza : " **Taci din gură , altfel ai s-o pățești. Ți-o spun eu . (zgomot, întreruperi)**

Fii cuminte acolo.Țineți perciunii în ordine " (zgomot, întreruperi)

V.Toncescu : "Dle Cuza , vă rog să vă **retrageți cuvintele.**"

Madgearu :"Eu vă rog să atrageți atenția d-lui orator că nu se poate acest limbaj "

Cuza :"La cererea dlui președinte și a dlui ministru, **îmi retrag "perciunii".**

lată prin urmare că am căzut de acord."(p. 307)

[-----.]

Cuza / dec.'30

▣ **Problema evreească- continuare -**

[LD: citez cu scrupulozitate fiecare vorbă, fiecare argument, poate reușesc să surprind exact "**mentalul robot**" al antisemitului de la noi, **cu fațeta lui**, aparent paradoxală, **anti- românească** .

Din acest "mental" va porni **glonțul care îi vor omorî pe ... Duca, Iorga, Madgearu ,**

Petre Andrei ... etc etc...]

-Cuza : "Iată dar ,d-lor, o mare problemă. Dar **nu este o problemă în Germania, ci este o problemă mondială.**"

Mirescu : " Problemă subvenționată de la Moscova "

Cuza : " D-ta ești ignorant , nu știi nimic." [...]

Cum se face că **în tot decursul istoriei** ,dela începuturi și pînă astăzi, **jidanii au fost în conflict cu toate națiile în mijlocul cărora au trăit ?** [...]

-Madgearu : "Și d-ta ești în conflict cu bunul simț de 50 de ani !"

Cuza : "[...]Dta **să vii cu argumente** ,dacă le ai, și să stai liniștit pe banca aceea "

Madgearu : "Te ascult de un ceas și jumătate și n-am auzit un argument [...]"

Cuza : "Dta nu ai dreptul să răspunzi cu insulte de pe banca ministerială.

Să te ții la locul d-tale " (sgomot, întreruperi)

"Este o **problemă istorică** și trebuie să fie rezolvată răspunzînd la această

întrebare:care este cauza **conflictului permanent al jidanilor cu celelalte popoare?**

Și atunci veți înțelege, d-lor, și conflictul studenților din România cu jidanii de la noi.

Am spus și o repet: **problema jidănească este o problemă de rassă;**

la bază este o **problemă religioasă ;**

ca urmări,este o **problemă economică și culturală;**

ca soluție, este o **problemă politică.**

[LD:Atenție ! Iată o **explicație** , la **răfuiala lor cu românii** pe care îi învinuesc de **filosemitism !**]

Cuza /

▣ Rasa.

" De ce , la origine , este o problemă de rassă ? Pentrucă, într-adevăr, **jidanii** alcătuiesc o **rassă deosebită** și rassa aceasta are **anumite însușiri** , **care trec și în cei care sunt pe jumătate** , fiindcă sunt pe jumătate jidani și aceea au și ei însușirile jidanilor.[...] o **rassă care dorește să se păstreze** .

Dar cum se păstrază această rassă în mijlocul celorlalte popoare ?

Se păstrează , d-lor, **pe baza religiei, ei sunt organizați prin religia lor, și rassa se păstrează pe baza acestei religii.**"

Ralea : " Știm tot.**Vreți să continui, cuvînt cu cuvînt,discursul dvs?" (Ilaritate)**

Cuza : "Te rog, poftim! "

Ralea : "Poate aveți cuvinte noi, dar concluziile le cunoaștem de 10ani"

Cuza : " Te rog spune ceea ce vreau să spun eu !"

Ralea : " **Jidanii sunt inasimilabili...**

Petre Andrei : " Îmi dați voie să continui eu,dle Cuza ?

Cuza : "Vă rog!

Petre Andrei ." Jidanii , care au această **religie păcătoasă**, această religie care este **mișelească**, recomandă **sînge de creștin**.Dvs știți că atunci cînd **se face pasca** se pune și **sînge de creștin ... (mare ilaritate)**

Cuza : "Regret că un profesor universitar se prezintă în modul acesta ."

Ralea : "Este **parodia d-voastră**, dle Cuza .

Petre Andrei : " Aveți o **imagine fidelă** a felului cum vă prezentați dvs.în fața publicului."

Cuza : "Se vede că asta ați învățat-o de cînd vă ocupați de creșterea vitelor

Petre Andrei:" Așa te prezinți d-ta.

Cuza : " Mă rog, asta te privește.

Cuza /

▣ Religia.

"D-lor deputați, **la baza existenței poporului jidănesc stă religia.**

Religia aceasta pornește de la **concepția unui <Legămînt>** ,

pe care **Dumnezeul lor ,lahu -lehova ,l-a încheiat cu jidanii** ,

ca **<Popor ales>** de dînsul , ca să-i fie **< popor sfint >** , pe jidănește **<am codeș >**

(Exod.19/ 5/ 6) Pornind de la această concepțiune religioasă,

prima condiție este ca **jidanii**, <popor ales>, **să nu se amestece cu celelalte popoare.**

Ei stau și-și formează existența lor deosebită , și **devin** astfel, prin forța religiei lor, o primejdie pentru toate statele , lucrînd ca **nație parazitară** în mijlocul celorlalte națiuni."

Cuza /

▣ Antisemitismul

[LD: atenție pe cine culpabilizează Cuza : democrații, biserica ortodoxă,]

" Iată, d-lor, care este **întreaga explicație a problemei jidănești** :

o rasă deosebită, cu instincte parazitare, alcătuită **pe baza unei religii**

care confirmă toate aceste instincte parazitare și care o formează apoi **în lăuntru națiilor, ca stat în stat**, în luptă cu toate națiile.

Din cauza aceasta, **în mod organic** și nu mecanic, și nu prin inspirații de cine știe unde, ci în mod organic, repet, **orice nație reacționează împotriva acestui parazit,**

și această reacțiune împotriva parazitului însemnează antisemitismul.

Prin urmare **iată cum au reacționat toate popoarele**, în decursul vremii,

toate popoarele, **începând cu vechii egipteni**, împotriva jidanilor paraziți.

Vă rog să citiți dvs.Biblia.Cartea leșirii, citiți toate aceste expuneri ale jidanilor, ei

singuri, **și veți vedea d-voastre cum se înțelege** din această cunoștință istorică,

această problemă, și cum se înțelege și **mișcările studenților români.**

Dar, în loc să mergeți la izvorul acestor conflicte și să priviți aceste conflicte în lumina istoriei și a științei, **dvs veniți și vă războiți cu studenții**,

și **spuneți că antisemitismul înseamnă spargeri de geamuri**,

și **faceți schime** de acestea care nu însemnează nimic. **Este profund regretabil.**

Madgearu : "Ți-am citit pagină cu pagină toate operele pe care le-ai scris."

Ralea : "Martirule!"

Cuza : " **Nu le-ai citit** și dacă le-ai citit, **nu le-ai înțeles.**

Iar **dacă le-ai înțeles și nu faci nimic, ești cu atât mai vinovat.** [...]

V-ați plîns, **îmi atribuiți mie, agitațiile studențești**, dar cînd izbucnesc agitații

în toată țara, cînd clocotește adîncă nemulțumire a **masselor noastre rurale**,

împotriva jidanilor, și se întîmplă fapte ca acelea pe care dvs.le deplîngeți,

atunci tot **eu** sunt acela care **am provocat acele mișcări**,

sau **acele mișcări** sunt **mișcări organice ? "**

(**Solomon Rosenberg** **întrerupe**)

-Cuza : "Jidanii n-au cuvînt în chestiunea aceasta : trebuie să asculte , să vadă ce este de capul lor... [...]"

Cuza /

▣ Religia.

E vorba de adîncirea ei, și aici **este regretabilă catastrofa atitudine**

a celor cari **reprezintă religia lui Isus Hristos. [Biserica !]**

Apoi **părinte Manu**, știința ta, care ai sărit ca să aperi pe jidani,

cunoști textul **Evangheliei lui Ioan** capitolul 8/ 38 / 44 și următoarele. (**Ilaritate**).

Dacă-i așa, **poftim să le spui onoratei Camere.**

Nu știi. Ei, să nu mă înveți pe mine teorie, că eu știu."

D.Manu : "Dle Cuza, d-ta știi că pe vremuri aveam respect față de d-ta."

Cuza : " Spune dacă cunoști capitolul VIII din Evanghelia lui Ioan ?"

Madgearu : "Aceasta este discuție la Mesaj !"

D.Manu : " Dle Cuza, **Biblia constă dintr-un singur capitol.**

Dacă ți-aș ceti din Biblie numai un singur text, desigur că d-tale te-ai îngrozi.

În Biblie stă scris :< Nu e Dumnezeu >. Dar înainte de acest cuvînt ea zice :

< zisa nebunul în inima sa : nu e Dumnezeu .> Dacă din Biblie tai texte,

rupi de acolo, poți scoate un creștinism pe care ai vrea d-ta să-l profesezi.

Dar în nici un caz **creștinismul genuin și adevărat pe care-l profesează biserica**

creștină ." (**aplauze la PNT**) Și acum, d-le Cuza, d-ta care ești și profesor...

Cuza : "Dle președinte, **nu are voie să se substituie cuvîntării mele.**

Am crezut că va rămîne la două cuvinte..[..]"

D.Manu : "Dta, care **ai recurs la o stratagemă**, credeai că te aperi, **arătînd că ești teolog.**Acum se inversează situația: dta ești profesor și eu sunt părinte.

Și aici, iartă-mă dle Cuza, **sunt mai tînăr ca d-ta, și mi-i greu să ți-o spun.**

Întîi să înveți creștinismul și, după ce-l vei învăța, **să înțelegi că,**

nicăeri, în credința creștină, nu se învață să dai cu ciomagul.

Învață, în această Biblie, pe care apoi d-ta să o profesezi :

< lubește pe aproapele tău ca pe tine însuși! >" (**aplauze prelungite la PNT**)

În această Biblie se profesează iubirea Mîntuitorului nostru,

care vrea să strîngă în turmă **toate neamurile de pe pămînt.**

Cînd **d-ta, împotriva unui cult,** vii și vorbești, cum vorbești,

deodată, să mă ierți dle Cuza, că **trădezi creștinismul,**

pe care zici că l-ai înțeles azi. "(apluze prelungite la **PNT**)

V.Tomescu : (roagă să nu mai fie întrerupt Cuza, că se prelungeste discuția...)

Cuza : "Domnul și Mântuitorul **Isus Hristos** [...] a cerut iubirea și înfrățirea tuturor oamenilor.[...] **a plătit cu însași viața lui , nu pentru păcatul lui Adam,** cum au interpretat teologii de mai târziu [...]

Manu : "Vedeți dle Cuza , că nu știți..."

Cuza : " Nu mă încurc părinte,vă rog să nu mă mai întrerupeți...[...]

te-am întrebat pe Sfinția ta Părinte să spui **capitolul 8, 38, 44,** și **am constatacă nu-l știi** ,pentru că dacă l-ai ști, l-ai spune imediat.

Capitolul 8, 38, 44, foarte caracteristic, este un **principiu** care stă **la baza învățaturii creștine.** [...]

Prin urmare, de la început, **Domnul tatălui nostru Isus Hristos, nu este tatăl jidanilor .** [...] Ai evanghelia aici."

Manu : "Nu o țilcui d-ta **ca și pocăiții.**"

Cuza : " Nu țilcuesc , ci constat că **Isus Hristos a spus :**

< Voi faceți ceea ce ați văzut la părintele vostru, eu grăesc ce am văzut la părintele meu .>

Isus Hristos , spune mai departe , 8, 44 :

< Voi , din tatăl vostru, diavolul sunteți, și poftele tatălui vostru voiți să le faceți.

Acela a fost ucigaș de oameni de la început și nu a stat în adevăr, pentru că nu este adevăr într-însul.

Cînd greșește minciună, dintru ale sale grăește, **pentru că mincinos este și tatăl minciunii .** [...] **Iar mie nu-mi credeți , pentru că grăesc adevărul.**

47/ Cel ce este de la Dumnezeu , graiurile lui Dumnezeu ascultă, **de aceea voi nu ascultați , pentru că de la Dumnezeu nu sunteți .>** "

Ralea : "Amin!"

Cuza : "**Iată ce spunea Isus Hristos față de jidani.**

Și atunci, **părinte Manu,** sfinția ta,te rog **să nu vii să mă întrerupi ;** iar dacă vrei sfinția ta să discutăm teologie, putem să mergem undeva într-o sală aiurea de aici, unde să ne asculte și alții."

Manu : "Văd că discutați teologie aici în Parlament"(p. 308-309)

Cuza / dec.'30

▣ **Antisemitismele moderne .**

" Prin urmare, d-lor, aceasta este situațiunea **poporului jidănesc .**

O rasă deosebită, parazită, menținîndu-se pe baza unei **religii anumite,** religie care **consfințește instinctele sale parazitare** , și în baza căreia alcătuește **stat în stat** ,în lăuntrul celorlalte națiuni și **provoacă astfel reacțiunea organică** , nu mecanică , **a națiunilor care se apără împotriva acestor paraziți.**

Și atunci , zic eu, **dacă d-voastre voiți să înțelegeți și să înlăturați acest conflict , mergeți la origina lui** , care este **rasa,** și **cercetați baza ei,** care este **religia."**

"Acum să mergem mai departe , ca să ajungem la situațiunea lor

în sînul civilizației moderne, care a provocat și determinat

mișcările <antisemite> actuale din toate țările.

"Credeți dvs că **este vorba numai de noi ?** D-lor, ușor este pentru dvs. să treceți peste manifestațiile acelea cari se petrec aci din partea studenților ,

pe care **dvs.îi categorisiți și voiți să-i descalificați ca <antisemiți .>** "

Anghel Demetrescu : " Nu sunt toți studenții antisemiți. "

Cuza : " D-lor, antisemitismul există în Franța, antisemitismul există în Anglia.

Aș putea să vă citesc texte.

Antisemitismul există în Franța, unde , acum de curînd,

a reapărut "**La libre parole**" a lui **Drumont.**

Antisemitismul există în Germania, ca o mișcare socială și științifică puternică.

Există în Elveția cu publicații numeroase, dintre care vă aduc la cunoștină numai ziarul "**Schweizerbadener** ", stindardul elvețian .

Antisemitismul există , ca preocupare intensă, **în Grecia.**

Antisemitismul există , ca mișcare,și **în Bulgaria** vecină, condusă de cei mai aleși reprezentanți ai poporului bulgar."

Solomon Rosenberg : " În Balcani, evreii ocupă demnitățile cele mai înalte în stat.

Ceea ce spuneți dvs. sunt numai neadevăruri."

Cuza : " Dle președinte, vă rog spuneți-l acestuia să nu mă mai întrerupă"

Toncescu ."Dle Cuza, vă rog să continuați , întrucât mai aveți trei puncte de analizat"

Cuza : " Acelea au să rămână pentru luni" [era sîmbătă]

Toncescu :"Pentru că ați fost întrerupt, mai aveți dreptul la un sfert de oră"

Cuza : " Dle președinte, dvs **puteți să-mi tăiați cuvîntul** și să nu mă lăsați să-mi dezvolt cuvîntarea mea, așa cum am anunțat-o. Dar de dînsa **tot nu o să scăpați, am s-o dezvolt altădată**. Am venit aici să discutăm problemele mari de existență ale națiunii române, și **dacă credeți că puteți să-mi împiedicați cuvîntarea mea, o faceți pe răspunderea dvs.**"

Toncescu " Noi respectăm regulamentul"

Cuza : " Dle președinte, mai presus de regulament , este rațiunea lucrurilor.

Eu trebuie să vorbesc...

Landau : " Numai două ceasuri"

Cuza : " Sigur că două ceasuri . Credeți că este mult două ceasuri, ca să discutăm asemenea probleme ?"

Ralea :"Pentru d-voastră este puțin, pentru noi este mult." (**Ilaritate**)

Cuza : " **În Bulgaria** există o societate, **o uniune antisemită**,

care se numește **<Rodna saschita>** , adică apărarea căminului . În fruntea acestei societăți, se găsește, ca șef suprem, d. **general pensionar lw.Schoinoff**, ca al doilea conducător , generalul Chr.Tscharaktschieff, apoi colonelul Al.Muschwitsch -Barikoff .[...] Prin urmare , cei mai aleși reprezentanți ai poporului bulgar din rîndurile armatei, foști generali, foști comandanți, alcătuiesc această societate antisemită." (p. 309) [**face cîteva paranteze -vezi mai jos - apoi concluzionează**]

Cuza / dec.'30

▣ **Antisemitism românesc.**

"D-lor , la noi a mai fost încă cineva , în afară de dvs., în afară de savanții cari sunteți dvs., **a fost unul Vasile Conta , desigur un prost față de dvs.**

Se înțelege, **nu se poate compara Vasile Conta** cu Virgil Madgearu, cu Ralea sau cu Andrei. (**Ilaritate**) Vasile Conta era dar un prost. Acesta a spus :

<Noi, dacă nu vom lupta împotriva elementului evreesc, vom pieri ca nație.>

Cînd un om de **valoarea intelectuală a lui Vasile Conta** , recunoscut ca autoritate filozofică în Europa de pe vremea aceea, ca și astăzi, spune asemenea cuvinte pentru poporul său, **trebuie să fie ceva în dosul cuvintelor acestui om.**"

Solomon Rosenberg : "Este chestiune de stomac !" [LD : **hodoronc-tronc !**]

Cuza : " **Îndrăznești , jidane, să spui că este chestiune de stomac ?** "(**întreruperi, vociferări**)

Ralea : "Dle președinte, vă rog să-l chemați la ordine"

Cuza : " Pe dta , ca român, să te cheme la ordine , pentru că nu protesztezi cînd ți se spune despre Vasile Conta , profesor la Universitatea din Iași, că la dînsul a fost chestiune destomac "

Rosenberg : " Eu am spus că **chestiunea d-tale este chestiune de stomac "**

Cuza : " Să taci , jidane !" (**zgomot, întreruperi**)

Toncescu : " Dle profesor, dvs spuneți că dacă națiunea română nu duce lupta împotriva evreilor, dispare. Ori eu văd că națiunea română s-a întregit acum zece ani" **I.Samoilă :** "

Dle președinte, eu vă rog **să atrageți atențiunea d-lui prof.Cuza** , să nu mai vorbească cu dnii parlamentari astfel ; d-lor **ne sunt colegi**,

deci **să nu li se spună < jidani >** , în loc să li se spună colegi." (p. 310)

Cuza / dec.'30

▣ **Evreii și comunismul.**

"Colegii sunt colegi, dar aceștia sunt jidani . Nu pot să spun bulgarilor, decît bulgari, nu pot să spun chinezilor, decît chineji, și nu pot să spun jidanilor decît jidani.[...] **jidanii s-au organizat** și în țară la noi și **procedează sistematic** la distrugerea înșăși a **ființei națiunii** noastre și la **ocuparea teritoriului** național românesc.

"Sistematic, ori de cîte ori veți vedea dvs. că este **o mișcare subversivă** , o să găsiți pe **jidanii cari conduc** această mișcare subversivă.

A fost infamul **atentat de la Senat**, pe care-l cunoașteți.

Cine au fost autorii aceluia atentat? **Doi jidani.**

"Acum de curînd, știți dvs. **că întreaga Basarabie** , ca și restul țării, e frămîntată de **agitațiile comuniste**. Poporul român știm că este refractar oricărei propagande comuniste; **asa zișii comuniști sunt toți jidani**

care **tind să distrugă autoritatea statului român** ,
cari tind să **transforme România într-o țară sovietică** supusă autorității lor.

" D-lor, pe cine găsim noi ca **conducători ai acestei drăcii jidănești ?**

Găsim **numai jidani**. Au fost acum în urmă, la **Chișinău, 39 de condamnați comuniști**,
iată numele lor : Brekman Boris, Oigenstein Lev, Weiner Leib, Roitman Bercu, Zelter
Iancu, Fruchter Sulim, Voldmann Iosif, Cogan Gherș, Vondmann Elie, Derji Ewlie,
Soibeler Boruh, Berbel Abraham , Perchel Suhar, Coifman Volf, Roisenstein Moise,
Grimblat Strul, Goltzman Gherș, Rubin Boruf, și așa mai departe...

pînă la 39 , cu toții jidani.

Voce : "**Și cuziști !**" (p 310)

Cuza / dec'30

▣ **Pericolul economic evreesc**

" **În domeniul financiar și economic**, ori de cîte ori veți avea un **crah bancar**,
un faliment, să știți dvs., în mod sistematic, **în dosul acestor crime sunt jidani.**

"Deunăzi am avut **falimentul băncii Eschinazi din Craiova**, iar la noi, **la Iași**,
falimentul băncii "Uniunea" . Sistemul este **de a acapra pe români în mrejele băncii**,
și pe urmă a da faliment , pentru ca **banii creștinilor să intre în buzunarele jidanilor.**

"Acestea sunt manopere pe care le știe toată lumea. Prin urmare, avem în mijlocul nostru
o rassă care tinde la distrugerea noastră și care tinde la acapararea teritoriului nostru
românesc, stabilesc adevărate colonii.

"Basarabia e aproape colonizată.

Maramureșul, de asemenea , aproape **colonizat de jidani.**

Acestea nu mai sunt provincii românești,

prin urmare se îngustează înșăși ființa **noastră națională.**"(p. 310)

Cuza / dec.'30

▣ **Antisemitismele moderne - concluzii -**

" Prin urmare, această problemă nu este o problemă inventată .

Este și o **problemă mondială** de care **se preocupă lumea civilizată** de pretutindeni,
în afară de **mișcările violente** care se produc pretutindeni,

care se prevăd că vor fi și mai violente de acum înainte.

" **Noi suntem interesați cei dintii în rezolvarea acestei probleme** - dvs nu vă dați
seama , în politica pe care o faceți, că dacă astăzi este un reazim și o speranță [...]

speranța este în luptătorii creștini antisemiți , cum li se zice , în **Germania** și celelalte
țări,- și din **Franța**, și din **Anglia**, și din **America**, și din **Elveția** și din **Bulgaria** , cari ,
cu toți, sunt frați cu noi."

"Vom rezolva problema jidănească (exclamați pe băncile PNT)

Și atunci, cred că **nu este util ca d-voastră să faceți aici manifestări contra unor frați
de-ai noștri creștini**, cari luptă pretutindeni pentru rezolvarea acestei însemnate
mondiale. **Este cea mai mare greșală politică.**

Dvs. uitați că sunteți vremelnic pe aceste bănci ."

Cuza / dec.'30

▣ **Soluția finală.**

" **Nu ne rămîne decît o singură cale** ,
ca noi să **întindem mîinile noastre cu frăție și cu dragoste**,
cu toți aceia care luptă pentru ca această problemă să fie rezolvată.

" Și d-lor, **va fi rezolvată** , cum a fost rezolvată în totdeauna ,
anume **prin eliminarea jidanilor din sînul națiunilor.**

Pretutindeni, jidanii au avut un laș sfîrșit : au fost eliminați.

Au fost eliminați din Egipt, au fost eliminați **din toate țările creștine**, au fost eliminați
din **Anglia** [...] au fost excluși din Franța ; au fost excluși din Spania prin decretul din
Alhambra de la 31 martie 1492, cînd la 1 august 1492 , 300.000 de jidani au trebuit să
plece din Spania , astfel că Spania a rămas fără jidani.

"Iată, d-lor, în ce fel a fost rezolvată , în toate timpurile , problema jidănească.

Ea a fost rezolvată pretutindeni prin eliminarea jidanilor,

și ea va fi rezolvată, și în viitor, prin eliminarea lor,

cu concursul tuturor popoarelor, care toate le resping din sînul lor." (p. 311)

Cuza / dec.'30

▣ Episod parlamentar cuzist .

[Vorbise 2 ore și jumătate , ședința fusese însă mult mai lungă.

"Majoritarii " voiau , însă , să-i mai asculte părerile.

Aceasta mă face pe mine să cred că ...plutea , totuși , o undă de simpatie...

Era sîmbătă seara , 13 dec.'30]

-**Toncescu** : Îi atrage atenția că timpul i s-a epuizat.Îi mai dă 10 minute.

C.Leanca (**sterist**) :"**D.Cuza trebuie să fie privilegiat.**

Sunt de părere să-l lăsăm pînă la sfîrșit, chiar dacă ar trebui

să stăm și două și trei ore." [...][...][...]

Cuza : Mulțumește pentrucă i se îngăduie să-și continue discursul.... (p. 311)

" **Cu problema jidănească am teminat . (stigăte de bravo, ilaritate)**

Cuza / dec.'30

III. Tratatetele de pace.

[**LD**: **Atenție , tratează-l fără prejudecăți !**

I se pot reproșa simpatiile politice, i se pot respinge credințele,

dar nici într-un caz luciditatea , intuiția , premoniția și coerența argumentelor.

Peste un deceniu, Istoria i-a dat dreptate ; pacea eternă , s-a dovedit o utopie ;

Liga Națiunilor, a înregistrat eșecul cunoscut.Revizionismul a triumfat și a dus

la războiul al II-lea mondial , cu consecințele știute.

Dar , pe ciclul istoric larg, revizionismul german, susținut de Cuza, a fost din nou înfrînt.

Rămîne de meditat asupra triumfului revizionismului sovietic !]

Cuza / dec.'30

▣ **LANC** și antisemitismul mondial.

[**LD** : **Subordonarea oricăror interese, obsesiei antisemite care îl domina**]

"Și atunci, evident, că **ni se impune** în momentele de față , **o rezervă absolută,**

ni se impune nouă , o strîngere a raporturilor dintre diferitele națiuni.

Și noi, care apărăm o problemă [**Problema evreească**] care este

și **problema altor țări**, noi, d-lor, prin acțiunea noastră , **suntăm o necesitate .**

" **Liga Apărării Naționale Creștine**, cu programul ei, **este o necesitate,**

nu numai de politică internă , ci **și de politică externă** pentru România,

pentrucă **noi stabilim raporturi cu acele țări** ,care urmăresc **soluționarea** aceleași mari

probleme , care este **problema jidănească.**

"De aceea eu , d-lor, **am fost la Budapesta** , ca **să mă înfrățesc cu ungurii**

antisemiți, și sunt mîndru că am fost acolo,

și de aceea **eu stau în legătură** strînsă cu unii din aceia cari conduc **mișcarea în**

Germania ; îi cunosc și îi stimez , și mă cunosc și ei pe mine."

" **Sunt foarte fericit** , pentru țară , că pot să stabilesc **aceste relațiuni** și cu cei din

Franța, și cu cei din **Germania**, și cu cei din **Ungaria**, și cu cei din **Bulgaria**, cu toți,

de pretutindeni, cari se interesează de problema noastră , și cari, prin aceasta,

își strîng rîndurile împreună cu noi.

"Și mîine, d-le ministru, **cînd vom fi noi pe acele bănci** - și vom fi -

atunci veți vedea dvs. cum **politica externă a României va fi înlesnită**

prin aceste raporturi pe care le stabilim noi.

Eu fac ,deci, un serviciu țării și nației mele prin atitudinea mea." (p. 313)

[...][...][...]

Cuza / dec.'30

▣ **Partidele politice și politica externă.**

"Dar ,d-lor, **ce fac** în acelaș timp, **partidele politice** ? Am să vă citez trei exemple.

"**DI.Titulescu**, căruia i se zice < marele nostru diplomat > ,

pentru care **eu nu am considerațiile** pe care unii le afișează, **pentru diplomația d-sale,**

căci eu nu cred că este diplomație **să te înconjori cu o droaie de jidani,**

cari **să-ți facă reclamă pe banii statului** "[...][...][...]

"Iată , însă, d-lor, că marele Machiavelli al partidului liberal, d.**IGDuca,**

același IGDuca , se duce la Oradia-Mare , și **profită că se găsește la Oradia -Mare,**

pentru ca să **amenințe pe ungurii de peste graniță** ,

făcînd **declarația** că **el este hotărît să mențină pacea** ,

prin **apărarea tratatelor, cu orice preț !** [...][...][...]

▣ **Tratatele de pace. - continuare -**

[-----]

"**Ea nu se datorește unui spirit de dreptate, și nu unei prevederi politice, încăodată, ci spiritului jidănesc care a prezidat la întocmirea tratatelor de la Versailles.**" [...] [...] [...]

Voce PNT : " Toată opera de dreptate de la Versailles se datorește spiritului jidovesc?"

Cuza : " În părțile lui esențiale , spiritului jidănesc. [...]

Pentru noi, nu a avut altceva - nu putea să ne tăgăduiască dreptul nostru național pe baza legii naționalității - decît să vîre vrajba între noi, și să ne supună dominației jidănești ,obligîndu-ne să dăm drepturi jidanilor" [LD: Asta era !]

Manu : " Dacă vorbeai d-ta astfel la încheierea tratatelor, desigur că nu mai eram aici.(aplauze la PNT)

[-----]

Virgil Madgearu : " Dle președinte, iată **răsplata îngăduinței dvs.** de a lăsa pe d. **Cuza să vorbească șapte ceasuri** și să sfîrșească cu **un apel la revizuirea tratatelor.**

Țin să afirm, dle Cuza că ,din fericire pentru această țară, **sunteți singurul om [???** care **gîndiți așa** cum ați arătat că gîndiți, în această chestiune.

Toate partidele politice răspunzătoare de destinele acestei țări **sunt împotriva acestor păreri**, cu totul **singuratic** , pe care dvs. le-ați exprimat astăzi , la această tribună."

(**aplauze prelungite, îndelung repetate**)

Cuza :"Vă mărturisesc , dlor, că nici nu mă așteptam la mai mult de la d.Madgearu care a vorbit în calitate oficială în care segăsește..."

Madgearu : "N-am vorbit în calitate oficială, ci ca român"

Cuza : "Da, în situația de român, dar îmi dați voie să vă spun că n-ați înțeles nimic din cuvîntarea mea...(înteruperi la PNT)

Madgearu : " Să-mi dați voie să mă îndoiesc de origina sîngelui dvs....

Cuza : " D-le Madgearu, aceasta **este o inadverență pe care nu ți-o voi ierta "**

Madgearu : " **Să te ierte Dumnezeu pentru tot ce ai spus în această ședință"**

Cuza : " Nu-ți tolerez, dle ministru, acest ton "

Madgearu :"Te-am tolerat noi **prea mult"**(**aplauze la PNT**) [...] [...] [...] (p. 314 bis)

[-----]
Virgil Madgearu : "Eu am avut relații cu studențimea,în calitate de profesor, iar d-ta **în calitate de demagog"**

Cuza : " **Eu apăr viitorul națiunii românești**, în momentul acesta."

Dan Zaharia :"Dacă studenții nu vă vor face nimic, **vă vor blestema cei 800.000 de morți pentru patrie."**

▣ **Echilibrul european și politica " jidănească "**

" Ce s-a făcut ? De ce s-a făcut ?Ce ar trebui să facem ?

[-----]

"Pe lîngă această necesitate a grupării popoarelor și a liberării națiunilor de sub dominări nefirești, este însă **tendința vrăjmășească de învrăjbire a națiunilor creștine și arice** , **pentru a le distruge pe dînsele și monarhiile lor .**

Aceasta este scopul pe care-l urmărește marea politică jidănească internațională.

De aceea am ajuns noi în starea de azi, cu învrăjbirea între națiuni și cu nesocotirea drepturilor lor naționale.Iată de ce s-a făcut .

"Iar **Societatea Națiunilor** reprezintă această **politică regretabilă** , că adică **să se mențină un tratat** care este **bazat pe o jignire a unor interese cari nu se pot înlătura**,și avînd , așadar , ca rezultat, **menținerea în continuare a învrăjbirii între națiuni.**" [...] [...] [...] " **Ce trebuie să facem ?"**

Mișa Vasiescu (PNT-plugar) : " Eu cunosc un proverb :<**la bătrîni să ai numai urechi , gură nu** > , dar mai știu încă unul < **omul în viață** , de două ori poartă **mintea copilărească** și numai odată minte bărbătească > (**ilaritate**)

Cuza : " Eu sunt convins că d-ta nu ai înțeles nimic din tot ce se discută aici.Nici nu ești

chemat să înțelegi ; rămii acolo unde stai." [...][...][...]

Cuza / dec.'30

▣ Revizuirea tratatelor.

[Nu s-a gândit nimeni atunci să-i spună lui Cuza că, dacă Versaillesul a fost o pace "iudaică" avem a fi recunoscători evreilor care au îngăduit realizarea României Mari !]

[...][...][...]

Eu am să vă expun **punctul nostru de vedere**. Repet: sunteți liberi să-l adoptați , sunteți liberi să faceți politica pe care o faceți, nimeni nu vă împiedică, o faceți pe răspunderea dvs."

"Iată , dlor, ce este de făcut , în două cuvinte : dvs.știți **de cine a fost dictată pacea de la Versailles ?** Știți dvs **cine a fost în dosul fiecăruia** dintre cei cari erau factorii hotărâtori ai **presei** ? În dosul lui Clemanceau era **Mendelstein**, în dosul lui Wilson era rabinul **Weisse**, în dosul lui Lloyd George era **Filip Sosoon**, și o droaie de jidani ca aceștia , încît s-a putut zice că pacea aceasta este o **pace iudaică**."

(proteste, vociferări la **PNȚ**)

Madgearu : " Pacea pe baza căreia avem unitatea națională este **pace iudaică** ?"

Cuza : " **Păcii iudaice trebuie să i se substituie pacea creștină**."

În ce fel ? **Prin revizuirea tratatelor** .[...][...][...]

Cuza / dec.'30

▣ Episod parlamentar

Petre Andrei : "Nu faceți și dvs.parte din neamul românesc ? "

Cuza : " Lasă-mă d-le, nu mă mai întrerupe, pentru că **nu ești bun de nimic**."

Petre Andrei : " Te rog să fii cuviincios și dacă nu poți să vorbești cuviincios, **să nu mai pîngărești tribuna**."

Cuza : "Dta mi-ai vorbit cuviincios ?"

Andrei : " Ca fost profesor universitar , **să ai bunul simț** să nu ceri respectul cînd nu-l meriți . "

Cuza : " D-ta nu meriți nici o considerație" (sgomot, întreruperi)

Andrei : " **Să vorbești cuviincios** , pentru că nu ești între copiii ale căror capete le zăpăcești d-ta.Nu-ți este permis să spui **aberațiuni de asemenea factură** , care sunt **demne de un creier obtuz și ajuns la adînci bătrînețe** . "

Cuza : "Recunoaște că **d-ta ești bătrîn înaintea de vreme**." (sgomot, întreruperi)

[...][...][...]

Cuza / dec.'30

▣ Capitalul străin.

[...][...][...]"Cum că **afacerea** este de domeniul **unei mari primejdii naționale** în sfera acestei concepțiuni **a capitalurilor străine** , a apărut **cel mai extraordinar plan** pe care și-l poate închipui cineva, **produs de către un senator, Schopkez** .Nu mai e nevoie să spun cărei națiuni aparține."

Madgearu : "D,Skhopkez este catolic"

Cuza : "Cunoaștem noi catolici de aceștia." [...][...]

"Cu alte cuvinte, **Schhopkez vrea vînzarea României și cumpărarea ei pentru 2-300.000.000**, de către acea regie autonomă, care **ar fi stăpîna pe țară** și ar transforma-o într-o **provincie a capitalului jidănesc internațional**."

Acesta este scopul care se urmărește .

Iar toți aceia care sunt partizanii capitalurilor străine , **nu-și dau seama** că **aceste capitaluri** , chiar acum, **ocupă o mare parte a României**

și că se tinde să se stabilească în România **adevărate colonii jidănești** ;

că noi am ajuns să **nu mai fim stăpîni pe avuțiile noastre naționale** ,

am ajuns **în stăpînirea unor așa numiți experți** ,

impuși nouă **de aceste capitaluri străine**, așa că nația română nu se mai poate mișca

și avem pe deasupra **sărăciei**, și **rușinea subordonării nației românești unor străini**,

asa **cum țara și nația română nu au fost**

nici chiar în timpurile cele mai rele ale **vasalității turcești** . "

" Dar, d-lor deputați, dacă cel puțin , după această perspectivă a vînzării României - căci este vorba de vînzarea ei - am putea să spunem că s-a făcut fericirea nației

românești.Nici atîta nu se face.Am avea atunci o **țară stăpînită de bancherii jidani** , **cu experți și cu conducători străini în toate părțile** , iar elementul românesc redus la

starea de iloție , de robie către capitalul jidănesc internațional."(p. 316)
Cuza / dec.30

Episod parlamentar

Landau : "Măcar dacă ar fi și capitalul acela străin "

D.Manu : " Vă rog să nu mai întrerupeți"

I.Mirescu : "Dle președinte, după d.Cuza tot capitalul străin este jidănesc, și noi nu putem admite"

D.Manu : " Nu vă interesați de teoriile d-sale, care aci sunt naționale, aci internaționale"

Cuza : "ce înțelegi d-ta , părinte, din chestia aceasta ? Dacă nu ai înțeles nici religia creștină, cum ai să înțelegi aceasta ?"

D.Manu : "În asemenea condiții, nu se mai poate discuta"

Cuza : "Voi face dovada că nu înțelegi.[...] (p. 316)

Cuza / dec.'30

▣ Criza economică.

[-----]

"Eu voi rezuma **păreră mea** , în această privință , în **trei teze precise** :

Prima teză : criza mondială , ca și criza națională românească, **au aceleași cauze generale și aceleași soluții.**

A doua teză : criza mondială, ca și criza națională românească, **sunt crize organice de dezechilibru al puterilor de producție.**

A treia teză : acest dezechilibru economic se datorează **capitalului jidănesc parazitărilor** . (p. 316)

Cuza / dec.'30

Industria parazitărilor.

" **În România**, țară agricolă, prin **intervenția capitalului parazitărilor de speculă jidovă**, țara este împinsă către dezvoltarea unei **industrii parazitărilor**. [...] și , concomitent cu această industrie [...]

Dar ce ar fi dacă această industrie, făcută anume de jidani pe pământul României , nu ar exista ?

" Se naște întrebarea în adevăr : este necesar ca să continuăm noi a menține această stare de lucruri ? [...] [...] **Ce trebuie să facem domnilor ?**

" **Mai întâi** : să procedăm la **desființarea industriilor parazitărilor** , [...] [...] [...]

Cuza / dec.'30

Problema muncitorească.

" Nu este numai o necesitate economică, ci **este o necesitate de ordin național** ,
pentru că prin dezvoltarea industriei la noi în țară,
jidanii au ajuns stăpâni pe clasele muncitoare , și va fi destul ca, la un moment dat,
jidanii , stăpâni pe fabrici, să se înțeleagă pentru a arunca în stradă pe muncitorii
proletari , șomeuri, pentru ca **să provoace grave turburări sociale.**

Prin urmare, întreaga existență a statului românesc , să fie primejduită.

"Vă dați dvs seama ce înseamnă aceasta ? **Astăzi, o masă întreagă de muncitori stau la discreția fabricanților .**

Aceștia, **când vor voi să dea statul român peste cap...**[...] [...] [...]

Cuza / dec.'30

▣ Țăranul

[-----]

Pentru noi, ceea ce este **esențial este păstrarea și întărirea gospodăriilor astfel precum sunt, înlăturarea oricăror intermediari**, și asigurarea dezvoltării depline a clasei noastre rurale." [...] [...] [...]

" Prin urmare **valorizarea integrală a muncii țărănești**, este una din condițiile țării noastre. Dlor, **baza de existență a muncii țărănești , este pământul.**

S-au rășluit pământurile țărănești și continuă a se rășlui.

Mă refer **în deosebi la Basarabia** , unde **s-au împărțit pământurile țăranilor de către jidani**, și prin urmare, fiindcă **jidanii aceia nu sunt capabili și nici nu trebuie să le lucreze, este o pagubă enormă** pentru economia națională.[...]

Cum admiteți dvs. ca pământurile țaranilor să fie vândute , și acum, mai ales, se vînd din ce în ce mai mult, **pămînturi** pe care încep a se stabili **adevărate colonii de către jidani, veniți din toată lumea**, pe cînd agricultorii noștri mor de foame.

Nici pentru aceasta nu avem nevoie de capitaluri străine, pentru că , dincontra, cuaceste capitaluri se cumpără pămînturile țărănești."(p. 318)

LD : Ședința s-a terminat la ora 21, 25, iar Cuza ... promite că va continua luni...

Atenție ! Ar fi urmat partea a V-a , anunțată de el la început.

Este cel mai lung discurs parlamentar găsit de mine.]

A.C.Cuza / 13 dec.'30

26.) A.C.Cuza (LANC) , continuarea discursului la mesaj, 15 dec.'30

Memoriul LANC , către Carol, din 20 sept.'30

(DAD, MO.20, ședința din 15 dec.'30, p.326-341)

[LD: **Camera era exasperată**.Cuza jubilează ,este glumeț,este provocator, se simte sigur pe el, cu aluzii cînd ironice, cînd acide, cînd șantajiste.

Motivele pentru care Camera rabdă : poate nădejdea că va critica mai ales PNL, sau dorința de a avea o "voce opozantă" , sau propriile turburări din PNT, sau absența ardelenilor de marcă ,sau gîndul că va exista o "voce antisemită" tranșantă ;

Eu cred că mai degrabă **este o sugestie regală** : citirea **Memoriului LANC**

(20 sept.'30) în parlament , ca un sondaj , pentru a vedea reacția partidelor ,

Carol fiind interesat în anihilarea **regimului guvernării prin partide,**

și creșterea puterilor regale.

În pofida apelului lui Madgearu și al altora , de a nu i se mai îngădui să blocheze lucrările **lui Cuza i se dă cuvîntul în continuare.]**

Cuza / dec.'30

▀ Pedagogie antisemită.

" **Colegi universitari** cari se amestecă în această problemă **fără nici o cunoștință**, cu o **ignoranță condamnabilă**, supărătoare, întristătoare " ;

" **Vasile Conta**, un cugetător adevărat , profesor și el al Universității din Iași, care, în **Camera de revizuire**, chiar de la această tribună, **s-a pronunțat** cu toată hotărîrea **contra revizuirii art.7 din Constituție**, cerînd **excluderea jidanilor de la împămîntenire**. Atunci, în ședința Adunării deputaților de la **4 septembrie 1879** , **Vasile Conta** a zis : <Noi, dacă nu vom lupta contra elementului jidovesc, vom pieri ca națiune .> "

"Acum vin dumnealor [Ralea, Andrei] , **profesori universitari din Iași**, și **consideră problema** aceasta ca și cum **nu știu și nu-și dau seama** , nu de adevărul cuvintelor lui Conta, căci s-ar putea ca Vasile Conta să fi fost în eroare, dar de **faptele care au crescut de atunci**, și cari **demonstrează adevărul** celor susținute de Vasile Conta și de noi ."

De aceea a explicat el problema : că a apărut de cînd sunt jidanii ; că ei au fost tot timpul în conflict cu poporele ; că sunt o nație neasimilabilă ; că sunt o rassă deosebită; că au o religie specială ; că sunt stat în stat ; că trăesc parazitar .

A explicat și antisemitismul : că este o reacție organică ; că manifestațiile antisemite sunt firești ; că el le constată ca un doctor , ca niște " friguri" ...

Costache Leanca (sterist) : "**Nu numai constatați, ci propagați asasinatul** "

Cuza : "Mai întîi, cine întrerupe ? Să nu fie jidan, că nu-i răspund !" (**ilaritate**)

Voci PNT : "**Leanca !**"

Cuza : " Ce spune Leanca, **nu contează !** "(p. 327)

Cuza / dec.'30

II. Problema evreiască și partidele.

" Eu mi-am pus întrebarea : **pot partidele să rezolve problema jidovească?**

Nu. De ce nu ? Pentru că, în principiu, ele se prezintă cu asemenea **elemente** , care **nu înțeleg nimic** , sunt de o **prostie nemărginită** ; și apoi, nu pot partidele să rezolve această problemă pentru că **sunt amestecați cu jidanii în toate afacerile**. Apoi , dlor, cum să contribuie la rezolvarea problemei acei care sunt amestecați în

diferite întreprinderi, de unde iau sute de mii de lei, împreună cu jidanii ? Nu se poate. De pildă , sunt în legătură cu **Ausschnitt** , și împart împreună beneficiile diferitelor întreprinderi ! D. ministru **Madgearu cunoaște pe Ausschnitt** , cunoaște și afacerile lui " (**ilaritate**) **Și noi le cunoaștem.** "

Madgearu : "Cari afaceri ? [...] Mai rămâne să ne demonstrezi că rezolvi d-ta problema. "

Cuza : " **Desigur că o rezolv**, și am să ți-o demonstrez chiar astăzi " (p. 327)

[-----]

Cuza / dec.'30

IV. Problema economică și partidele.

[Rezumă iar problema economică , criza economică ; capitalul jidănesc; cele 3 teze ale lui; industria parazitara; adaugă câteva exemple.]

"Partidele nu pot rezolva această problemă pentru că ele sunt stăpânite de o himeră : **himera capitalului străin.** [...] Partidele ajung la vestitul plan Schopkess, care prevede, nimic mai puțin, decât vânzarea României."

Industria "românească" din circumscripția Iași :

Nathan Wachtel, Strul Aron, frații Solomon, catz Weissmann, Forster, Lorentz, Leon Brill, Schwam, Finzerhut, Leibovici, Ițic Mandelsohn, Gold, etc.

"Toată industria noastră aproape că este jidănească "

Pamfil Șeicaru : "De vină este partidul liberal "

Cuza : " Evident că este , în primul rând Partidul liberal.

Dar cu concursul tuturor partidelor a ajuns jidănimea stăpînă pe toată industria și comerțul țării, prin înlăturarea elementului românesc, cu tantiemele pe care reprezentanții partidelor le iau de la aceste industrii și bănci, căci conducătorii partidelor nu trăesc decât din tantiemele din afacerile jidanilor."

A venit un jidan Iacobi, din America - cînd jidanul vine din America e mult mai obraznic decât jidanul care nu a fost încă în America !

Întîi a dat faliment și trebuie să plece , dar după ce a expirat termenul urmăririi s-a reîntors, a atras niște doctori români cinstiți și a făcut o fabrică de ghiață, care a dat și ea faliment...

"Dar oare sunt capabili jidanii să producă vreodată ceva?" (**ilaritate**)

Din capul unui jidan nu pot să iasă decât drăcii , ei n-au produs niciodată nimic.

Dar ce zice Francois Quesnay ? ...

D.Manu : "Și pe apostolul Pavel îl insultă că a fost jidan "

Cuza : " De aceea a sucit învățătura lui Isus Hristos.

Este o mare problemă aceasta cu Pavel.

Pavel nu l-a înțeles pe Isus Hristos, și sfinția ta , care mergi după Pavel, nici sfinția ta nu-l înțelegi pe Hristos " [!!!] (p. 329)

[.....]

Cuza / dec.'30

▣ Industria parazitara și partidele

" [...] cînd produsele agricole se vînd la prețuri atît de scăzute, produsele industriale se vînd la prețuri exagerate." [-----]

Cuza : "Lasă că facem noi economie politică, numai să ni se dea puterea în mînă, și vom face altă economie politică , decât aceea pe care ați făcut-o dvs. ca să ne ruinați

Noi nu înțelegem acea economie politică grație căreia țaranul român se ruinează, iar jidanii se îmbogățesc. Economia noastră politică va avea ca rezultat ca românul să se îmbogățească în țara lui, iar jidanul să plece de aici . "

În fruntea trustului zahărului este Tancred Constantinescu care este

"paravanul jidanilor" . Mai sunt și G. Cipăianu, Zisu , Bistrițeanu , după care urmează jidănimea : Oscar Kaufmann, Pincas Schlesinger, Iosipovici Lechner, Pennok, Rotfeld, Abramovici, Blumenfeld, Iosef Mailat, Mauriciu Domony, etc etc.

"Pentru aceasta trebuie noi să ne sacrificăm ? Pentru ca trîntorii aceia să realizeze beneficii ? **E monstruos și o rușine pentru guvernele partidelor** , căci ele au lăsat țara să ajungă în halul acesta ." (p.330) [-----]

Cuza / dec.'30

▣ Memoriul LANC, 20 sept.'30

[LD : Sublinierile, colorarea, parantezele, îmi aparțin
Indiferent de vulnerabilitatea unor opinii cuziste, este fără îndoială ,**un document serios, coerent, argumentat** , care - cred eu - va fi inspirat **tendențele și tentațiile tinărului rege Carol**, multe din tezele lui Cuza găsindu-și aplicări **în regimul instaurat el în 1938**]

[-----]

" **Criză de naționalitate**: Străinii, **paraziți de alt sânge**, întrucât religia le interzice anume orice asimilare , **s-au stabilit** în mare număr **pe pământul țării** , ocupînd mai cu seamă **orașele românești** , pe care le-au desnaționalizat , și formînd **adevărate colonii [!!!!]** împotriva textului **Constituției** care zice :
< Art.3.**Teritoriul României nu se poate coloniza cu populațiuni de gîntă străină.**>
Această **gîntă străină**, așezată în prea mare număr la noi,**amenință cultura** nației românești și o strîmtorează în toate privințele.Străinii aceștia **nu produc nimic**, dar **consumă**, trăind prin speculă, din aceeași muncă ea singură producătoare , a țăranilor români. Grînele produse de dînșii , care atîdată se exportau, servesc acum consumației interne, a **poporației neproducătoare străine**, prea numeroasă.[...] [...] [...]
Cuza / Memoriul LANC

▣ **Retro: ACCuza -previziuni și operă.**

[**LD**: ACCuza evocă lupta sa consecventă împotriva guvernării directe prin partide.]
[**LD** Atenție ! **substratul antisemit** al tuturor **țintelor lui ideologice**: fie constituționale, fie de partid, fie față de tratatele de pace.Nu-i poate fi contestată consecvența De asemenea, există **nuanța de legalitate, constituționalism, parlamentarism**, care o va deosebi de **mișcarea legionară.**]

" **La 1923**, în momentul chiar al dezbaterii **Constituției -Noui**, **impuse României prin tratatele internaționale** , cu darea de **drepturi tuturor străinilor, fără deosebire**, prin **desființarea articolului 7ocrotitor**, din vechea Constituție de la 1879, am înființat **Liga Apărării Naționale Creștine** , declarînd de la început că < **Liga nu este partid, nu voiește să fie partid, nu va fi niciodată partid** >, și apelînd astfel , iarăși, de-a dreptul la conștiința nației românești, pe baza unei **doctrine științifice** lămurite și a unui **program amănunțit** rezumat în cuvintele : **Hristos, Regele, Națiunea "** ("Călăuza bunilor români", Iași, 1923.)
[-----]

Dar ce fac partidele ?

"**În loc să dea satisfacție** intereselor primejduite, în deosebi de străinii paraziți ale nației românești, **partidele, incapabile să rezolve problema națională românească**, din cauza **asocierii lor cu jidanii**, **prigonesc mișcarea națională , legală, a LANC**, care luptă pentru "Hristos, Regele ,Națiunea, **considerînd-o ca mișcare subversivă , punînd-o pe aceeași linie cu acțiunea comunistă, străină** , care luptă vădit contra lui Hristos, contra Regelui, contra Națiunii ! "

"**Această < politică >** a partidelor este încă o **dovadă** a neprevederii și **incapacității lor de guvernare**,împinge mulțimea la revoltă , prin distrugerea speranțelor și a încrederii sale de dreptate."[.....]

Cuza / 15 dec.'30

▣ **PȚ -Lupu**

Voce : "Ați uitat pe dr.Lupu!"

Cuza : " D.Dr.Lupu e o **figură distinsă, dar flotantă.**(ilaritate)

Nu știm ce reprezintă dr.Lupu!"

Lupu : "Eu reprezint **bunul simț comun**"

-Cuza : "Bunul simț comun cere să lupți **împotriva jidanilor;dta lupți ?**(ilaritate)

Aici nu mai răspunzi (ilaritate)

Lupu : "Dacă mi-ai dovedi că **în clasele exploatoare** există numai **ovrei**, **aș fi alături de d-ta.**Știu că sunt tot atît de mulți **creștini , cît și ovrei**, **printre exploatatori**,cum însăși argumentele d-tale dovedesc, **că evreii , fără sprijinul partidelor politice** și al **oamenilor politici** vîrîți în diferite bănci, **n-ar face nimic**, dați-mi voie să nu le fac această imensă onoare ca să socotesc că **o minoritate** în această nație a noastră ,așa de bine dotată, care are calități pe care le-ai apreciat , că acea minoritate **ne-ar putea guverna** pe noi. Și dacă nu, **relele sunt din cauza noastră, iar nu din cauza lor.**"

Cuza : " Mă mulțumesc cu această declarațiune.[...]

27.) C.Gongopol (ziarist independent) , discurs la mesaj, 15 dec.'30

(DAD, MO. 21, ședința din 15 dec.'30, p. 343-346)

[LD : ia cuvîntul după lungul discurs al lui ACCuza, în cadrul căruia a avut tentativa unor intervenții, dar nu a putut ! Lipsă text de început.

Este printre puținii parlamentari care găsește cuvinte de îmbărbătare către național-țărăniști, dînd dovadă de bun simț,demnitate , credință și luciditate ;
chiar dacă, ulterior,realitățile i-au infirmat unele judecări ;]

Gongopol / dec.'30

▣ AC Cuza / curentul antisemit .

" [...] acelei **erori sociale** care ați rămas și acum cu **o constanță** care , poate , pentru dvs.este un elogiu, dar **care amintește** uneori **epigrama** asupra acelor care **nu se schimbă niciodată**.

Dvs. **ați vrut să susțineți** aci **teoria responsabilității** , care ar lipsi actualului regim politic, **reușind a face numai o manifestare a ireproșabilului** , [???] de care **țara nu poate avea nevoie niciodată**.

Evident, vă regăsesc și **vă admir**. A, **nu intelectualmente**, ci ca **un exemplar de o fiziologie admirabilă...**

A.C.Cuza : "Este tocmai contrariul"

...în stare de **o atare rezistență la vîrsta d-voastră**, înaintată, și pe care vă o doresc cît mai lungă, ca la sfîrșitul ei **să ajungeți a vedea eroarea în care ați stăruit**.

Și vreau să trăesc și eu spre **a vă vedea sfîrșind**, așa cum **fatal veți sfîrși**."

ACCuza : " Vezi, eu n-am să sfîrșesc așa, **după mine vor veni alții**."

Gongopol : " **Vă înșelați față de curentul antisemit al tineretului**

Vedeți, dle Cuza, acest **curent** nu este decît **al studenților din anul I** ,cel mult din **anul II** al facultății...

Madgearu : "**Nici** chiar al studenților din anul al II-lea"

Gongopol : " ... și îndată ce studenții au trecut mai departe , **acest curent încetează**, iar cînd au ajuns să-și ia **licența**, **acest curent nu mai există de loc**

și **așa se explică de ce** , din formidabilul curent ce pretindeți a reprezenta, și **n-ați reușit** să păstrați pe lîngă dvs.**nici un om** , **ci numai pe copiii** aceia pe care **îi galvanizați trecător**, cu **îndemnurile cele mai vinovate** ,

cari în momentul de față **se pot șopti conștiinței** universale, nu numai conștiinței românești " (**aplauze prelungite la PNT**) (p. 344)

[.....]

Gongopol/ dec.'30

▣ Cuzismul

Cuza : "**Sunteți plini de entuziasm !**"

Madgearu : "**Inconștiență !**"

Cuza : "**D-voastră sunteți mai inconștienți** , cînd aveți această atitudine care nu vă șade "

Gongopol : "**Vă rog să mă treceți și pe mine printre inconștienți** "

Cuza : "**Poftiți ! Ușa este deschisă!**"

Gongopol : "**D-voastră veți rămîne izolat**, nu mai spun unde ; ați înțeles și va înțelege țara întreagă.D-voastră **credeți că se poate otrăvi tot ce este cinstit**,și tot **ce este mai curat în tineretul generos**, care se ridică din ce în ce , ca să ajungă ca să ocupe el locurile acestea [în parlament] și **le picurați în sufletul lor această otravă** ,că **tot eșafodajul politic moral pe care se reazămă țara** aceasta **e fals**, sau **e opera unui instinct** care însemnează **otrăvire sus și otrăvire jos**, **calomnie** , **ticăloșie**, **vînzare**, **trădare**."

Cuza : " Unde au auzit aceasta ?"

C.Gongopol : " **Tratatul de la Versailles este < operă jidănească.>**

Dar **pe baza acestui tratat stăm cu toții** , și pe niște temelii admirabile, căci stăm în numele celor **8 milioane de morți de pretutindeni**,

reprezentînd o **solidaritate** care trece **peste toate națiile, și peste toate rasele**. Căci **au murit și mulți evrei**, d-le Cuza, **pe cînd alții făceau teorii contra lor**, la o vîrstă cînd aveau datoria sufletească să fie ceva mai onești și ceva mai sinceri"

Landau : "Cum a făcut războiul , copilul d-tale, d-le Cuza ?"

Cuza : " Nu amesteca dta persoane străine în discuție.

Aceasta este îndrăzneală jidănească"

-Gongopol : " Deci, dle Cuza, îmi pare foarte rău de toată atitudinea d-voastră. Și ca să nu mai continui , **într-o ordine de idei care jignește sentimentul general**, o să-mi îngăduiți să **fac și eu o profeție**, pe temeiul discursului de astăzi , în care **ați ofensat conștiința națională întregă și n-ați cules decît adeziunea aceloră [a fost public cuzist !]** care **s-au grăbit a pleca de pe scaune și din tribune , cînd au bănuit că vine replica. "(aplauze la PNT)**

Cuza : "N-au plecat de aceea!"

Gongopol "Au stat sîmbătă seara , pînă la ultimul moment, așteptînd satisfacțiunea [...]dacă vă așteptați ca **tribunele acelea pline cari v-au ascultat cu atîta evlavie [...]** dacă vă închipuiți acel **tineret zglobiu [...]** pornit căre un **entuziasm factice** și către **gesturi reflexe [...]** [text ilizibil!](p. 344)

Gongopol /

▣ **ACCuza** -

/ "Hitler, la adăpstul acestei **cruci încîrligate** , pune în valoare **instinctele cele mai josnice ale poporului german ."** [...]

/ "Ați avut un partid de care a trebuit să vă **separați [PND-Iorga]** , și sunteți în **căutarea celui de-al doilea pion."** [LD: va fi :Goga !]

ACCuza : "În tot cazul, nu te chem pe d-ta!"

Gongopol : "Dar **m-ai căutat** și, din fericire, **am rezistat "**

Cuza:"Complimentele mele că ai rezistat"

/ "Să trecem peste **acest discurs** care, în adevăr, ar fi fost prea **penibil** , dacă nu era din cîndîn cînd, **presărat cu glumele d-lui Cuza**, în mijlocul unei **obediente**

[LD: iată , o spune cineva] ,

pentru care d-sa **ar trebui să aducă un omagiu** acestei majorități.

Altădată, într-un alt Parlament [!!!] , cînd d.Cuza reușise să se aleagă ,

grație Tecii generalului Averescu - pentru că ați fost ales la Teaca -

de cîte ori trăgea sabia , **găsea o rezistență mai dură la teoriile** pe cari d.Cuza

nu a avut atunci înrăzneala

să le formuleze **în spiritul anti-românesc și anti-național** de care a dat dovadă acum.

ACCuza : "Nici d-ta nu crezi ce spui acum"

D.Manu : "Te-ai scos singur din sînul națiunii"

ACCuza " Da, m-ai scos d-ta din sînul neamului românesc, și s-a terminat cu mine !"

Gongopol : " Dle Cuza , aproape am terminat cu dvs"(p.345)

C.Gongopol / 15 dec.'30

28.) **Emil Figure** (ziarist ind., evreu,pe lista PNT),

discurs la mesaj, 16 dec.'30

(DAD, MO. 22, ședința din 16 dec.'30, p. 348-353)

[LD: text integral xeroxat.Sublinierile, colorarea, parantezele îmi aparțin.

Gazetar din generația războiului, admirator al lui Take Ionescu, coleg cu GGMironescu, tip de evreu regățean patriot, care înțelege problema evreească mai nuanțat ; sincer îngrijorat de securitatea hotarelor ; încearcă să-l înduplece pe Cuza, sentimental, privind nedreptatea pe care o face evreilor ;]

Figure / 16 dec.'30

▣ **Politică externă. (vezi pe larg,la Politică externă)**

"[...] este o chestiune în **politica noastră generală** asupra căreia, **pînă astăzi, nu au fost divergențe nici între partide, nici între personalități politice:** este chestiunea **politicii noastre externe.**

Cu toate luptele noastre atît de acerbe, această chestiune **a fost scoasă,**

spre norocirea noastră , **din vârtejul patimilor**, și din opozițiuni, de la programele partidelor de la partid la partid, [...] politica externă a României **este politica națională** ,
[.....]

"În privința tratatelor , **nu există om** în partidele politice care , **până astăzi, [!!!] să fi enunțat o altă părere** , decît aceea care tratează în **programele tuturor partidelor** ,ca și în **toate Mesagiile Tronului** , de la război încoace." (p. 348-349)
[.....]

Figure / 16 dec.'30

▣ **Revizionism cuzist.**

"Ei bine, am avut o surpriză **de astă dată** , **o surpriză unică** în felul ei, căci în parlamentele celorlalte state ale Micii Înțelegeri eu nu cunosc pe cineva care să se fi ridicat contra tratatelor cari formează baza de existență națională . Ei bine, **noi am avut această surpriză** și s-a manifestat sub o formă netă, deși va merita osteneala cîtorva ridicări , **e , în fond**, mai mult **umoristică**.
[.....]

"Mă rog, **ca să intervii într-o chestiune**, e lucru elementar **ca să îți se ceară să intervii**. Nu prea este la cunoștința noastră ca Germania să se fi adresat guvernului român, cerînd amestecul între ea și Franța , în chestiunea coloniilor africane.

D.Cuza are această originalitate să ne spuie chestii dinastia , pe care să le rezolve România , , așa , pe nepusă masă, să se bage în politica dintre Germania și Franța , **parcă ar avea domnia sa vreo misiune din partea lui Hitler.**"

"Și în acest caz, **Franța l-ar întreba pe d.Cuza : <Avez vous vos papiers ? >** căci **trebuie să ai puteri pentru așa misiune !** Mă rog, **are Cuza vreo însărcinare din partea Germaniei de a cere coloniile prin mediația României ?**" (**ilaritate**)
[.....]

▣ **Antisemitism**

ACCuza : "**N-ai înțeles ce vreau.Jidanii** nu au specialitatea înțelegerii lucrurilor superioare.Sunt buni numai de chițibușuri.

Figure : "**Superioritățile dvs intelectuale** s-au manifestat vreme de **10 ani** la Universitatea din **Iași** și rezultatele lor s-au văzut :

toate guvernele au trebuit să stea cu jandarmii în stradă ca să oprească efectele superiorității d-tale " (**aplauze la PNT**)

Cuza : "Acesta este meritul meu , că am trezit conștiința țării asupra pericolului jidănesc."

Figure :"**[...]De ce vrea d.Cuza să ne strice cu Franța ?**"

Cuza : "Acesta nu este de competența d-tale" (**ilaritate**) (p. 349)

[.....]

Figure / dec.'30

▣ **Revizionism cuzist ;**

" **D.Cuza** a venit să ne ceară [...] **să spunem** nu numai noi, dar **toate statele grupate în Mica Înțelegere** , împreună cu **marii aliați** :< **am făcut noi Europa de după război, hai s-o desfacem tot noi!** > Aceasta este esența discursului.

[**face bășcălie de Cuza**] [...] Și iată cum am face : **Întîi să se dea îndărăt Germaniei coloniile** și, bineînțeles, România să facă bunele oficii .Apoi, mai ales cu ajutorul lui Hitler și alș hitleriștilor austro-germani , **să se facă unirea Austriei cu Germania** .[...] Este o crimă,după d-sa, să ne opunem alipirii Austriei de Germania .[...] (p. 349)
[.....]

"Ei ,ai să aștepți cam mult dle Cuza ca să vezi în sînul Ligii Națiunilor admițîndu-se revizuirea tratatelor !"

" D-lor, prin urmare , **a fost foarte senzațională , alarmantă** chiar pentru unii , **cuvîntarea d-lui Cuza** .Din fericire , **există leacul** : e însuși faptul că **d-nealui este unul împotriva tuturor** .Poate , cu sabia d-tale să-i tai pe toți, aceasta **rămîne politica oficială pe care o fac toate guvernele și toate partidele .**"

-Iorga : "**Nu oficială, ci națională** " (**aplauze la PNT**) (p. 352)

[.....]

Figure / dec.'30

▣ Evreii .

" Dle Cuza, **cu toate ironiile d-tale** ,cînd vorbesc de la această tribună , pot să spun un lucru : **eu, care m-am născut din părinți evrei și iau asupra-mi batjocura pe care d-ta vrei să ne-o faci din aceasta** - în școală am fost alături de **o generație care nu cunoștea lupta confesională** . Eu am avut **colegi pe Gheorghe Mironescu**, pe **Petre Bogdan** de la Universitatea din Iași, **pe Albu**, magistrat la Vaslui, dar **între noi niciodată n-au existat discuțiuni pe chestiuni confesionale** .Am crescut în această **atmosferă de pace**. E drept, **au venit după aceea o serie de măsuri** care poate că **au schimbat sufletul tineretului evreesc** , măsuri care, **eu ca evreu**, o spun aici , **au existat în toate țările luate din anumite necesități** , la un moment dat, în contra cărora principal, **s-a protestat** , **dar s-a simțit nevoia să se ia anumite măsuri** , cum a fost aceea **ca să nu se permită să intre în școli toți școlarii evrei**. Aceasta a produs **un fel de răceală în suflete și a dat naștere unei alte stări sufletești la tineret**.

Noi am rămas însă cu **aceeași prietenie** , **bazată pe cultură** , **pe colegialitatea** pe care am avut-o în timpul tinereții.

Timp de **30 de ani cît am stat la meseria mea**, unde **sunt și astăzi**, am stat în mijlocul **colegilor mei români** , fără a avea **niciodată motiv să mă plîng**.

Pardos :**"Și ți-ai făcut și datoria către țară "**

Figure :**"** Dacă mi-am făcut datoria sau nu, să o judece alții.Nu eu sunt chemat să spun asta ."

Pardos :**"** O spunem noi, care te judecăm"

Figure :**"** Prin meseria mea de **gazetar** , m-am apropiat de **Take Ionescu** și am înțeles un lucru de la el .În 1913, ne spunea : măi băieți , drumul spre Ardeal, trece pe la Sofia. [...] Cînd armatele noastre au trecut Dunărea , la 1913, s-a simțit nu atîta în Bulgaria , că venim să luăm pămînt, dar s-a simțit în Ardeal că suflă un vînt de libertate pentru neamul românesc. " (**aplauze la PNȚ**)

Nu ne faceți o vină că și unii dintre noi, evreii,am simțit acest lucru.

Este foarte regretabil, d-le Cuza , ce faci d-ta cu noi. Să ne înjuri și să ne spurci pentru acest lucru, pentrucă am vrut să stăm, și vrem să stăm, nu cu de-a-sila și nu cerînd loc mare , ci **locul care se cuvine fiecăruia!** Dar **ca să fim insultați și batjocoriți în acest mod, nu-ți este permis!**

Destul ne-ai otrăvit zilele pentru dragostea noastră de țară, pe care am manifestat-o întotdeauna.De aceea , nu te iertăm.

Nu mai vorbesc de relațiile d-tale cu evreii.

ACCuza : **" Nu am avut niciodată relații cu evrei "**

Figure : **"** Eu nu vorbesc de relațiile noastre, eu nu vorbesc de relații de orice fel, ci de **relații intelectuale** .Dta ,cînd ai scos **ediția integrală a lui Eminescu**, am luat cartea și am mers din loc în loc, și am spus: iată o faptă bună a d-lui ACCuza , a scos o ediție integrală Eminescu .Și ne-a făcut să să-l cunoaștem aproape și complet. Dar dta **n-ai fost vreodată capabil de imparțialitate față de un intelectual evreu**, și de aceea **ești suspectat de toți**. D-ta nu poți să vorbești fără patimă."

Cuza : **"** Am patima iubirii neamului meu "

[.....]

Figure / dec.'30

▣ **Politica externă** .-continuare -

" În ce privește revizuirea tratelor , eu mi-am propus ca la sfîrșitul cuvîntării , să **rog Adunarea ca, după ce, în două ședințe, Liga Națiunilor a fost atacată în modul cum a fost atacată** , să-mi permită astăzi a depune la Birou, rugăciunea ca **să se transmită la Geneva această telegramă** :[.....]

(**aplauze prelungite la PNȚ**)

Cuza : **" Nu-i lipsea Ligii Națiunilor decît telegrama lui Făgurescu , pentru a fi caracterizată deplin "**

Figure : **Telegrama va fi a Camerei române."**

Cuza :**"**Nu știu dacă va fi "

Iorga : **"** Dle președinte,d-lor deputați, cred că **ar fi inutil**.

Este așa de bine știut că **noi avem și nu putem avea decît o singură politică** .

Nu putem să fim noi înșine adversarii noștri. [.....]

(aplauze prelungite la PNT)

Toncescu : " Telegrama și propunerea face parte din cuvîntarea d-lui deputat

Figure : Noi numai am luat act de ea, dar n-o putem pune votului Camerei , fiindcă nu este semnată de 15 dni deputați , așa că Adunarea s-o poată lua în considerare ; telegrama rămîne, astfel, la birou.

ACCuza : "Aveți altă cale. **Comunicați la Geneva discursul d-lui Făgurescu "** (ilaritate)

Emil Figure / dec.'30

29) I.Rosenthal (atașat de presă, New-York), telegramă, 21 ian.'31.

(AIC, fond Casa regală, Carol II, dosar 77/ 1931, f. 3-4)

-transmisă prin Legația română - Davila.

Al XXII congres al " Federației evreilor româno-americani", prezidată de **Wolfson**, a avut mare **răsunet** , **presa evreiască și americană** consacîndu-i largi spații, ca pe o manifestație în favoarea României , a Regelui Carol.

Ministrul Davila a fost invitat și a participat la congres.

"Times" și "Harald" au relevat - cf.declarațiilor președ. **Wolfson** - armonia și încrederea reciprocă între organizațiile americane și Legație.

<Dacă această politică se adopta mai devreme, **creditul României** suferea mai puțin.>La Congres, **Wolfson, Hirsch, Klepper, Deutsch**, au exprimat **dorința** vie de **colaborare < la refacera României**, ajutînd astfel implicit pe coreligionari...>

Rezoluția Congresului s-a inspirat din **expunerea d-lui ministru Davila**, constituind < un **călduros apel către americani și evrei** să ajute pe toate căile **refacerea țării** , acordîndu-i **asistență financiară** , pentru prosperitatea României. > Rosenthal / 21 ian.'31

30) A.C.Cuza (LANC) , Înterpelare : represiunea cuziștilor de la Rădăuți , 9 febr.'31

(DAD, MO 40, ședința din 9 febr.'31, p. 813-814)

[LD: xerox integral. Sublinierile și parantezele îmi aparțin.

ACCuza pune tranșant problema :

dacă LANC a avut dreptul la existență legală și fățișă ?

Întrebarea a fost și este fundamentală , în abordarea obiectivă a fenomenului naționalist , pus exclusiv **vis-a- vis de naționalismul evreesc .**

Răspunsul la întrebare, dă cheia pentru **vinovății, excese, limite și răspunderi .]**

Cuza / 9 febr.'31

▣ **Semnificația politică a întrunirilor**

" Dle președinte, d-lor deputați , am cerut cuvîntul ca să adresez **o interpelare d-lui președinte de Consiliu** , cu privire la **turburările sîngeroase de la Rădăuți.**

Am telegrafiat anterior tot d-lui prim-ministru **asupra acestui caz** și mă adresez anume d-sale, pentrucă **este vorba de o directivă politică** , nu numai de incidente , ele înșile , cari au fost **provocate de administrație.**

" Este **o problemă politică** și este în joc **un sistem de guvernare .**

Chestia politică, foarte importantă în momentul acesta , este, **dacă sătenii și cetățenii** în genere , **se pot întruni** pentru a-și discuta interesele lor."

[.....]

Cuza / febr.'31

▣ **Sistem de guvernare obedient jidanilor !**

" [...] dar mai este o parte de mare interes pentru care m-am adresat d-lui prim-ministru , care singur este competent să răspundă în materia aceasta , este chestiunea , dacă **se poate continua sistemul de guvernare de pînă acum.**

"Mă veți întreba: **care sistem de guvernare ?** Sistemul de guvernare care s-a dovedit acum în urmă la Rădăuți.

Sistemul de guvernare este ca **autoritățile să fie puse la dispoziția jidanilor , cu pretextul ca să nu se supere capitalurile străine."**

Acesta este sistemul de guvernare care a dat loc , d-le ministru al Justiției,
[Voicu Nițescu] la **regretabilele incidente sîngeroase de la Rădăuți**.

Voce : " Sunt mulți jidani la Rădăuți ?"

ACCuza : " Sunt o mulțime, prea mulți, în orice caz !" (p.813) [.....]

Cuza / febr.'31

▫ **Guvernul > < LANC**

"**Intervenția** fără cauză din partea **autorităților** , **nu are nici o explicație**,
decît numai că ele **au stat sub înrăurirea jidanilor provocatori** ,
cum se vede și din faptul că ele **nu au luat nici o măsură față de dînșii** .

" **Crima de la Rădăuți** apare astfel în **adevărata ei lumină** ."

Ea nu este un accident , ci **un sistem de guvernare**,care cere să fie lămurit și înlăturat.

"**În consecință** , am onoarea a **interpela pe d.președinte** al Consiliului de miniștri
rugîndu-l să binevoiască **a-mi răspunde** :

Dacă românii au dreptul de a se întruni ,pentru a cerceta interesele lor **românești ?**

Dacă " Liga Apărării Naționale Creștine" , înființată la **4 martie 1923** , și funcționînd,
așa dar, **de opt ani**, pe baza unei **doctrine științifice** și a unui **program de reforme**
coresponzător de reală și singură garantare posibilă a ordinei,
este îndrituită sau nu , **să-și continue acțiunea** , **fățiș și pe cale legală**,
pentru realizarea idealurilor sale :

Hristos, Regele, Națiunea Română, România Românilor ?

Dacă , în cazul crimei de la Rădăuți , **a luat măsurile cuvenite** pentru **pedepsirea** celor
vinovați și pentru **despăgubirea victimelor** ?

Dacă nesocotirea acestor elementare **datorii de guvern**, nu crede d-sa că este de
natură **să provoace adîncile resentimente legitime ale românilor nedreptățiți** ,
cu rezultate contrare a celor pe care le urmărește sistemul de guvernare în funcție ?

" Îmi îndeplinesc o **datorie patriotică punînd aceste întrebări d-lui președinte**
al Consilului de Miniștri ,**care reprezintă guvernul și are întreaga răspundere.**"

Cuza / febr.'31

▫ **Protestul LANC**

"**Cer** să mi se comunice **dosarul cercetărilor** ce s-ar fi făcut la fața locului .

Rog să mi se fixeze o zi , cea mai apropiată, ca să-mi pot dezvolta **interpelarea mea**.

Pîna atunci :

"**Protestez încă o dată**, cu toată indignarea, **în numele LANC**

contra crimei administrative de la Cernăuți , datorită numai aceluiaș **sistem de**
guvernare vicios ,care pune **autoritățile statului la dispoziția jidanilor** ,
cu pretextul de a nu nemulțumi capitalurile străine."[.....]

ACCuza / 9 febr.'31

31.) George Grigorovici (PSD) , discurs la mesaj, 26 iun.'31

(DAD, MO 10, șed. din 26 iun.'31, p.319- 331)

[LD: xerox.discurs dispersat problematic. Integral la fișier PSD .

Sublinierile, supratitlurile, semnele , îmi aparțin .

Spre deosebire de alți parlamentari, care au recurs la scurte declarații ,

Grigorovici rostește un **amplu și exhaustiv discurs de gen**.

Din toate p.d.v. , discurs de referință.Întrerupt deseori de **ACCuza și N.Robu**]

[.....]

Originile noastre se trag de la "**Manifestul comunist**" din anul 1848 , care **și astăzi**
este un document minunat și frumos , o declarație aproape utopică pe timpul acela,
însă o **previziune** așa de minunată , că dacă o citești **astăzi**, vezi clar că **această criză**
care bîntuie Europa întregă , **a fost prevăzută în "Manifestul comunist"** , lucrat de
Marx și Engels în1848. Aceasta ne dă nouă tăria."

-**Nichifor Robu** (LANC) : "Cu Drimer ,șef , și Engels în 1848.

Aceasta ne dă nouă 60 % , **luptați contra capitalului ?** "

-**ACCuza**: "Aceasta să răspundeți, dle Grigorovici "

-**Grigorovici** : " Noi nu avem timp de pierdut cu **fleacurile dvs**"

Robu : " **Cu toți jidanii cari nu au nici o legătură cu muncitorimea**,

vreți să o apărați ?" [.....]

Grigorovici / iun.'31

S-a vorbit de "guvern de uniune națională" , de guvern de coaliție .

El a scris cu 10 ani în urmă niște **articole în "Adevărul" pe această temă.**

Guvern de "uniune națională" ?

Robu (LANC) "De ce nu într-o gazetă creștinească ?"

Grigorovici : Dle Robu, d-ta nici nu cunoști pe oamenii de la "Adevărul" și vorbești ce-ți place !

Ed.Mirto : DleRobu, Parlamentul s-a obișnuit să dea ascultare d-lui Grigorovici Nou venit printre noi, vă rugăm să-i dați ascultare.

Grigorovici : D.Robu mă cunoaște prea bine și-mi cunoaște toată activitatea, întrebările d-sale își vor găsi răspuns... pe culoarele Parlamentului ... [.....]
Grigorovici / iun.'31

▣ Lupta de clasă și naționalismul.

[Atenție LD la nuanță, la filonul național , interesant la un social-democrat !]

Abia și după ce se pun bazele statului în comună înțelegere , pe baze real democratice , " am fi putut duce lupta de clasă" fiindcă contradicțiile dintre clase, " ne silesc să apărăm clasa exploatată față de clasa de exploatatori ." (aplauze la PSD)

" Noi știm tare bine că neamul românesc nu este un neam de exploatatori .

Pătura suprapusă , subțirică, a românilor sau a celor care vorbesc astăzi limba românească - poate nici nu sunt de origine românească - și formează astăzi

Clasa exploatatoare , este foarte slabă.

În mare parte sunt oameni veniți din alte țări , aceștia care sunt exploatatorii neamului românesc." (apaluze la PSD și LANC !) [.....]

Grigorovici / 'iun.'31

▣ LANC

"De aceea vedem înfăptuite **partide mici** , cum este partidul Apărării Național Creștine

ACCuza : " Dle Grigorovici, acesta nu este unpartid și nu este mic "(**ilaritate**)

Grigorovici : "Bine, să fie așa "

ACCuza : "Veți vedea în curînd !"

Grigorovici : " Bine, să-i spunem Ligă ...

Liga aceasta trage foloase din situația aceasta de care v-am vorbit .Se înțelege de la sine.[...] Așa am avut **în Viena pe dr. Lueger** și alături de el pe **d.Vaida Voevod** , și mulți alți români , care au aparținut acelor vederi , dar care astăzi s-au schimbat.

Așa pe vremea aceea **80** de procente din alegători erau **creștini-sociali** și **20** de procente **socialiști** .Astăzi s-au schimbat lucrurile și sunt **80** de procente socialiști, și **20** de procente **creștini-sociali**.

"De unde vine aceasta ? Vine de la faptul că **d-nii de la LANC** sunt niște **premergători primitivi ai luptei de clasă.**

Noi nu le putem altfel concepe , fiindcă toate întâmplările în alte state ne dovedesc că așa este și eu singur **cînd am venit la Cernăuți** ,

am găsit **suburbiile românești** din Cernăuți **mai toate în tabăra antisemită.**

Însă **antisemitismul** acesta are o **bază economică**

este o **tendință de luptă contra capitalului** ,

fiindcă **populația** noastră primitivă nici **n-are acest cuvînt de capitalist."**

ACCuza : "Vă rog să nu ne amestecați.

Este lupta contra jidanilor , hotărît.Aceasta este. (**Ilaritate**)

Nichifor Robu : " Iar dvs social-democrații , cari luptați contra capitalului ,

aveți la Rădăuți un șef de organizație director de bancă, care ne vinde țăraniilor licitație, și ne ia camătă 60 % , doctorul Drimer. " (**zgomot, întreruperi**)

Grigorovici : " Așa că **populația primitivă românească** nici **n-are expresiune**

în limba ei **de capitaliști**.În unele părți le zice **jidani** , în alte părți le zice **greci**, după cum este obiceiul în popor, **neavînd alți exploatatori**, de la începutul formării

acestei societăți, **decît pe aceștia cari** , din întâmplare, **au avut capitaluri.** " (p. 320-321)

Grigorovici / iun.'31

▣ Alegerile .

S-au făcut ca niciodată :

/ Prefectul cinstit de la Câmpulung , înlocuit cu un exofiter jandarmi ,care a terorizat și arestat ... candidații **PSD** și **LANC**;

/ La Rădăuți, brutalități extraordinare ; [.....]

Grigorovici / iun.'31

" **Noi nu vedem în steagul acesta roșu nici un pericol.**

Steagul roșu este semnul nostru de partid.[.....]

țară mică, așezată la mijloc, între Rusia Bolșevică și **Europa**, care , **mîine-poimîine va deveni social-democrată , pentru că social-democrația e pe cale să vină la putere pretutindeni în Europa de Vest "**

Nichifor Robu : "Hitler în Germania !"(p. 323) [.....]

Grigorovici / iun.'31

32.) dr N.Lupu (PT) , discurs la mesaj , 30 iun.'31

(DAD, MO 12, șed. din 30 iun.'31, pp. 362- 372)

Lupu / iun.'31

▫ Problema evreească

A fost foarte îndurerat de modul cum a putut să pună problema , **ACCuza**

"Din punct de vedere **politic, chestiunea evreească în România nu există.**

Art. 5 din Constituție spune că Românii , fără deosebire de origine etnică, de limbă sau religie, se bucură de toate drepturile.

Art. 7, la fel. **Art.22** spune :< Libertatea conștiinței este absolută.Statulgarantează tuturor cultelor deopotrivă libertate și protecțiune.>

Prin urmare , **din p.d.v. politic, o chestiune evreească la noi în țară nu există.**

N.Robu : " Dvs vă bazați pe Constituție., dar **Constituția [vechea] a fost modificată."**

Lupu :"**Din p.d.v. economic, da, poate există o problemă.**

Dar în această chestiune economică,onorabile domn, abia a miia parte dintr'înșa este poate chestiune evreească."

I-a spus de aștepta ori lui Cuza că dacă îi face dovada că toți exploatoarii sunt evrei și că printre exploatați nu sunt evrei , el se înscrie în LANC.

A primit o scrisoare de la prof.Hudiță din **Baia**, și alta din **Botoșani**, că

s-a pornit o organizare clandestină și mistică , cu lumînări întortochiate , servicii prin biserici și păduri , cari aduc aminte de Ku-Klux-Klan .

"**Vă conjur** și eu, ca și d. Grigorovici și vă spun sincer : **nu vă jucați cu focul .**

În 1907 , dragul meu, dta poate nu erai născut...

Robu : "Eram de cinci ani " [**deci avea 26 de ani , în '31 , fiind deputat**]

Lupu : "S-au început atunci **mișcări antisemite , care au degenerat pe urmă și au căpătat un caracter agrar .Nu evreii au pierdut** , ci toți **marii proprietari agrari , cărora li s-au ars conacele și hambarele...** (p. 371)

Lupu / iun.'31

33.) Teodor Fischer * (P.N.Evreesc) , declarație la mesaj , 1iul.'31

(DAD, MO 14, șed. din 1 iul.'31, pp 415- 418)

[LD. face mai întâi **o mică dizertație** privind noțiunile controversate la ordinea zilei,destul de interesantă.Apoi citește **Declarația**.Sublinierile, supratitlurile, colorările ,îmi aparțin] (vezi xerox integral la **fișier Evrei**)

[* LD: rev. "cultul mozaic" , dec.'88 evocă faptul că **T.Fischer** a adus **adeziunea pop. evreești la Unire** , la Consiliul Dirigent, - Sibiu - ?1919 ? Eu nu am document]

Fischer / iul.'31

▫ Dezideratele evreești .

"De aceea trebuie considerat , ca de sine înțeles, că steaua conducătoare a acestei politici este și rămâne **perfecta solidaritate și armonie sufletească a minorității evreești cu națiunea română**, în tot ce privește principiile fundamentale , de **devotament neclintit față deTron** , de **dragoste nețârmurită către țară** și de

nestrămutată credință către **ideea statului român**. [.....]

de altă parte ,colectivitatea lor , printr-o autonomie acordată , patronată și supravegheată de statul român , să fie pusă în stare de a-și cultiva și dezvolta , în mod independent și nestînjenit, cultura proprie."

ACCuza : "Aiurea ! " [.....]

Pretindem ca cetățenii români , cari fac parte din minoritatea etnică evreească , **să fie primiți**, potrivit capacităților lor, fără nici o restricție , în serviciul **administrațiunii centrale , locale și în învățămîntul public , al armatei, al justiției și al celorlalte ramuri din funcțiile statului."**

Nichifor Robu : "Da, la Palestina .Voi sunteți sioniști ! **Sioniștii spun că vor să plece în Palestina .Atunci ce te privește administrația Țării Românești ?** Pregătește-te de plecarea în Palestina.

Noi ne vom căsni să fim cei mai buni sioniști , să vă ajutăm plecarea acolo "

Voce evreească :"Rămînem aici !"

ACCuza:"Rămîneți , dar cu **rizicul și pericolul vostru**.Și fără perciuni! "

(zgomot , **întreperi**)

Fischer / iul.'31

▣ **Democrație , libertăți cetățenești ; stîrpirea antisemitismului ...**

[LD: **atenție la nuanța dată libertăților cetățenești , cu tentă voalată și aluzivă , la datoria de a sancționa ... antisemitismul]** [.....]

Însă pe cît de sincer vream să fim totdeauna între apărătorii aprigi ai acestor libertăți, pe atît de hotărît socotim că prin **mișcări sau acțiuni** care , **sub orice titlu sau pretext**, urmăresc **distrugerea ordinii publice**, ori **provocarea** unor fapte ce **primejduiesc viața, sănătatea sau avutul** unor **categorii** din populațiunea țării, **se abuzează de libertățile cetățenești** și, în consecință, **pretindem stîrpirea unor asemenea abuzuri** , prin aplicarea energică a cuvenitelor **măsuri de prevențiune și sancționare ."**

Fischer / iun'31

▣ **Religia mozaică.**

[.....]

pretindem ca din respectarea prescripțiilor și obiceiurilor religioase , să nu rezulte pentru credincioșii confesiunii mozaice **nici un prejudiciu material sau moral."** [.....]

Fischer / iul'31

▣ **Deziderate minimale :**

[.....]

Modificarea legii cooperative (1929, PNT) încît **cooperativele evreești** să funcționeze sub **tutela unei centrale proprii , cu excluderea oricărui control din partea Oficiului Național al Cooperativelor**, cu singura condiție : atașarea lor la **Centrala cooperativelor evreești ; (zgomot, vociferări)**

Nichifor Robu (LANC) : "Ascultă , **să-ți faci cooperativa la Ierusalim !"** (zgomot)

T.Fischer : "Ați recunoscut **acest drept** și pentru **cooperativele germane și maghiare** "

Robu : "De ce nu cereți scoaterea la licitație a tuturor țărănilor din România ? "

Voce : "**Pe ceilalți de ce nu-i stingherește controlul Centralei ?** "

Robu : "Un **gheșeft fără control** ar fi mai bine !" [.....]

Fischer / iul'31

▣ **Meserii și comerț. [.....]**

cea mai mare parte a populației evreești din țară trăește din meserii și comerț...

Robu : "Din meserii ? **Din hoții !"** [.....]

▣ **Minoritățile**

"Ca **semn al atitudinii binevoitoare** a acestui guvern , față de exigențele vieții minoritare din România, poate fi considerat noul **Subsecretariat de stat al minorităților...**

Robu : " Păcat că nu este un jidan !"

Fischer : "[...] **revendicarea noastră** firească ca în cadrul subsecretariatului de stat în chestiune **să se înființeze ...**

Robu : " O republică jidovească !"

Fischer : "... pentru chestiunile evreimei din țară, **o secțiune specială** , sub conducerea **unui funcționar superior** , numit din sînul **acestei minorități.**"

Robu : "Poate să fie rabinul Țirelsom, de pildă"

Fischer -Robu / iul.'31

34.)**Al.Topliceanu: "Nicolae Iorga" - profil - mai 1931**

(Rev." Parlamentul românesc " , 13-14, mai 1931, p. 9-10)

Antisemitismul lui Iorga : este de natură istorică ; sufletească ; patriotism activ, ofensiv, național./ Tovărășia lui cu ACCuza , din 1907 și după...

/ Asemănări și deosebiri între Iorga și Cuza

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară 1931/ 1932

35.) **C.A.Spulber (Liga Vlad Țepeș , Partidul Conservator) ,**

discurs la mesaj, 24 nov.'31

(DAD, MO 6, ședința din 24 nov.'31, p. 74- 77)

[LD : marchează transformarea Ligii "Vlad Țepeș" în **Partidul Conservator.**

Motivul principal: posibilitatea de a fi chemat la putere ;

Conversiunea datorilor agricole - piatra de încercare ;

Programul și principiile PC - analogie cu PC englez ;

liberalism clasic + partid de ordine + nonintervenționism de stat]

[.....]

Spulber / nov.'31

▣ Atitudinea față de evrei.

A.C.Cuza : "Dar partidul dvs conservator, **conservă și pe jidani ? "**

Spulber : " Am neplăcerea , d-le Cuza, să vă răspund că, într-adevăr, **noi nu facem distincțiunea între creștini și jidani** .Principiile noastre pornesc ceva de mai sus.

A.C.Cuza : "Este o declarațiune prețioasă ."

Spulber : Este o declarațiune **prețioasă și foarte onestă** prin sinceritatea ei și foarte onestă prin sinceritatea ei. "

A.C.Cuza : " **Vor ști țărani că dvs conservați pe jidani ."**

Nichifor Robu : " Dar se va chema **tot Vlad Țepeș ?**" (p. 74)

C.A.Spulber / nov.'31

36.) **Teodor Fischer (P.Evr.) , declarație la mesaj, 25 nov.'31**

(DAD, MO 7, șed.din 25 nov.'31, p. 102-103)

[LD. Fischer este întrerupt ,sîcîitor, la fiecare frază , de **AC și GA Cuza** , tatăl și fiul, și **dr.V.Trifu** ,"antisemiții de serviciu" , cu apostrofări de genul "jidanii " , "paraziții" etc...

Din acest soi de "antisemitism" nu se poate extrage decît o dovadă de mitocănie, și , în orice caz, de crasă vulgaritate parlamentară .

Vezi context la **fișier Evrei** .Aici notez doar expresiile antisemite]

[.....]

ACCuza : " **Jidanii nu mai pot face legi în țara noastră**, ca ei să serbeze Sâmbăta.**Aceasta e obrăznicie !"**

T.Fischer: " Aceasta este opinia d-voastră"

ACCuza : "**Este opinia țării, a românilor**"(p. 102)

[.....]

dr.V.Trifu : "**Să plece în acele țări unde au drepturi.**"

N.Miclescu (vicepreșed.) : "Vă rog d-lor deputați nu mai întrerupeți"

ACCuza : " Dle președinte, dar **să termine mai repede** ,

căci este o **sfidare continuă** care ni se adresează.

Ajunge , d-le, la fraza din urmă , că noi tot nu te ascultăm ! "

Fischer : "Dacă nu mă ascultați, de ce mă tot întrerupeți ?"

[.....]

ACCuza : " Aceasta dovedește că **legea este deopotrivă pentru toți** , iar **jidanii nu au a se amesteca într-o asemenea chestiune .Nu vă privește ! "**

Dr.V.Trifu : " Dacă este vorba de reparațiune , **o să încerc să vă repar eu.**

Este specialitatea mea." (ilaritate) (p. 102)

[.....]

V.Gh.Ispir : "**Vorbiți ceva și de parazitism...**

Fischer : ... și cu rostul de a **reîmprospăta forțele** organismului economiei noastre naționale , care , **pe un teritoriu înzestrat de natură cu atâtea bogății variate...**

G.A.Cuza (fiul) : "**Pe care le sugeți d-voastră;**

de aceea am ajuns în sapă de lemn"

Fischer : ...apare , totuși, **ca cel mai secătuit din lumea civilizată .[.....]**

greșelilor guvernanților de ieri și de astăzi.

A.C.Cuza (tatăl) : "**Parazitismului d-voastră! "**

Fischer: [.....] **am preconizat** instituirea unui

Consiliu economico-financiar superior, compus, în mare majoritate, din **oamenii cei mai pricepuți ai vieții economice practice .**

ACCuza (tatăl) : "**Adică jidanii, aceasta este chestia"**

Fischer: [.....] o neîncredere față de această guvernare , și din acest motiv, **nu va vota proiectul Adresei de Răspuns la Mesaj."**

ACCuza : "**Ai terminat , nu mai vorbi degeaba ! "**(p. 103)

T.Fischer / nov.'31

37.) **C.Toma (PNL-2), discurs la mesaj, 2 dec.'31**

(DAD, MO 13, șed. din 2 dec.'31, p. 266-267)

[LD: fără nici o legătură cu subiectul, aceleași remarci antisemite !]

Toma / dec.'31

▣ **Partidele în regimul constituțional.**

[.....]

Oameni sau grupări mai mult sau mai puțin politice sau tehnice, **au afirmat că greutățile** în care se află țara , toate **suferințele** în care se frământă și toate **ticăloșiile** vieții publice , **ar fi datorite partidelor politice** , făcînd din ele **țapii ispășitori...**

-ACCuza : "Săracii !"(ilaritate) .

C.Toma : ... ai tuturor acestor greutăți și **decretînd desființarea lor "**

ACCuza : "Parazitare , fiindcă erau **unite cu jidanii.Erau parazitare."**

C.Toma : " Afirmarea este veche"

-ACCuza : " O simplă impresiune de **sinagogă"(ilaritate) .**

C.Toma / dec.'31

38.) **dr.N.Lupu (PT), discurs la mesaj, 3 dec.'31**

(DAD, MO 14, ședința din 3 dec.'31, p. 279-286)

[LD: este ultima zi de dezbateri la Mesaj.Președintele camerei roagă oratorii să-și scurteze discursurile, pentru a putea vorbi cît mai mulți.

Imperturbabil, **Lupu ține unul din cele mai lungi discursuri** , spre exasperarea celorlalți Chestiune de Regulament : **roagă să nu fie întrerupt**, și toate chestiunile să i se pună la sfîrșitul discursului.]

Lupu / dec.'31

▣ **Fază pre-revoluționară ? fază revoluționară sporadică ?**

Ziarul "**Dimineața**" reletează că în **satul Bouleni-Țășnea**,

cînd perceptorii s-au dus să strîngă dările,

țărani au tras clopotele de la biserică , s-au adunat, au dezarmat jandarmii , și au înțepat cu baionetele pe perceptori.

A trebuit să vie **armata , să înconjoare satul, și să-i potolească.**

ACCuza: "Rău faceți că vă bazați pe ziarul "Dimineața"...

Lupu :"Cînd erați tînr , erați și mai inteligent , dar atunci **erați socialist** ;
erați tocmai la polul opus de care sunteți acum....

ACCuza : Am să-ți spun eu cum era cu socialismul meu de atunci...

Lupu : " Dvoastră aveți un defect , în afară că **aveți o soluție radicală**,
un fel de **perpetuum mobile , jidani și iar jidani** ,
și am constatat că nici nu sunteți informat asupra situației din țară.[...]
spuneți că sunt **exagerări ale ziarelor jidănești** ...

ACCuza : **De ce veniți cu aceste ziare la tribună ?**

Lupu -Cuza / dec.'31

39.) **ACCuza** (LANC) , **discurs la mesaj, 3 dec.'31**

(DAD, MO 14, ședința din 3 dec.'31, p. 287- 297)

[LD : ultima zi de dezbateri la Mesaj.În ciuda rugăminții președintelui Camerei,
de a vorbi scurt, pentru că erau încă mulți înscriși,

ACCuza ține , încă o dată, cel mai lung discurs din sesiune .

Atacă ,în principal, 2 probleme: **partidele și chestiunea evreească.**

Pentru că este bătrîn, pentru că apără,pe rînd, pe rege, guvernul, pe Iorga,
majoritatea parlamentară ... este ascultat cu bunăvoință.]

ACCuza / dec.'31- la 74 ani

▣ Testamentul politic.

▣ Autoportret , autobiografie.

"D-lor, o lungă experiență în luptele parlamentare , o vîrstă la care cei mai mulți sunt
scoși din funcțiune (**ilaritate**) eu mulțumesc lui Dumnezeu că m-am păstrat așa
precum mă vedeți .(**apaluze la LANC și la majorități**) [.....]

De aceea , d-lor, fie zis în treacăt, nu m-a putut birui în curs de atîția ani ,
toată **vrăjmășia partidelor** și toată **vrăjmășia presei jidovești**. [.....]
ACCuza / dec.'31

▣ Partidele și consiliile de administrație.

[LD: în realitate, ACCuzanu a demonstrat nimic cu listele lui !

Nici măcar că "jidanii" erau peste tot .

Nu înțeleg cum se lăsau terorizați, astfel, oamenii politici !]

"Clasa de mijloc românească a fost distrusă de guvernarea partidelor,
iar **clasa conducătoare este în stare de inaniție și pieire.**

Dovadă că **intelectualii români nu își mai găsesc loc.**

Avocații au ajuns să nu mai poată pleda prin tribunale , cari sunt invadate ,
de aceste spețe de paraziți , care sunt jidanii, pe care d-voastre i-ați susținut
(**ilaritate**) [...]

Contestați d-voastră că **șeful d-voastră este aliatul lui Filderman de la UER ?**

Contestați d-voastră că **ați lăsat ca: Basarabia, Maramureșul și Bucovina să fie**
colonizate de jidani ? "

-G.Bogdan -Duică (PNL) : Maramureșul încă de la 1828 era plin de evrei.

Cuza : "Dar acum **vine pedeapsa lui Dumnezeu** și vă voi spune cum.Deodată vine
teribila **prăbușire a lui Marmorosch & Blank**, sub ale cărei ruine **vă îngropați cu toții,**
dvs, reprezentanții partidelor politice. (**apaluze LANC**)

Citează din publicația "Compas- Rumanien" , pe 1930 (procurată de prof. Cătuneanu)
în care , la pag. 1030, la "**Zuckerindustrie** " apar toți membrii Oficiului de vînzare :

Moritz Blank (președ.) , **Zisu** (secretar), **Brener** (dir. general)

[.....]"**Ce mai reprezentați d-voastre toți reprezentanții partidelor** , decît
reprezentanți ai unor partide , **din p.d.v. moral, falite ? Ce autoritate aveți dvs să**
pretindeți conducerea acestei țări, împotriva unui om de onoare și de înaltă
autoritate , care este d. prof.Iorga ? " [.....]

ACCuza / dec.'31

▣ Doctrină economică sui-generis

[LD : își dezvoltă teoria în confruntare cu PP și PC-"țepist" , pe care îi și încurcă.
Notez câteva idei ale teoriei sale]

-**Otetelișanu** (PP) spune :să ne găsim debușeuri pentru produsele industriale în țările vecine ; în industrie și comerț este scăparea noastră.

/ Cuza spune: **industria și comerțul sunt peirea noastră. Tot comerțul și toată industria sunt străine, se află în mâinile jidanilor, care au desnaționalizat orașele.**

-**Spulber** (PC) spune: noi nu facem nici o deosebire între cetățeni, privind religia.

-**Cuza** : Noi facem .**Dvs sunteți "conservatori ai jidanilor"**

"Va să zică , să știe poporul românesc că **la dvs.se găsesc jidani conservați** .

Să știți că venim la dvs când avem nevoie de ei [...]

" **eu cer sprijinirea evoluției economice de la industrie la agricultură; va să zică contrariul celor susținute "țepistul conservator" d.Otetelișanu. "** [.....]

ACCuza / dec.'31

▣ **Problema jidovească.**

LANC cere " **rezolvarea problemei jidovești, prin eliminarea jidanilor.**"

"**Aceasta este cauza de conflict între noi și dvs ; nu alta.**

Cine ni se pune deacurmezișul , în momentul când luptăm ca să rezolvăm această mare problemă, **îl considerăm ca dușman și ne va găsi pe noi ca dușmani hotărâți.**

Nu admitem ca dvs. să faceți politică antinațională , susținând pe jidani

și vă prevenim că se apropie timpurile când

această mare problemă națională , astăzi cu caracter internațional ,

va fi rezolvată ."

"**Dacă dvs nu mă credeți, dacă dvs stați încă sub presiunea acestei mentalități de**

frică,de îndoială, apoi eu, am să vă reamintesc că , pe când la 1879 ni s-a impus

modificarea art.7 din Constituție, de către toate puterile întrunite la congresul de la

Berlin,azi, în acelaș Berlin, triumfă programul nostru în întregime

și la primăvară Hitler va fi stăpîn în Germania.

(**d.deputat Singer întrerupe**)

Nichifor Robu : "dta să te duci în Uganda!" (întreruperi, mare zgomot)

D.Arțăreanu : **Respectă Adunarea** , dle Robu .Dacă d.președinte nu știe să te cheme la ordine, noi suntem aici ca să te facem să înțelegi că nu trebuie să ai o asemenea

atitudine în Parlamentul român" (zgomot, întreruperi)

Dr.T.Topa : "Eu știu să chem la ordine pe toată lumea;

însă dvs.nu știți să respectați cuvîntul"

S.Singer : " **Nu este permis ca unui milion de cetățeni ai acestei țări să li se dea**

numele de jidani. <Jidani > nu este termen parlamentar , și vă rog ,

dle președinte , să nu mai permiteți a se întrebuința astfel de expresii "

(**Nichifor Robu întrerupe, mare zgomot**)

I.I.Mirescu : "Dle președinte, d.Robu a amenințat pe d.Singer.Ce aveți de spus ?"

(**întreruperi la majoritari, mare zgomot**)

Iorga : "Ce ai d-ta să-l întrebi ? "

Robu : "**Să fiți mulțumiți că stați la ușa acestei incinte .(Întreruperi, protestări, la PSD.d.deputat Singer întrerupe.Se naște un schimb de cuvinte cari nu se aud din cauza zgomotului)**

P.T.Topa : dl Cuza are cuvîntul în continuare ...(p. 297)

ACCuza / dec.'31

▣ **Guvernul Iorga .**

" Am ajuns la limita cuvîntării mele.**Țin să vă declar că,**

politica noastră nu este politica actualului guvern. (exclamări)

Între d. profesor prim-ministru Iorga și între mine, **este o deosebire de metodă :**

d.profesor Iorga procedează după metoda pozitivă a realizării binelui;

eu, urmez metoda negativă : a distrugerii răului.

" **D.profesor Iorga, cu răspunderea d-sale de șef al guvernului, procedează conform**

politicii sale. Noi, cei de la Ligă, urmăm politica noastră.

Nu voim să solidarizăm guvernul și pe nimeni cu această politică.

Dar veți înțelege , că noi nu putem părăsi politica noastră ,

tocmai în momentul când ea este pe cale să se realizeze aiurea.

" **Ar fi o extremă rușine ca să se agite această mare problemă jidănească în**

Germania, unde există 1 la sută jidani și să nu existe în România ,

unde jidanii au complectă stăpînire asupra pămîntului, asupra industriei și asupra orașelor , așadar, în parte, asupra culturii.

"De aceea , noi ne considerăm aici că îndeplinim o mare misiune națională și vă rugăm pe d-voastră, dacă nu vreți să intrați în conflict cu noi, să nu ne împiedicați și să nu vă opuneți la realizarea acestei politici , care interesează toată nația românească.

Iar dacă veți încerca, pe căile d-voastră, să ne opriți de la rezolvarea acestei probleme, să știți că vom merge împotriva oricui,

pentru a realiza ceea ce credem noi că este binele nației românești , primejduită astăzi în existența ei." (p. 297)

ACCuza / 3 dec.'31

40.) Samuel Singer (P.Evreesc) , discurs la mesaj , 3 dec.'31

(DAD, MO 14, șed. din 3 dec.'31, p. 302- 304)

[LD: vrea să spună cîteva cuvinte la Mesaj, în numele partidului său .

Ca de obicei, cuziștii îl hărțuie cu glumele lor stereotipe ;

deputații ceilalți, în general, se amuză ! Vezi xerox sau fișier Evrei)]

Singer / dec.'31

▣ Rostul Partidului evreesc

-Nichifor Robu (LANC) " Dle președinte , de ce mai dați cuvîntul acestui jidan ?

-Singer : "D-le președinte, vă rog să-l chemați la ordine."

-Miclescu : Dle Robu, vă rog.

[.....]

-Singer : " Onorată Cameră, noi am venit aici ca să apărăm drepturile specifice ale populației evreești.

-ACCuza : "N-aveți nici un drept specific în România"

-Singer : "Noi avem și drepturi specifice culturale..."

-Nichifor Robu : " Aveți numai drepturi la pașapoarte.[.....]"

-Singer : " Noi însă, în afară de aceste drepturi, [...] ne-am prins în același timp să ne ocupăm, alături de toți ceilalți reprezentanți ai națiunii , și de interesele primordiale și imediate ale cetățenilor români de orice religie și naționalitate."

-ACCuza : "N-au nevoie cetățenii români de apărarea voastră"

-Robu : "Miroși a usturoi"

-Singer : "Dta miroși a parfum .

[.....]

Singer / dec.'31

▣ Cămătarul și țaranul.

-Singer :D-lor, această gogoriță , această legendă a cămătarului evreu, trebuie să înceteze odată pentru totdeauna.Și iată de ce : populația orășenească , populație de intermediari , negustori sau cum vreți să-i ziceți, trăește numai din credit și acest credit i s-a dat sau i se dă cu dobînzile pe care le știți. "(p. 303)

Singer / dec.'31

▣ Conversiune . Țărănism

"Știți dvs , pe de altă parte, cine sunt creditorii satelor ?

Ei sunt numai băncile populare , băncile cooperative și capitaliștii particulari, sau marile bănci românești agricole.[.....]

Singer / dec.'31

▣ "Speculantul " evreu

"Dar ce se face pentru orășeni ?

-Voce : " Era vorba să faci o declarație"

[LD: dacă deputatul era evreu, automat i se adresau "per tu"]

-ACCuza : "N-avem noi nevoie de luminile tale"

-Singer : "Nici nu încerc să ți le dau ! ".....

“ S-a vorbit de la această tribună , în afară de **cămătarul evreu** și de **speculantul evreu**. S-a adus aici **chestiunea trustului zahărului [...]** aceste trusturi aparțin pur și simplu unor **socoetăți olandeze și italiene.**”

-Robu : “ Cu perciuni “

-Singer : Chiar d.Cuza , cînd a citit acele **liste cu consiliile de administrație**, erau doar nume românești....”**De ce se vorbește atîta de specula evreească , dacă acestea sunt exemplele ?** Însemnează pur și simplu ☆☞ **dorința de a învrăjbi** două populațiuni sau, mai bine zis, **toată populația țării** cu una singură , cu un fragment din ea, **cu populația evreească.**”(p. 303) [.....]
Singer / dec.'31

▣ **Antisemiții .**

-Robu : “Ai gătat <dija >?”

-Singer : “Foarte spiritual! Glumă de suburbie!”

-Dr.Lupu (PT) : “Dle președinte, d-vs **aveți datoria să apărați pe orator, nu să-l terorizați.** ”

-Singer : “**S-a făcut aici apel la unire politică** între diversele partide ale acestei țări. [...] **fac și eu un apel** și poate că acest apel al meu **va îndulci sau modera puțin vrajba cu care am fost înveninați aici** , cu ocazia cuvîntării d-lui **Cuza**:

d-lor, **faceți posibilă** prin atmosfera de dreptate pe care o dorim întronată , **o solidarizare a tuturor populațiunilor** acestei țări, ca împreună cu toții, liberi și în deplină frăție, **să putem lucra pentru binele țării** , și **să dispară**, odată pentru totdeauna , **veninul urii** ce se toarnă în cugetul unei populațiuni , care ar trebui să înțeleagă că **este momentul unirii tuturor**, și **nu al dezbinării și defăimării .**“ (p. 304)

(**Aplauze la P.Evreeesc și pe diverse bănci**)

-Iorga : “ **Nu înțeleg sensul acestui discus.** [.....]
De 7 luni de zile, **populațiunea evreească din România**, care **are aceleași drepturi ca orice categorie de cetățeni**, **se găsește în cea mai desăvîrșită liniște** , **ceea ce nu era cazul înainte de venirea mea la guvern.**
Mai la urmă, **mai face și un apel .**

Acesta, să mă ierte este ca **povestea oalei aceleia .** O știi d-ta

(**ilaritate la majorități**) , nu mai este nevoie să ți-o spun eu.

[**LD: Iorga mai face și alte glume părăsește incinta , promițînd că revine...**

Singer se urcă la tribună și vrea să vorbească ...]

-Voci : Jos ! Jos ! (Singer părăsește tribuna) (p. 304)

Singer / dec.'31

41.) **Corneliu Zelea -Codreanu (Gruparea “C.Z.C”)**,discurs la Mesaj, 3 dec.'31

(DAD, MO 14, șed. Din 3 dec.'31, p. 304-306)

[**LD: cel mai tînăr deputat ; prima oară în Parlament ; ultima zi de dezbateri la Mesaj ; vorbește după deputatul evreu , Samuel Singer.**

Ridică , punctual , cîteva probleme : jidanii //mizeria-sărăcia – conversiunea // partidele politice // democrația // corupția// .

Prezintă apoi Programul mișcării .]

CZCodreanu / dec,'31

[.....]

“ În orice caz, țin să **afirm de la început** , că **noi nu suntem o generație** **șă cum ne cunoașteți dvs** dintr-o anumită presă .[.....]

CZCodreanu / 3dec. '31

▣ **Antisemitism ? –Nu, naționalism românesc !**

-CZCodreanu : “Dlor deputați, **generația** aceasta a noastră **trece ca o generație antisemită.**

Ași dori să știți că **eu nu am venit aici ca să strig : jos jidanii** , după cum cred că n-a făcut-o nimeni .

Am observat,însă , un singur lucru , că, **de cîte ori s-a pus aici problema naționalismului românesc, dvs ați privit-o și ați primit-o cu ilaritate și ați transformat-o** , dintr-o problemă care este de un tragic fără pereche, într-o **chestiune comică**”

-VC.Ispir (PND-Iorga ? PNL-2 ?) :”Cel puțin pentru această parte a Camerei, **acest lucru nu este exact.** “

-CZCodreanu : “ Eu, d-lor, **am să pun această problemă în cîteva linii** , pentrucă **sunt șeful unei mici grupări**, și **trebuie să-mi dezvolt punctele mele de vedere.**

C.Z.Codreanu / dec.'31

▣ **Chestiunea evreească**

“ **Am fost în Maramureș**, în Maramureșul care este leagănul descălecătorilor noștri, al Moldovenilor- Maramureșenii sunt străbunii lui Ștefan –cel-Mare –și-Sfînt , domnul Moldovei - și acolo , cu ocaziunea unui **proces** pe care l-am avut la **Satu Mare** și la care a venit și d.**profesor Cătuneanu** și a venit **un om bătrîn** , cu plete albe , și **a făcut mărturie** , în fața **instanțelor judecătorești**, de cele ce vă spun acum :

< **Noi, maramureșenii**, suntem de viță boierească și **am avut moșiile noastre și munții noștri**.La **1848**, cînd eu eram copil, **au venit cei dintîi jidani** la noi în comună . >

Și aici fac o mică paranteză .Eu nu întrebuițez **cuvîntul de jidan** , **pentru ca să insult pe cineva** .

Eu le spun jidani pentru că **așa cred eu că se numesc ei** , și, dealt fel –mi se pare curios –

este singura nație care fuge de numele ei propriu , de numele pe care îl are “ (**d.Singer întrerupe**)

“ **Pentru mine** , **această populație** , **pe pămîntul țării mele** - și rog să mă creadă toată lumea - atunci cînd **eu am conștiința fermă că atacă existența nației mele**, și **ei au conștiința fermă că o atacă** și

își **caută să-și facă loc pe propriul nostru teritoriu**, pentru mine, vă rog să credeți, **s-a deschis o luptă pe viață și pe moarte și nu-mi arde să fac glume sau să insult pe cineva.**

Pentru mine este clar și precis :

Inteligență sau neinteligentă, parazită sau neparazită, morală sau imorală, această populație este **o populație dușmană** aci pe pămîntul țării, și **eu înțeleg să lupt împotriva ei prin toate mijloacele** pe care mi le va pune la dispoziție **mintea, legea și dreptul meu românesc.”**

Ei bine dlor,și-mi spunea **bătrînul** acela :

< La noi, **la 1848**, au venit cei dintîi **5 jidani**, pe cari părinții noștri , văzîndu-i ruși și flămînzi, **de milă i-au lăsat să stea la marginea moșiilor noastre**.**Astăzi, la 1930, am pierdut 60 din cei 62 de munți.**

Noi , românii, mai avem 2 munți, iar restul de 60 de munți sunt în stăpînirea jidamnilor. ☞ **Astăzi , noi ne-am retras și stăm sărmani și fără pîine, la marginea moșiilor lor.**>

“Ei bine , această situație din **Maramureș** se întinde și în **Bucovina** ; această situație se întinde și în **Moldova** noastră, unde **bisericile se închid**, unde **altarele se dărîmă**.

Și eu vă întreb pe dvs.pe toți : **ce se alege de o nație** căreia i se dărîmă altarele ?

C.Z.Codreanu /

Comerțul nostru a îngenunchiat .

La noi, în străvechiul **Bîrlad**, în Bîrladul care exporta mărfuri în Polonia, sub Ștefan cel Mare ,și exporta prin Cetatea Albă pînă la Constantinopol și Alexandria, **la noi a rămas un singur comerciant român**, de manufactură.

“Ei bine, d-lor, **nu se poate neglija această problemă** și nu se poate spune de nimeni că ea nu este **problema dominantă a politicii României moderne.**

Cu noi se săvîrșește același lucru care s-a săvîrșit cu **Pielele Roșii din America** de nord : ne găsim în fața unei **invazii străine** și

avem tot dreptul și avem și datoria , să ne apărăm Patria .”

“**Pe mine nu mă interesează cine vine și cine iese**, și mi se pare curios ca atunci cînd veneau dușmanii , cu arma, să ne fure pămîntul nostru, noi îi întîmpinam cu toții în

tranșee, cu arma în mână, iar **astăzi , când arma s-a schimbat în bani,** și **când aceștia sînt în stare** cu banii lor să vină **să ne cumpere țara,** atunci **nu mai este nimeni la noi care să protesteze ?**

Iată d-lor cum se pune această problemă.

“Dvs știți foarte bine că **Pielele Roșii** din America de nord au dispărut, încetul cu încetul ,în fața **năvălirii anglo-saxone.**

Astăzi toată **Europa îi deplînge și îi regretă** , pentru că au fost oameni de treabă dar se zice : **<ce să facem, au fost alții mai tari !>**

“D-lor , mă gîndesc cu groază că, la un moment dat, **Europa va avea să ne plîngă și pe noi, și pe urmașii noștri.**”(p. 304-305)

“ Iar în ce privește **tinerimea noastră zbuciumată** , care după cum v-am spus este **răstignită pentru această idee** , ei bine, vă spun d-lor

-eu vin aici după 2 ani de închisoare nedreaptă -

ei bine, vă spun d-lor, **ce doriți dvs să facă acești tineri** care

au fost **loviți de toți conducătorii** de pînă acum ? **Doriți** să ne luăm într-o bună zi traista în băț și **să plecăm în altă țară** , pe alte meleaguri, ca să ne cîștigăm pîinea, și să găsim un refugiu de viață națională liberă ?

“**Noi nu vă cerem prea mult** Nu vă cerem decît un singur lucru : **să ne lăsați aici pe acest pămînt, sub binecuvîntarea ciolanelor părinților noștri .**”(p. 405)

CZCodreanu / dec.'31

▣ **Democrația .**

“**Democrația** văzută de afară ne dă impresiunea unei **vaste complicități în fărădelege.** Concluzia : **democrația este incapabilă de autoritate.**

Și încă ceva – am să vă servesc **o chestiune** care poate **multora n-are să vă placă** –vă rog, d-lor **să ne tolerați ca să fim severi** , intransigenți în tot ce interesează fie Națiunea românească , fie cinstea.

“ Declar aici că democrația e pusă în slujba mării finanțe naționale sau internaționale jidovești .” (întreruperi, zgomot...)

CZCodreanu / dec.'31

▣ **Listă “ compromițătoare “**

[**LD: listă cu persoane care aveau împrumuturi la banca respectivă !**

Le face procese de intenție, numai pentru că aveau împrumuturile la o bancă evreească
Aceste insibnuări , sub diverse formule, ajungeau în opinia publică etichetate drept
“fraude”, șperțuri, “trădări “

“ D-lor, **dovada** .[**LD: că democrația, adică partidele, sunt în slujba finanței jidănești !**
În paranteze drepte semnalez partidul, sau profesia ...]

Am venit aici cu **o listă care are să vă supere**, însă vă spun să nu-mi luați în nume de rău , fiindcă **nu pot să tac** în această chestiune , este vorba de ceea ce se numește **portofoliul de la Banca Blank.** Dați-mi voie să vă citesc - fiindcă fiecare vă regăsiți aici .Lista am căpătat-o, poate nu-i întreață :

/ **D.Brandsch** (subsecretar de stat) 111.000. [**P.German , persoană marcantă a comunității germane ; semnatarul declarației de unire cu România , în 1918 ; poziție de loialitate și solidaritate cu poporul român ; democrat , antinazist .]**

/ **D.Carol Davila** , 4.677.000 [**savant , medic, familie respectabilă]**

-N.Lahovari : Nu datorează dl Davila, datorează “Banca Țărănească “

-Codreanu : Bine, nu zic că este putred, dar **sunt bani împumutați... S-or plăti sau nu s-or plăti**, dar vă spun un singur lucru : **există obligații** cînd se împrumută cineva de la **o asemenea finanță de a o satisface** cînd este la guvern, **de a o sprijini** în opoziție, și, în orice caz, **de a nu lovi în ea cînd trebuie lovită “ (apaluze pe diverse bănci)**

/ **D.Eugen Goga** , creanță ipotecară agricolă , 6.200.000 [ziarist, fratele lui O.Goga]

-Otetelișanu :Dar asta este o creanță pe moșia dnei Eug,Goga !

Codreanu : Mai departe :

/ **D.Iunian**, 407.000 [avocat, fost ministu PNT, șeful PR, renumit pentru radicalismul lui intransigent și corectitudine]

/ **D.Madgearu** , 401.000 , [familie (tată, frați) de negustori bogați, prof.univ., ex ministru, atăcat deseori de adversari pentru favoritisme și mașinațiuni economice]

/ **D.Filipescu**, 1.265.000 [boier , foarte bogat, familie integră , șeful Ligii “Vlad Țepeș” care avea în program, explicit, lupta contra corupției]

/ **D.Mihai Popovici** , 1.519.999 [medic, jurist, ardelean, lider PNȚ, ex-ministru , printre cei mai bogați ardeleni]

/ **D. I.Răducanu** , 3.450.000 [prof. univ., PNȚ, ex ministru muncii]

/ **D.Titulescu** , 19.000.000. [jurist, finanțist, moșier , diplomat]

/ **D.Argetoianu** , 19.000.000 [moșier, medic, lider politic în diverse partide, despre care se spunea, în epocă, că a făcut multe afaceri dubioase ; în acel moment , ministru de finanțe și de Interne , în gov.lorga] [.....]

-Codreanu : “ D- lor, **eu nu acuz** că banii aceștia **au fost bacșișuri date , nu !**

Sub o formă sau alta **s-au luat de acolo acești bani** și acuma, când este vorba să se vadă ce s-a făcut acolo, și se cer măsuri absolute în această chestiune, acum desigur că **oamenii aceștia** , care se simt **legați de acolo, n-au libertate deplină** ca să vină **să ia măsuri energice împotriva** acestei bănci “

“Dlor deputați, **dacă se cer sacrificii** pentru ca să asanăm această țară ,

nu putem noi să consimțim la sacrificiul care ar fi să se facă **pentru asanarea băncii Blank , pentru nunta** pe care a făcut-o d-sa la Paris, unde s-a cheltuit, cum se aude, 50.000.000 , ca și pentru alte lucruri! “ (**Exclamațiuni, întreruperi**) (p. 306)

[.....]

Codreanu / dec.'31

▣ PROGRAMUL

“ D-lor, în consecință , noi venim cu câteva **soluțiuni practice** , care poartă nota tinereții : **Cerem introducerea pedepsei cu moartea** , exclusiv pentru manipulatorii frauduloși ai banului public. “ (**apaluze pe mai multe bănci**) [.....]

Cerem revizuirea și confiscarea averilor celor care și-au furat țara săracă “

(**aplauze, strigăte de bravo**)

Cerem tragerea la răspundere penală a tuturor **oamenilor politici** care se vor dovedi că **au lucrat în contra țării** , sprijinind afaceri necorecte particulare “

(**apaluze pe multe bănci**)

Cerem împiedicarea pe viitor a **oamenilor politici** de a mai face parte din **consilii de administrație** ale diferitelor bănci sau întreprinderi “ (**apaluze pe multe bănci**)

Cerem protecțiunea muncii naționale.

Să se declare **dreptul de prioritate** în toate domeniile de muncă fizică și intelectuală , **pentru elementul românesc.** “ (**apaluze**)

Cerem alungarea cetelor de exploataitori nemiloși, care au venit pe pământul acesta **să exploateze bogățiile solului și munca brațelor noastre.**

Cerem declararea teritoriului României ca proprietate inalienabilă a neamului românesc.”

C.Z .Codreanu / dec.'31

42.) **I.Cătuneanu (LANC)** , discurs la conversiune , 4 martie '32

(DAD, MO 53, șed. din 4 martie, p. 2009- 2012)

Cătuneanu / mart.'32

▣ Camătăria

" Dar intervine **a doua greșală** de care **s-au făcut vinovate toate partidele politice cari ne-au guvernat** în primul deceniu al României Întregite:

s-a lăsat țărănimea în voia soartei .Nu s-a mai îngrijit nimeni de această țărănime

împroprietărită.[...]s-a lăsat **în mîna cămătarilor** [...]

deși aveam la dspoziție un instrument făurit de alții [...]

în teritoriile alipite cari au aparținut odată fostei monarhii habsburgice,

funcționa o lege contra cametei .

Această lege trebuia aplicată, nu numai cu toată rigoarea, dar **trebuia extinsă pe întreg teritoriul statului.** Legea a dat roade timp de 50 de ani și în Germania.[**explică principiile legii**]

Legea aceasta **nu s-a aplicat** nici în noile provincii, **deși nu fusese anulată**, spunîndu-se că acăzut **în desuetitudine** ...

Dacă ar fi fost aplicată, "**am fi salvat** în bună parte **Maramureșul de cămătăria jidovească** , acel județ oropsit , unde **neamul ni se stinge**, unde **jidovimea crește și înflorește .** (**apaluze la LANC**) [...]

Profită jidovimea parazitară a cărei îndeletnicire atavică este cămătăria atroce și destructivă."

Cînd interesul aceluiaș **neam venetic** cere să se aplice ceva din vechiul regim **legea executărilor silite** - prin care **se desrădăcinează populația de baștină, ea se aplică !**

[**dă o serie de exemple din Maramureș , Samuel Singer îl contrează, CZCodreanu îl secondează**] [.....]

Concluzia : nu se poate ca , din scrupule constituționale, să se mai tolereze situația. [...]. În afară de **nordul țării** , și în special de **Maramureș**, unde **fiecare casă jidănească este o cîrciumă și o oficiină de cămătărie**, creditorii cei mai mulți , sunt **băncile**.

-Iosif Fischer: Niciodată nu ați fost în Maramureș ca să cunoașteți situația de acolo.

-Cătuneanu: Am fost în Maramureș, am candidat acolo...

-Landau: Și ați căzut în Maramureș...

-Cătuneanu : Sunt bănci și bănci...

-Iosif Fischer întrerupe...

-Viorel Trifu : Dacă mai întrerupeți, nici unul dintre d-voastre nu va mai vorbi liniștit. Vom face și noi la fel.

Cătuneanu : Sunt bănci care **merită tot sprijinul : băncile de credit popular** de peste munți. Nu cum a procedat ministrul de finanțe **Argetoianu**, care a sprijinit **banca jidanilor Blank și Szopkes** , cu 2 miliarde... [.....]
Cătuneanu / mart.'32

43.) **CZCodreanu , Interpelare : frămîntări studentești; maltratări la Iași ;**

suprimarea "Calendarului" ; masacre la Tutova ;25 mart.'32

(DAD, MO 68, șed. din 25 mart.'32)

[**LD: fișă; nexeroxat. Am impresia că totul s-a petrecut pe fondul unor încăerări la alegerile parțiale pentru Tutova, în care a candidat I.Z.Codreanu , tatăl.]**

-CZCodreanu : Din ordinul lui **Argetoianu și Ottescu au fost maltratați ...**

-VDBorca : Dta,Codreanu, care acum trei săptămîni , la Rîpa Galbeană, **ai făcut apologia crimei lui Manciuc , n-ai voie să vorbești de legalitate .**

-CZCodreanu : Măsuri de barbarie , de natura celor de ieri, [24 mart]

m-au dus pe mine la acel act disperat ...

-VDBorca : Să taci din gură , **să nu mai faci apologia crimei ...**

Lui Codreanu i se ia cuvîntul. [!!!]

Ședința continuă cu legea drumurilor.

44) **M.Landau (P.Evreesc) ,Interpelare : devastarea sinagogii din Iași, 26 mart.'32**

(DAD,MO 70, șed.din 26 mart.)

[**LD: fișă, nexeroxat.]**

-Landau : sinagoga din Iași a fost devastată pe 23 martie ...

-Iorga : Guvernul va impune respectarea legilor de cei ce tulbură ordinea.

-C.ZCodreanu : **Protestează și respinge cuvintele "ofensatoare" adresate membrilor Gărzii de fier... " Nu distrugerea unei singogi este vandaism ! "**

-Bogdan Duică : Dar ce ?

-CZCodreanu : " **Vandalism este dispariția noastră, a moldovenilor**, de pe pămîntul pe care trăim, în văzul dvs.! **Vandalism** că în **orașul celor 40 de biserici** , ele se dărîmă [...]. În nepăsarea condamabilă a conducătorilor acestei țări ."

De vină sunt evreii și răspunderea s-o poarte Argetoianu și Ottescu.

-Nona Ottescu : A primit o telegramă la Ministerul de Interne, care roagă să fie eliberați redactorii ziarului "Calendarul" , în urma **cererii președintelui studenților, Mociulschy.Un student** nu trebuia să-și permită o asemenea **obraznicie față de ministru de Interne (Zgomot, vociferări.CZCodreanu, notă aparte)**A apărut un articol al lui **Dragoș Protopopescu (24 mart.)**

< Ruritania, în sfîrșt, sîngerează> , în care **studenții erau îndemnați să facă din palmele lor <bici cu cinci sfîrcuri>** , să-și îndeseze **< pumnul în chip de cnut>** și să **lovească** , ori de cîte ori întîlnesc pe stardă , **<obrajii puhavi ai politicii noastre falimentare , obrajii de gutapercă ai Argetoianului.>**

A doua zi, a apărut "**Calendarul**", tipărit pe ascuns, ca la comuniști, care ațîța studentimea la revoltă. Foaia a fost confiscată de Poliția Capitalei. [o arată și citește fragmente din ea]: < **Acel ce trebuie să răspundă** de sîngele vărsat de o parte și de alta, este **omul sinistru** al acestui guvern în debandadă, **politicianul ordinar**, **întreținutul cinic al oligarhiei bancare** [...] **ministrul C.Argetoianu** . > ... Și dvs. cereți cc o asemenea foaie, să mai apară ?!

-Voci : Rușine ! Să nu i se mai dea cuvîntul lui Codreanu ! (**care insistă**)

-Nona Ottescu : Confirmă că , **la Iași, Garda de fier a devastat sinagoga.**

-Bogdan Duică : **Garda de Fier are "o gură ascuțită"** , este "foarte oțelită" , și cuvintele ei sunt "**nestăpînite**" .Este o Gardă de Fier "**copilăroasă, inconștientă, sălbatecă** " .
Nu înțelege că **credițele religioase nu se insultă** " .

Garda de Fier **face promisiuni prin sate** .

În satul Bîla (Mureș) , într-o adunare ținută noaptea , au promis țăranilor că , dacă vin la putere, 3 ani nu mai plătesc bir! "**Asta-i anarhie!**"

-CZCodreanu : Nu-i adevărat !

-Bogdan Duică : În alt sat au spus : <Dacă printre voi se va arăta un bancar, pătrundeți-i stomacul sau burta , cu două cuțite , nu cu unul ! >

Acesta este **rezultatul acțiunii extremiste.**

Face apel către **Gardă să pună "botniță gurii sale atît de destrăbălate!"**

[.....]

-V.Rădulescu (PNT) : totuși, **suprimarea ziarului este ilegală !**

Confiscare ,da. Nu suprimare !

-Gh.Brătianu (PNL-2) : Se asociază părerii lui Rădulescu.

-Mircea Djuvara (PNL-1) : se asociază părerii

(**scandal, vociferări**)

45 .) **G.Trancu-Iași (PP)** , **Interpelare : închiderea cursurilor de la Universității, 2 apr.'32**

(DAD, MO 76, șed. din 2 aprilie '32)

[**LD: fișă.nexeroxat**]

-Iorga : Studenții liniștiți au cerut, într-adevăr, redeschiderea cursurilor.

Celebrul Marcus Ulpius Trajanus **Cotigă** , a binevoit să fie mai puțin comisar al poporului , decît pînă acum.A auzit că Trăian Cotigă este

de 5 ani student la facultatea de Drept !

Va insista pentru redeschiderea cursurilor , dar face apel la liniștirea spiritelor.

" **Am dizolvat < Garda de fier> și**

aceia care au făcut tulburări , fac parte din Garda de fier.

Voi cere universităților să-i scoată pe gardiști și pe comuniști."

-VGAlexe (PT) : **Ar fi timpul ca guvernul să dizolve și organizațiile comuniste.**

-Iorga : "Acelea le dizolvăm noi altfel"

46) **C.Z.Codreanu ("Gruparea CZCodreanu ")** **Interpelare :**

desființarea Gărzii de Fier ,prin Jurnalul Consiliului de miniștri .6 apr.'32

(DAD, MO. 80, ședința din 6 apr.'32 , p.)

[**LD:fișă-semnal ; nexeroxată.Protest pentru a II-a dizolvare a Gărzii de fier,**

prin Jurnalul Consiliului de miniștri .Acum, de guvernul Iorga -Argetoianu.

Va da lămuriri I .Pangal ; Apărători -Gh.Cuza (LANC) și, din principiu , AI.Lucian (PSD)

LD:problemă neaprofundată în arhive .]

CZC / 6 apr.

▣ **Garda de Fier.**

"Printr-un recent **Jurnal al Consiliului de Miniștri, a fost desființată Garda de fier."**

Dorește să știe motivele, mai ales că **Garda de fier a fost desființată** prin actul de guvernămînt de către **d.I.Mihalache :**

/ **1 ian.'31, arestarea** conducătorilor (învinuiți de anarhie și subversivitate)

/ Au stat **închiși 80 de zile**, chinuiți, forfecați, terorizați ;

/ Au fost **judecați de 3 instanțe:** Tribunal, Curtea de Apel, Curtea de Casație ;

/ Au fost **achitați în unanimitate** .

Cei ce lovesc Garda de fier ("Viitorul", "Lupta", "Adevărul", "Dimineața"), numind-o subversivă, anarhică, clandestină, **lovesc în Justiție.**

Garda de fier este de o **legalitate și bună-cuviință**, de care nimeni n-ar trebui să se plîngă.**Ex.la alegerile** din vara '31, el, Codreanu, a renunțat să candideze în județele în care candidau Iorga sau Argetoianu.

Răspłata ? : în celelalte județe, **au fost terorizați și maltratați.**

El a ieșit **deputat** printr-o "surprindere", în urma alegerilor de la **Piatra Neamț.**

C.Argetoianu, într-un interviu (ian, febr.'32), reprodus de "Curentul", spusese:

< La Neamț am lăsat **alegerile libere** și a ieșit acolo un fel de **demagog hitlerist** .

Pe viitor, aceasta nu se va mai întimpla. >

Acum [mart.'32], la **Tutova**, oamenii săi au fost **maltratați** .

Patetic și disperat : "**Am fost chinuți pentru cedințele noastre monarhice** [...]

În sufletul nostru este o furtună [...] **cerem ajutorul MSRegelui** "

Amenințător : "**Dacă nu va veni, nu știi ce drumuri vor apuca** sufletele de cari s-a bătut de prea multe ori joc..."

Sfruntînd : "Orice ar face guvernul , **în afara legii nu ne va scoate ."**

Demascînd (masoneria, Pangal) : "Acolo este izvorul prigoanelor împotriva

Gărzii de fier ; **împotriva lor va lupta Garda , pe viață și pe moarte !"**

[.....]

-Al Lucian (PSD Deși nu are simpatie față de Gardă, **protestează** contra **modalității de interzicere a Gărzii**, considerându-l un **act ilegal.**

-V.Trifu (LANC) : Semnalează persecuții la adresa cuziștilor...

[-----]

7 aprilie .

-I.Pangal(subsecretar de stat,Presă și informații) : **respinge acuzele lui CZC** că el ar fi fost amestecat în dizolarea Gărzii de fier ;

se solidarizează cu măsura luată de guvern.

-Gh.Cuza (LANC) :cere lămuriri cu suprimarea "Calendarului" .

(**polemică în problema libertății presei, masoneria etc.**)

Dizolvarea Gărzii de fier / apr.'32

Căderea gov.Iorga

Guvern de alegeri Vaida

47.) Afișe electorale, Manifeste, **LANC-ACCuza** , iul.'32

(BCS, fd.St.Georges, pch.LXVII, ds. 2, f.25, 70, 75)

Imn național-creștin (dedicat lui ACCuza)

".....

De ce lăsați dar , oare, să fie chinuită ,De ce ocrotiți jidanii, de ce I-ați ocrotit ?

.....

Români! Priviți cu toții ce șerpi au încălzit ,

Jidanii n-au iubire, Semiții nu au țară ,

Ei ne urăsc Națiunea și Neamul fac de-ocară

Și nimeni nu-i întreabă, și ei nu se opresc

Și totul jefuind, în toate ne distrug.

Ne-au otrăvit credința prin sîngele ce-l sug .

Azi zugrumat de dînșii e Neamul Românesc.

Români ! Veniți la luptă și **blestemați să fie ,**

Cei ce ne vînd la Jidovi, pe treizeci de arginți,

Limbă și sfîntă țară : **Blestem pe Jidovi**

Iar Jidovii afară din buna Românie.

Jidanii toți să plece , precum n-au fost chemați,

Din Dunăre la Nistru , din Tisa pîn la Mare ,
Români, să trăiți liberi în România Mare
Și-o țară românească urmașilor să dați ! "

Imnul național-studentesc (de Justin Iliescu)

" Studenți creștini din România Mare,
Se-mbracă-n doliu Neamul Românesc.

Jidanii ne zugrumă națiunea-bis-

Și-avutul țării noastre -I jefuesc

Din nepăsare azi să ne trezim,

Suntem prădați de liftele păgîne,

Și țara cere să o mîntuim,

Nu vrem să mai fim sclavii jidovimii

Vom nimici dușmanii țării noastre-bis-

Și-om înfrunta al hoardelor avînt,

Nu șovăiți, dreptatea e cu noi,

Și vom strivi dușmanii sub călcîie,

Sau vom muri cu glorie în război ! "

Manifest electoral

[LD: **Vezi la fișier partide mici , ceva despre PSN-Șt.Tătărescu**

Nu prea am găsit "urme" ...]

Ascultați porunca vremii !

Votați numai linia orizontală _____ , drumul drept !

Semnul de vot al **Ligii Apărării Național Creștine** ,

Cartelat cu **Partidul Național-Socialist** [Ștefan Tătărescu] care luptă :

1.Muncă și pîine pentru toți.

2.Desființarea șomajului, prin **deschiderea forțată a industriilor închise.**

3.**Revizuirea averilor** făcute prin furt și jaf.

4 .[LD: lipsă text]

5.**Pedeapsa cu moartea** , de la ministru , pînă la ultimul perceptor ,
care s-ar dovedi că fură banul țării .

6.**Comerțul liber**, speculanții pedepsiți.

7.Orășenii și sătenii vor fi scăpați de jugul datoriilor ,

prin **programul socialist-național** [?]

Trăiască **ACCuza** și **Ștefan Tătărescu** !

Manifest electoral

Cetățeni ai Capitalei !

Băncile jidovești au avut grijă să așeze în **Consiliile lor de administrație,**
politicieni din toate partidele, pentru ca , la adăpostul guvernelor, **să vă fure**
economiile și apoi, cu potofolii putrede, să falimenteze.

Cetățeni !

Ați rămas săraci, iar **bancherii jidovi și-au plasat economiile voastre, pe numele lor,**
în băncile din străinătate.[.....]

Nici un vot pe listele politicianilor jidoviți !

Votați cartelul Liga Creștină ACCuza

cu **Partidul național-Socialist .Votați linia orizontală !**

Manifest electoral ,

foto **col.A.Vasilescu-Lascăr** , Lista nr.7, pentru Senat

(Text în I .franceză, rezumat în I.română :

scrisoarea adresată de el lui Avénol, la 13 iul.'32)

Jidanii au complotat 40 de ani contra umanității , izgonind dintre bogății argintul
și moneda din circulație , **provocînd criza economică mondială și sărăcirea lumii** ,
nu numai România.

Votați-ne odată și pe noi, ca să răsune răspicat glasul nostru în Senat.

Mă veți răzbuca contra calomniatorilor de totdeauna,

care au făcut tot posibilul ca să mă scoată pe mine din viața publică.

LANC + PNS / iul.'32

48) Rezultatele alegerilor din 17 iul.'32

Vezi fișiere Alegeri și Sistem de partid.

Validarea deputaților , pe provincii și județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Mi se pare **mai importantă preferința electoratului** decât **reprezentarea parlamentară** (care nu oglindește aritmetic această preferință)

De aceea, încerc o **diagnosticare politică după opțiunile electoratului**, nu după combinații și calcule electorale, sprijinite pe "primă" ..

LD: cuprinde liste, candidați, contestații, polemici despre desfășurarea alegerilor , validarea .

În toate provinciile , **batalia electorală** s-a focalizat în lupta dintre **PNT și PNL**, ambele partide făcând parte, în fond, din categoria **partidelor democratice**.

Dar ravagiile crizei economice, demonetizarea și demonizarea partidelor, (cultivată cu obstinență în regimul "Uniunii")

a împins **electoratul** spre **curențele cu accente radicale** .

Rețin aici și acum și rezultatele PNA-Goga, pentru a avea o estimare , în perspectivă, a fuziunii LANC cu PNA-Goga

MUNTENIA ȘI OLTENIA , 17 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD concluzii : provincie cu spectrul politic echilibrat, cu evidentă **structură polarizată** , între **PNT și PNL** , care indică **virtualitatea rotativei**.

Scrutinul nu oglindește explicit această structură, datorită dizidențelor din aceste partide.

Locul III - de eventual "arbitraj" , ocupat de partidele "conservatoare " ,

fie **PP, PND, PNA** .**Celelalte curențe , slab reprezentate** .

Nu se profilează nici o alunecare spre extreme (stînga sau dreapta)

1.Ilfov- București -

(DAD, MO 4, 3 aug., p. 61)

Notă LD: PNL1+PNL-2 , au avut 43.664 voturi (față de PNT)

Dacă nu erau divizați, categoric câștigau alegerile.

PNT, al doilea ca forță (38.212)

PP+PNA , au avut 8804 .Uniți sau divizați, tot aceea ar fi fost.

Urcau ,doar, de pe locul V , pe locul III , și ar fi fost, astfel, **al 3-lea partid, ca forță** .

Partidul	Voturile	Locul
LANC	1.351	11
P.Evreesc	1.273	12
Gruparea "CZCodreanu"	895	14

2.Arges .Pitesti

Județul alege **6 deputați** .S-au prezentat **10 liste** .

PNT câștigă detașat.

PNL-1+ PNL-2 = 9.487 voturi .

PP+PNA nu și-ar fi modificat situația.

Partidul	Voturi	Locul
LANC	636	6
Gruparea "CZC"	205	9

3.Teleorman.Tg.Măgurele

Alege **6 deputați** , depuse **11 liste**

LD: PNL-1+ PNL-2 = 22.877. Unit, PNL ar fi fost câștigător.

PP+PNA = 13.927 , ar fi urcat pe locul III .

PNT+ PT = 19.882 , rezultat neafectant.

LD: Prin faptul că , de la opoziție, intră primii pe listă, de regulă intra candidatul de la "centru" , încît **nu prea pătrund reprezentanții locali.**

Partidul	Voturi	Loc
LANC	2.548	6

4. Buzău

14 liste depuse. Drept la 6 deputați.

Validează listele ; aleg **6 deputați**, de pe primele **3 liste** ;

Alegerile câștigate detașat de PNȚ.

Partidul	Voturi	Loc
Bloc Cetățenesc(Forțu)	371	8
P.Evreesc	128	11

5.Romanți, Caracal

Depun **11 liste**.Au drept la **6 deputați**.

PNȚ câștigă detașat ; unit cu PȚD și PȚ , ar fi fost inbatabil.

dar dacă PNL-1 și PNL-2 ar fi fost uniți, scorul ar fi fost ... "strîns"

PP + PNA , ar fi fost a treia forță

Partidul	Votanți	Locul
Bloc Cetățenesc-Forțu	157	10

6.Dolj , Craiova

Depun **15 liste**. Dreptul la **10 deputați**.

103.676 alegători ; 89.607 votanți ; 13.874absenteiști

Câștigă detașat PNȚ.Rezultat bun și **dr.Lupu** , deci ... **curent "țăranist" puternic.**

Fieful și al lui C.Argetoianu.Deci **județ** cu profil **agrarian**.

PNL+PNL-2 , ar fi mărit șansa, dar nu ar fi câștigat .

Partidul	Voturi	Loc
-----------------	---------------	------------

7.Đimbovița , Țirgoviește

11 liste. Drept la **6 deputați**.

PNȚ câștigă detașat.

Unit, PNL ar fi fost mai puternic, dar nu câștiga.

PP + PNA , ar fi fost a treia forță.

Partidul	Voturi	Loc
-----------------	---------------	------------

8.Brăila

Drept la **6 deputați**. **14 liste !**

Județ cu spectrul politic "mozaicat" , care poate fi un etalon.

Rotativă previzibilă : PNȚ/ PNL

PNȚ câștigă la limită, datorită dezbinării PNL.Aportul lui **Lupu**, l-ar fi săltat.

PNL, nedezbinat, ar fi câștigat, dar nu net superior PNȚ.

PND și PP ar fi disputat locul III

LANC și Garda de Fier în dispută pentru locul IV

Partidul	Voturi	Loc
Gruparea CZCodreanu	590	7
LANC	541	8
P.Evreesc	346	12

9.Gorj ,Tg.Jiu

[LD Nu am toate datele. După deputații aleși, **a câștigat PNȚ** , urmat de **PNL-1**

și PȚ-Lupu + Liga contra cametei- IDIsac .

Cum la Tg.Jiu era fieful radicalului Gr.Iunian,

se poate vorbi despre un puternic curent țărănist radical.

Dar tot acolo era și fieful lui Gh.Tătărescu]

10.Ialomita , Slobozia

[LD : Nu am datele toate .După deputații validați, aspect mozaicat.

PNȚ câștigă , dar nu copleșitor.

Județ în care PNL-2 trece înaintea PNL-1.

11.) Mehedinți. Turnu Severin

8 liste, pentru 7 candidați. 68.961 alegători.

Singurul județ în care sunt **anulate un nr.mare de voturi**.

Contestație R.Franasovici (PNL) , care cere invalidarea.Se respinge.

PNL ar fi fost pe primul loc. Dacă PNL era unit , ar fi obținut majoritatea.

PNȚ ar fi fost pe locul pe locul IV (?!) Polemici.Totuși, **PNȚ învinge.**

Unit cu PT, superioritate clară.

PP + PNA- ar fi fost a III- a forță.

Deci se poate vorbi de un **județ cu forțe echilibrate**

<u>Partidele</u>	<u>Votanți</u>	<u>Loc</u>	<u>Observ.</u>
------------------	----------------	------------	----------------

12.Muscel , Cîmpulung-Muscel

9 liste, pentru 4 deputați.

PNȚ câștigă copleșitor.Fieful lui I.Mihalache.Adăugat și PT... puternic județ țărănist

PNL, singur sau unit, a II-a forță.

Locul III- în dispută , între grupările mici.

<u>Partidul</u>	<u>Votanți</u>	<u>Loc</u>
-----------------	----------------	------------

Gruparea "CZCodreanu "	467	6
-------------------------------	-----	---

13.Olt, Slatina

10 liste, pentru 4 deputați.

37.709 alegători, 31.848 votanți, 5.427 absenți

Victorie copleșitoare PNȚ.

Deși pe locul II , PNL nu are deputat (probabil prin "redistribuire")

PP+ PNA ar fi fost pe locul III .

PT (loc III) primește un loc.

<u>Partid</u>	<u>Voturi</u>	<u>Loc</u>
---------------	---------------	------------

14.Prahova ,Ploiești

16 liste, pentru 8 deputați

Forțe echilibrate, într-un județ politic "etalon" .

PNȚ câștigă (28.582voturi) .

Liberalii ar fi fost câștigători, dacă erau uniti (29.534)

PND+ P C , ar fi disputat locul III în dispută cu

PSD+ PSI+ PCR.

<u>Partid</u>	<u>Votanți</u>	<u>Loc</u>
---------------	----------------	------------

Grup."CZCodreanu "	389	12
---------------------------	-----	----

P.Evreesc	228	13
------------------	-----	----

15.Vlașca , Giurgiu

10 liste , pentru 6 deputați.

PNȚ câștigă copleșitor. (27.235) Uniți cu PT-Lupu , puternic județ țărănist.

Printre deputați, **Nae Ionescu** ,ca ziarist

Liberalii, pe locul II .Uniți, ar fi fost mai puternici (aprox.14.500 voturi)

PP+ PNA , ar fi fost a III-a forță (aprox. 5. 000 voturi)

<u>Partidul</u>	<u>Voturile</u>	<u>Locul</u>
-----------------	-----------------	--------------

16.Vâlcea, Râmnicu Vâlcea

13 liste, pentru 5 deputați.

540.350 alegători, 44.451 votanți, 9.547absenteiști.

PNȚ câștigă detașat.Unit cu lupiștii , scorul ar fi fost copleșitor.

Fief al lui Duca, PNL are scor modest .Chiar unit cu PNL-2, nu ar fi biruit.

Pe locul III, cu scor slab, P P dacă nu era divizat ...

Ca o chestiune ... ridicolă, "independenții" nu par a fi avut mai multe voturi, decât în familie... încît nu știu ce a fost în capul lor...]

<u>Partidul</u>	<u>Voturi</u>	<u>Locul</u>
-----------------	---------------	--------------

LANC	271	8
-------------	-----	---

MOLDOVA - 14 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Polarizarea și divizarea electoratului pe **3 curențe principale**:

Țărănism - Antisemitism (LANC, Grup "CZC") - Liberalism

în majoritatea județelor .

Județ "etalon" : județul Iași (vezi mai jos)

Prin aplicarea " primei electorale" ,PNȚ își adjudecă un nr. mai mare de deputați, în detrimentul LANC și G de F ,dar realitatea electorală este modificată.

PNL , unit, ar fi putut reprezenta forța a II-a .

LANC și Grup"CZC" , alternativ, își adjudecă locurile I și II .

Se profilează mari confruntări cu curențele extremiste de dreapta.

1.Baia , Fălticeni

12 liste, pentru 4 deputați.

34.696 alegători, 28.395 votanți, 5.987 absenteiști .

Învingător , LANC. (loc I, 7.841 voturi) .Realitate evidentă : curent antisemit.

PNȚ, pe locul II .Uniți cu PTȚ, ar fi fost pe locul I

Dacă ar fi fost uniți, liberalii ar fi fost pe locul II .

Se profilează înclăștarea cu curențele extremiste de dreapta.

Partid	Votanți	Loc
LANC	7.841	1
P.Evreesc	457	11
Grup."C.Z.Codreanu"	371	12

2.Tecuci

18 liste, pentru 4 locuri . 7 " independenți"

34.711 alegători, 26.133 votanți, 8.578 absenteiști .

PNȚ pe locul I .Aportul PTȚ nesemnificativ.

PNL, divizat, pe locul II -III .

Gruparea CZCodreanu , pe locul III .Realitate evidentă: antisemitism.

Se profilează ascensiunea extremei -dreapta.

Partid	Voturi	Locul
Grup."CZCodreanu"	2.552	4
P.Evreesc	192	10

3. Botoșani ,Săveni,

12 liste, pentru 5 deputați. 44.412 alegători, 37.633 votanți, 6.404 absenteiști .

După Fălticeni, **al doilea mare succes LANC (11.301 voturi)**

Succesul Grupării Codreanu (locul V, 2.169voturi) ,

relevă puternic curent antisemit.

PNȚ adjudecă 3 locuri ; cuziștii primesc doar 1

Chiar dacă nu erau divizați, liberalii ar fi fost egali cu ... PNȚ.

Se profilează ascensiunea curențelor extremiste de dreapta.

Partid	Voturi	Loc.
LANC	11.301 (25,44%)	1
Grup"CZCodreanu "	2.169	5
"Blocul mîntuirii țării "	89	12

4.Fălcui , Huși

10 liste, pentru 4 deputați . 24.877 alegători, 20.326 votanți, 4.382 absenteiști

Nici o contestație.Deși pe locul I este PTȚ , din nou PNȚ ia 3 locuri , iar PTȚ doar 1 .

Probabil asta este "jocul " primei electorale.

Pe locul I , PTȚ .Unit cu PNȚ ar fi constituit un pol PNȚ mai puternic.

LANC + Grup Codreanu, depășește PNȚ, dar sunt sub PTȚ.

PNL slab, celelalte partide - nesemnificative.

Se poate vorbi despre confruntarea unui curent țărănist radicalizat ,

cu un **curent extremist , antisemit, în ascensiune.**

Partidul	Voturi	Locul
LANC	2.830	3
Grup"CZCodreanu "	815	6
P.Evreesc	148	9

5. Bacău

[LD nu am toată informația]

După deputații aleși, pare un județ mai echilibrat ,
cu profil pasibil de rotativă **PNL / PNȚ** ;

LANC are și aici succes electoral .

Deputați validați :

LANC : **I.Vasilii-Oituz**

6. Putna , Focșani, Panciu, Pașcani

11 liste, pentru 5 candidați. 43.493 alegători, 35.113 votanți, 7.832 absenteiști

PNȚ - succes evident.

PNL , dacă s-ar fi prezentat unit, ar fi avut un scor puternic, recomandabil pentru rotativă.

Gruparea CZCodreanu, în evidentă ascensiune.

Partid	Voturi	Loc
Grup"CZCodreanu"	3.252	4
P.Evreesc	447	8

7. Tutova ,Bârlad

[LD : nu am toate datele .În Tutova a câștigat **I.Z.Codreanu -tatăl** alegerile parțiale din timpul legislaturii lorga, ocazie cu care au fost scandaluri care vor duce la....dizolvarea grupării (considerată ilegală de noul guvern)

Acum, **Ion Z.Codreanu** este reales.

Se poate vorbi despre **un curent antisemit** care începe să turbure atmosfera....]

Deputați aleși :

Grup."CZC" : Ion Zelea Codreanu -tatăl

8.Râmnicu Sărat

14 liste, pentru 4 deputați. 40.262 alegători, 33.448 votanți, 6.454 absenteiști .

PNȚ câștigă alegerile cu detașare.

Deși pe locul 5, **Uniunea Națională** primește un loc ,

în **detrimentul Grupării Codreanu** (loc 3) .

Dar asta este , probabil, în operațiile de "redistribuire", pentru că nu este contestație.

Așa ar fi,dacă... chestiunea nu s-ar repeta ,

caz în care se poate vorbi de **încercarea de anihilare a antisemitismului]**

Partidul	Voturi	Loc
Grup"CZC"	2.944	3 (?)

9. Roman

16 liste pentru 4 deputați. 33.363 alegători, 27.462 votanți, 5.779 absenteiști

LANC este pe **primul loc** (15.256), în al treilea județ moldovean : **puternic curent antisemit.**

PNȚ pe locul II (11.832), **aportul PȚ fiind nesemnificativ** (559)

PNL, dacă nu ar fi fost divizat , ar fi avut ... aprox. 6.000)

Locurile sunt **redistribuite la PNL-1 și PNȚ,**

ceea ce poate fi considerat **o încercare de stăvilire a curentului extremist.**

Partidul	Voturi	Loc
LANC	15.256	1 (?)
Grup"CZCodr."	363	9

10. IASI

13 liste, pentru 8 deputați. 50.127 alegători, 39.220 votanți, 10.674 absentești .

Scor foarte strâns, într-un **spectru politic "etalon" pentru Moldova**, deosebit de cel din Muntenia-Oltenia (din Vechiul Regat)

/ **PNȚ, câștigă alegerile (11.709 voturi)**

/ **Uniți, liberalii ar fi câștigat alegerile (peste 12 .000 voturi)**

Se poate vorbi de **o polarizare echilibrată PNL- PNȚ**.

/ **Creșterea curentului antisemit ,**

deocamdată cu dominarea **LANC (loc II, 7.255)**

însă cu tendință de creștere a **Gărzii de Fier (loc 7, 1.011)**

/ Este ,poate, momentul cel mai potrivit (avînd în vedere evoluțiile viitoare) ,

de a lua în discuție **problema antisemitismului** sub varii aspecte :

- Nu poate fi negat ; substratul realităților ; mentalități ;politici ;

- Politica evreească : minoritate sau nu ? Partid politic separat sau integrare ?

Curentele antisemite :specific românesc, contaminări, influențe externe.

/ Este de semnalat o **ascendență a PSI** (, radical, pro-comunist : 1.218voturi) ,

față de **PSD (214 voturi)**

Partidul	Voturi	Loc
LANC	7.255	2
Grup"CZC"	1.011	7
P.Evreesc	844	9

11. Dorohoi , Darabani, Mihăileni , Rădăuți-Prut

12 liste, pentru 4 deputați .

41.831 alegători, 36.915 votanți, 4.625 absentești. Nici o contestație.

Puternic curent antisemit . LANC pe primul loc (**11.067**) ,

Cu Gruparea"CZC" ... în ascensiune (loc 5, 1.827)

urmat la distanță de PNȚ (7.877) și PNL-1 (6.000)

Dacă PNL nu era divizat, trecea înaintea PNȚ, dar nu depășea LANC.

"Prima electorală... cosmetizează realitatea.

Partid	Voturi	Loc
LANC	11.067	1
Grup"CZCodreanu"	1.827	5
"Bloc cetățenesc -Forțu	141	12

12. Covurlui , Galați

15 liste, pentru 7 deputați. 42.645 alegători, 31.092 votanți, 11.335 absentești.

Nici o contestație.

PNȚ câștigă locul 1 , cu scor la limită (6.221) ;

unit cu PȚ (1.177) , și-ar fi îmbunătățit scorul.

Gruparea "CZCodreanu" , locul II (6.077) , foarte aproape de PNȚ,

devansează LANC (loc 13, 166 voturi) ;

Mic succes PNL-georgist (loc III) , insucces PNL-ducist (loc IV)

Dacă PNL nu ar fi fost divizat câștiga categoric județul (aprox. 9000 voturi)

PNA -Goga prinde 1 loc., deși era pe locul 5, după PNL-1]

Partide	Voturi	Loc
Grup "CZCodreanu"	6.077	2
LANC	250	13

13. Neamț , Piatra Neamț

13 liste, pentru 4 deputați. 44.440 alegători, 34.324 votanți, 10.002 absentești.

Nici o contestație.

PNȚ câștigă convingător. Poate fi considerat județ " țărănist"

Nici uniți, liberalii n-ar fi avut șanse, dar ... devansau Garda .

Puternic curent antisemit : Garda de fier în ascensiune , (loc II, 5.281)

încă din timpul guvernării Iorga, devansează net LANC.

Firavul curent socialist , divizat între PSD și PSI.

Partid	Voturi	Loc
--------	--------	-----

Grup" C-Z-Codreanu "	5.281	2
P.Evreesc	353	IX
LANC	266	XI

14.Vaslui

[LD: nu am toate datele.]

Deputați aleși :

TRANSILVANIA, 20 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Există câteva **județe etalon** , cu situații specifice (vezi mai jos)

PNȚ-ul, ardelenii , își **adjudecă majoritatea locurilor în Parlament** .

Se poate demonstra statistic **particularismul și regionalismul ardelenilor** față de alte partide considerate " regățene" dar ... **nu pe criteriile doctrinare**.

Mai degrabă **se cartelează cu germanii, cu ucrainenii, cu maghiarii chiar** (cazul Odorhei) ,

pentru a stăvili accesul celorlalte partide românești.

/ Liberalii , uniți, ar fi avut rezultate mai semnificative, dar și așa, după partidele minoritare, în majoritatea județelor ardeleni, cartelați cu germanii , puteau aspira la rotativă.

/ Curentul antisemit , nu se semnaleză la partidele minoritare (maghiar și german) , și este încă nesemnificativ la partidele românești (LANC și Gardă)

După venirea la putere a lui Hitler în Germania, situația se va modifica.

1.Alba, Alba Iulia

10 liste , pentru **5 deputați**. 55.314 alegători, 37.132votanți, **16.870 absenteiști** .

PNȚ cîștigă copleșitor (22.529 voturi) Se aleg numai ardelenii PNȚ.

Per-total, partidele "regățene", la un loc , au întrunit ... 8.899 voturi.

Partidul	Voturi	Loc
PNA-Goga	1.226	7
P.Evreesc	546	9

2.Arad

14 liste, pentru **9 deputați**. 117.288 alegători , 88.375 votanți, 28.440 absenteiști .

Toate locurile adjudecate de PNȚ , eventual de un reprezentant al PGerman , cu care încheiase cartel.

/ Dar peste 50% dintre ardeleni (43.234) votaseră pentru partidele adversare PNȚ- ului !

Nu mai era scorul din 1928. Și nu era vorba de "regățeni" , ci de ardeleni.

/ Liberalii ardeleni (PNL-1 și 2) , cu cca 14 000 voturi , nu mai puteau fi stigmatizați ca "venetici " !]

/ Ungurii,cu peste 10.000 voturi ,aveau motive de frustrare !

/ Lupiștii, georgiștii, legionarii, agrarienii, iorghiștii, social-democrații , etc etc... pătrunseseră în viața politică ardelenescă, nu se mai poate vorbi de "monopolul" lui Maniu...

Partidul	Voturi	Loc
PNA -Goga	2.808	6
Grup"C.Z.Codreanu"	2.697	7
P.Evreesc	1.387	11

3.Bihor , Oradea, Beius

14 liste, pentru **9 deputați**. 125.691 alegători, 74,720votanți, **50.130 absenteiști** .

[LD: Aceleași observații ca la Arad .**Absenteism masiv.**]

PNȚ are inclus aportul masiv al germanilor ;

Votul masiv pentru PȚ-Lupu, dovedește existența unui curent țărănist extraPNȚ;

Liberalii (locul II) , cumulat, ar fi avut un scor care- i recomandau spre rotativă.

Partidul evreesc -cu identitate distinctă .

Partidul	Voturi	Loc
----------	--------	-----

PNA -Goga	2.350	6
P.Evreesc	2.083	8
LANC	742	12

4. Braşov.

14 liste pentru **3 locuri** . 47.091 alegători, 29.253 votanți, **17.838 absenteiști**

PNT - aport masiv , **votul germanilor** ;

PNL (loc III) , **cu aportul germanilor ... indicat pentru rotativă** ;

PSD (loc IV) **dispută voturile cu BMT** (loc V)

Partidul	Voturi	Loc
PNA -Goga	411	9
P.Evreesc	343	10

5. Ciuc. Miercurea Ciuc, Gheorghieni

8 liste, pentru **3 locuri**. 39.648 alegători, 21.681 votanți, **17.491 absenteiști**.

[LD: Statistica este interesantă pentru că ar putea da

o oarecare indicație privind românii (bărbați, alegători) **din Ciuc**,

pentru că este puțin posibil ca ungurii să fi votat cu partidele românești și viceversa]

P.Maghiar pe primul loc ; **P.Evreesc** , scor mic, **indică votul la P.maghiar** ;

PNT + PNG , **scor modest** ;

Adunat , posibil **votanți români - cca 7.000**... aproape 50 % .

Dar nr. mare de absenteiști ...face **aprecierea imposibilă**.

Dar , oricum, atestă **prezența tuturor partidelor românești în județ**,

cu posibilă rotativă a PP-Averescu, la centru.

Partidul	Vot	Loc	Procent
P.Evreesc	343	8	

6. Cluj

12 liste, pentru **6 deputați**. 78.358 alegători, **40.870 votanți**, **37.870 absenteiști**

(aproape 50%!) Deci ... rezultatul are în spate această realitate

Ca și în cazul Iaşului (pentru Moldova) consider Clujul (exceptînd județele compact-maghiare) ca un "etalon" pentru Ardeal :

/ **Dușmănia regăteni -ardeleni** a avut consecințe din cele mai nefaste pentru cimentarea unor relații firești (inclusiv politice) între români;

/ **PNT a câștigat alegerile**, dar **nu se poate spune că Clujul era un județ " național-țărănist"**;

dimpotrivă, **succesul lupiștilor** demonstrează existența unor "**țărăniști radicali**"

/ **P.Evreesc -identitate dinstinctă**.

/Interesant : la Cluj, antisemitismul nu a prins teren notabil.

Partidul	Voturi	loc	Procent
P.Evreesc	1.514	8	
PNA-Goga	1.435	9	

7.Făgăraș

10 liste, pentru **3 deputați**. 24.827 alegători, 18.139 votanți, 6649 absenți.

PNT - succes elocvent ;

PNL, pe locul II , "**defecțiunea**" giorgistă , **nesemnificativă** ;

Legionarii - prezență incipientă ;

Partide	Voturi	Loc
Grup "CZCodreanu"	494	9
PNA -Goga	237	10

8.Hunedoara , Deva,Petroșani (Valea Jiului)

13 liste pentru **9 deputați** . 88.330 alegători, 63.500 votanți, **24.202 absenteiști**

Județ mozaicat politic, social și etnic.

/ **Toate locurile ... date PNT**, evident cîștigător în cifre,

dar avînd **jumătate din votanți contra** ,și peste 70 % din alegători nepartizani.

/ **Divizați sau nu, liberalii pe locul II**

/ **Gruparea Codreanu (loc VI) și PNA-Goga (loc IX), vor cunoaște ascensiuni ulterioare ,**

/ **P.Evreesc - identitate distinctă , dar modestă ;**

La alegerile următoare, județul va fi confruntat cu mari bătălii electorale.

Partidul	Voturi	Loc	Procent
Grup "CZCodreanu"	2.221	6	
PNA -Goga	1.278	9	
P.Evreesc	726	10	

9.Mureș .Tg.Mureș,Reghin

8 liste, pentru **6 deputați**. 72.661alegători, 44.457 votanți, **27.822 absenteiști**.

[LD: remarc **masiv corp electoral românesc** (la un loc, peste 29.000 votanți),

tot spectrul politic, minoritățile etnice "clarificate " , pe linie specifică :

/ **Germanii** cu guvernul ; **ungurii**, masiv, împreună; mare parte din **evrei**, separat .

/ **PNA -Goga (loc III) , PND- Iorga (loc IV) - aspiranți la loc de rotativă ;**

/ **Liberalii , uniți sau despărțiți, locuri modeste ;**

Partid	Voturi	Loc
PNA	4.795	3

10.Maramureș, Sighet

13 liste, pentru **6 deputați** . 40.836 alegători, 22.657 votanți, **18.104 absenteiști**.

Interesantă configurația politică și etnică.Voturile pentru partidele românești dispersate.

PNȚ cîștigător relativ (cartel cu germanii și ucrainenii)

PNL, eventual, preferat pentru rotativă;

P.Evreesc , cu identitate remarcabilă. . Din acest p.d.v., este un **județ "etalon"** , pentru exemplificarea **angajării minoritarilor**, mai ales a **evreilor**, în luptă specific minoritară.

Curentul antisemit (LANC + Garda) , pe locurile 4, respectiv 12, nu are aderenți mulți (dar fac o propagandă gălăgioasă ,iscînd valuri în presă !)

Partidul	Voturile	Loc
LANC	2.353	4
PNA -Goga	598	7
Grup "CZCodreanu"	175	12

11.Năsăud ,Bistrița-Năsăud

13 liste, pentru **3 deputați**. 38.703 alegători, 25.916 votanți, **12.568 absenteiști**

PNȚ - victorie relativă, prin germani ;

PNL, dacă nu era divizat, ar fi fost pe locul II ;

PNA-Goga , pe locul II ;

P.Evreesc, separat,**devansează P.Maghiar** (de obicei votau cu unгурii)]

Partidul	Voturi	Locul
P.Evreesc	859	5
LANC	752	8

12.Odorhei , Odorheiul Secuiesc

[LD : nu am toată informația. În orice caz, **PNȚ în cartel cu o fracțiune maghiară**]

Deputați validați :

13.Satu Mare, Baia Mare

11 liste, pentru **6 deputați**. 75.797 alegători, 51.787 votanți, **23.204 absenteiști**.

PNȚ cîștigă, dar cu aportul **germanilor** ;

Minoritățile predomină (maghiari, germani, evrei) ;

PNL-1 (loc 5) , ar fi avansat pe locul 3, dacă nu era ruptura ... ;

PSD (locul 3) , cu electorat semnificativ.

Partidele românești , cu ramificație națională, sunt dispersate, pulverizate ;

Partid	Voturi	Loc
PNA -Goga	1.537	9
LANC	324	11

14. Sibiu .

13 liste , pentru **5 candidați** . 57.040 alegători, 35.307 voturi, **21.624 absenteiști**.

Cîteva observații :

/ PNȚ cîștigător relativ ;

/ Cei care înclină balanța în județ, sunt germanii ;

politica "săsească" (cartel cu guvernul) , realizează această "rotativă " .

Așa se explică rolul în guvern Iorga, iar pe viitor, succesul liberalilor, ajunși la guvern.

/ Succesul evident al PNL-1 ;

/ Ascensiunea Gărzii de Fier (loc III) ;

/ PSI (pro-comunist) devansează PSD ;

Partidul	Voturi	Loc
Grup "CZCodreanu"	1.992	3
PNA -Goga	1.898	4

15.Someș , Dej

11 liste, pentru **5 deputați**. 58.064 alegători, 36.408 votanți, **20.918 absenteiști**

/ PNȚ cîștigă cu aportul germanilor;

/ Puternic curent țărănist (succes lupist) , ceea ce va întări PNȚ la refuziune ;

/ P.Maghiar, P.Evreesc - identitate distinctă ;

/ Liberalii, scor modest ;

Partid	Voturi	Loc
P.Evreesc	1.602	7
PNA -Goga	828	8

16.Sălaj, Carei, Zalău, Bădăcin

12 liste , pentru **6 deputați** . 86.187 alegători, 63.401 votanți, **22.123 absenteiști** .

LD : Fieful lui Iuliu Maniu. 2/3 din alegători au votat, totuși, cu alte partide,

ceea ce confirmă zicala "Nimeni nu e profet în țara lui ! "

Puternic curent țărănist "radical" , dovedit prin succesul lui Lupu,

unul din cei mai virulenți adversari ai fuziunii PȚ cu PNR.

PSD - locul III ;

În rest, nota specifică pentru județele din Ardeal.

Partide	Voturi	Loc	Procent
P.Evreesc	2.302	7	
PNA-Goga	1.853	8	
LANC	1.446	9	

17.Turda

13 liste, pentru **4 deputați**. 46.164 alegători, 29.215 votanți, **16.803 absenteiști** .

PNȚ , cu aport german, cîștigă substanțial;

Liberalii, dacă nu ar fi fost divizați, ar fi obținut loc III

Garda de Fier repurtează succes electoral (loc III) ,

Partidul	Voturi	Loc
Grup "CZCodreanu"	3.855	3
PNA -Goga	1.071	6
P.Evreesc	427	10

18.Târnava Mare, Sighișoara ,

[LD: nu am toate datele.Este un succes țărănist -lupist semnificativ]

Deputați aleși :

19. Târnava Mică , Blaj

[LD: nu am toate datele , dar din nou **succes țărănist -lupist**]

20. Trei Scaune , Sf. Gheorghe, Covasna , Tg. Secuiesc

12 liste pentru 2 deputați. 35.763 alegători, 21.898 votanți, **13.776 absenteiști** .

/ Dominare masivă a **PMaghiar**.

/ Prin prima electorală, probabil, se alege și un **deputat PNȚ**.

/ **Unit, PNL -2 (loc 4) ar fi devansat PSI**

/ Este de remarcat **succesul socialist : PSI (loc 3) PSD (loc 9) BMȚ (loc 11)**

O pătrundere deloc semnificativă, și dispersată, a partidelor românești.

Partidul	Voturile	Loc
P. Maghiar	11.030	1
PNA -Goga	552	10
LANC	128	12

BANAT , 3 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

Județ etalon : Timișoara . Vezi mai jos.

1. Timiș -Torontal , Timișoara

13 liste pentru 10 deputați . 135.788 alegători, 105.799 votanți, **29.477 absenteiști**.

LD : Cel mai mare județ, cel mai mare nr. de alegători și de deputați.

/ Peste 60% din electorat , contra PNȚ ;

Dar, rezultat foarte interesant, echilibrat , privind **tot spectrul politic** al momentului , foarte **asemănător cu cel din Muntenia și Oltenia**

/ **La PNȚ , electorat solid, dar și contribuție germană ;**

Toate locurile ocupate de lista PNȚ : 7 + 3 , probabil și datorită "primei .

/ **PTȚ-Lupu, electorat semnificativ, dovedind puternic curent țărănist.**

/ **Partidele minoritare** cu politici specifice : **germani, maghiari, evrei**

/ **P. Maghiar (loc 2, 10.534 voturi)**

/ **Liberalii nedivizați (loc 3 și 4, împreună , 16.700 voturi)**

ar fi fost pe locul 2, înaintea ungarilor ;

/ **PSD activ , (loc 5, 6.360 voturi) ;**

/ **LANC- cuziști (loc 6) și PNA -Goga (loc 7)**

/ **Conservatori - PND, PC, etc ...**

Partidul	Voturi	Loc
LANC	6.174	6
PNA -Goga	5.397	7
P. Evreesc	2.017	10

2. Caraș , Reșița

13 liste, pentru 5 deputați. 60.813 alegători, 46.321 votanți, **14.023 absenteiști**

/ **PNȚ - victorios, și prin contribuția germanilor ;**

/ **PSD - scorul cel mai concludent socialist , din țară ;**

/ **Liberalii, -reprezentare modestă , prin divizare ;**

/ **Legionarii, cuziștii - în ascensiune ;**

Partidul	Voturi	Loc
PNA -Goga	1.868	5
Grup "CZ Codreanu"	1.083	7
LANC	479	10

3. Severin, Lugoj

13 liste pentru 6 deputați. 64.365 alegători, 52.330 votanți, **12.035 absenteiști**.

Aceleași fenomene , ca în toate județele bănățene.

Partidul	Voturi	Loc
PNA-Goga	1.995	6

P.Evreesc	578	10
LANC	544	11
Bloc.cet. -Forțu	461	12

BASARABIA , 9 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

LD : Din p.d.v politic, Basarabia are câteva **caracteristici comune județelor moldovenești**

dar și ceva **specific, în plus.**

Deși , formal , cu aceleași partide și programe,

în Basarabia **totul este mai radical** , și ,uneori, pasional , subversiv, centrifug.

Este de discutat **cît și cum** , această **radicalitate** se datorează :

/ **stării economice precare**, accentuate în timpul **crizei economice**;

/ **greșelilor și neglijențelor administrației românești** ;

/ **resentimentelor minorităților**

despre rușii din Basarabia nu am aflat mai nimic ;

evreii basarabani, în majoritate rusofoni, nu urmează politica UER

/ **propagandei bolșevice** , deci contaminării de dincolo de Nistru, pe care Moscova, Kominternul, a întreținut-o de pe teritoriul **RSSMoldovenești din Transnistria.**

Pentru că :

/Exista un puternic **curent țărănist** , cu mesaj mult **mai radical** decît în Vechiul Regat .

Așa se explică existența celor **3 partide frînturi** : **PNȚ, PȚ-Lupu, PȚD-Stere** ;

/ Există **"un caz " - STERE** - (care în Regat a avut o semnificație politică aparte, nu lipsit de resentimente și ranchiună),

iar **în Basarabia** a luat proporția unei **legende a frustrării , a nedreptății** ;

/ **Liberalii , cu priză mai mică la electorat** ;

/ **Evreii** sunt organizați în **partid propriu**, au scoruri importante în fiecare județ , și cîștigă în **Hotin , Soroca** (pe locul perdantului Stere !) ,

/ Există un puternic **curent social radical antisemit**, care aduce victoria sau poziții bune , în toate județele, fie a **LANC**, fie a **Gărzii de Fier** :

Cahul, Bălți, Ismail , Orhei , Tighina (pierdut prin redistribuire) ;

/ Există un **curent socialist** , mai **radical** decît în Vechiul Regat , care aduce victoria **PSD** chiar în județe fără industrie sau clasă muncitoare :

Ismail , Cetatea Albă ;

1.Lăpușna, Chișinău

14 liste, pentru **8 deputați**. 81.994 alegători, 49.999 votanți, **31.586 absenteiști**

/ Întreg spectrul politic existent. Județ mare .Procent mare de absenteiști.

Nici o informație despre ruși .

Oraș "etalon" pentru Basarabia ? **Da și Nu .**

/ Județ cu un puternic **curent țărănist** : **PNȚ, PȚ-Lupu, PȚ D-Stere .**

(împreună , ar fi întrunit **26.027 voturi** , adică peste **50% din voturile exprimate**)

/ **PNL-1, pe locul 2, împreună cu PNL-2 , pe locul 3 , ar fi întrunit 11.760 deci... se infirmă acuza lipsei de aderență la liberalism** ;

/ **Destul de consistent scor , partidul evreesc (2.559) ,**

iar în **PNȚ (Rosenberg) și PNL (Stenberg)** desemnați pentru parlament .

/ **LANC (loc V, 2.765 voturi) , nu prea puternic față de ...**

/După modestul scor **PSD** (331 voturi , loc 12) , **curentul socialist apare firav.**

Nu știu dacă... în județ , **BMT** nu a fost împiedicat să depună listă

(cum am avut câteva semnale) și atunci concluzia ar fi exact opusă !

/ Continuă să fie semn de întrebare (pentru mine) acel **Sfat Negustoresc** ,

care are un nr. de voturi , dar eu nu știu cine sunt...

Partidul	Voturi	Loc	Procent
LANC -ACCuza	2.765	5	
P.Evreesc	2.559	6	
PNA -Goga	836	10	
Bloc Cetățenesc Forțu	77	14	

2. Cahul

12 liste, pentru **4 deputați**. 40.636 alegători , 23.805 votanți, **16.054 absenteiști**
Nu știu care erau procedurile la redistribuiri, dar se fac niște "mişcări" parcă,
, în detrimentul PNL (sau al Gărzii ?)

PNȚ- rezultat confortabil, dar cu peste 50% voturi opozante;
Gruparea "C.Z.Codreanu , locul 2 (4.362 voturi) , în ascensiune ;
PSD , loc 3 (2.937 voturi)

Liberalii, uniți, ar fi devansat Garda de Fier și PSD ;

Partidul	Voturi	Loc
Grup. "CZCodr"	4.362	2
P.Evreesc	546	9

3.Bălți .

14 liste, pentru **6 deputați**. 85.490 alegători, 56.545 votanți, **28. 431 absenteiști** .

LD:

/ LANC , pe locul 1 (21.417) , succes copleșitor ;

Cu toate acestea , LANC primește doar 1 loc.

Ca la Cahul, numai că locul Gărzii este luat de LANC !

/ PNȚ, pe locul 2 (7.111voturi) ; noroc cu prima electorală și redistribuirea !

/ Liberalii , dacă erau uniți, erau ei pe locul 2 ;

/ P.Evreesc, identitate pregnantă ;

Partidul	Voturi	Loc.
LANC	21.417	1
P.Evreesc	3.571	6
Grup"CZCodreanu "	2.559	7
PNA	423	13

4.Ismail (Bolgrad)

12 liste, pentru **4 deputați**. 49.765 alegători, 32.555 votanți, **16.492 absenteiști** .

PSD , pe primul loc, cu scor masiv (10.669) ;

PNȚ, pe locul 2 (8.217) , dar cu rezultatul PT -Lupu (2.150) și PȚD-Stere (1.126) ,

atestă **puternic curent țărănist (12.619) , devansând pe socialiști ;**

PNL-1 , pe locul 4 (2.657) și PNL-2 , pe locul 6 (1.633) ,

Uniți, ar fi devansat Gruparea Codreanu ;

Gr."CZCodreanu" , locul 3 (2.822) , în ascensiune ; LANC (loc 11, 356 voturi)

Beneficiul " primei " : PNȚ, pe locul 2 în alegeri , primește 3 locuri ,

iar PSD, pe locul 1, doar un loc !

Partidul	Voturi	Loc
Gr." CZCodreanu"	2.822	3
P.Evreesc	829	8
LANC	356	11

5. Hotin

13 liste, pentru **5 deputați**. 88.538 alegători, 61.535 votanți, **25.510 absenteiști**.

[LD: cam aceeași situație, ca și în celelalte județe.

PNȚ, succes electoral copleșitor (25.672 voturi) ; la el, dacă se adaugă și votul obținut de

PTȚ-Lupu și PȚD-Stere ,se poate vorbi de un foarte puternic curent țărănist ;

LANC -Cuza , pe locul 2, cu un scrutin impresionant (13.434) ;

Liberalii , pe locurile 3 și 6 , uniți , (peste 7.000) tot nu ar fi devansat cuziștii ;

P-Evreesc, identitate definită, loc 4, scor semnificativ (4.364)

Prin calcularea voturilor , **P.Evreesc (loc 4)** capătă un loc în parlament ,

deși PNL era ... pe locul 3 .

La Hotin, **cuziștii** sunt destul de "tari " (față de Gardă) și mai primesc 1 loc.

Partide	Voturi	Loc
LANC	13.434	2
P.Evreesc	4.364	4 (?!)
PNA -Goga	1.074	9

6.Cetatea Albă

12 liste, pentru 7 deputați . 84.053 alegători, 55.817 votanți, 27.117 absenteiști
PNȚ, succes electoral major (18.848) ; dacă se adaugă scorul PT-Lupu (3.327) și
PTD-Stere (1.596) , se vedește un puternic curent țărănist (23.770, cca 42%) .

PSD , locul 2 , (11.475 voturi) ;

LANC + PSN , locul 3 , (5.197 voturi)

Liberalii, chiar uniți, (3.942) nu ar fi putut devansa LANC ;

Partidul	Voturi	Loc
LANC+PSN(Tătăr.)	5.197	3
P.Evreesc	2.472	7
PNA	2.226	8

7.Soroca

12 liste, pentru 6 deputați. 68.621 alegători, 62.730 votanți, 15.205 absenteiști.

PTD -Stere iese câștigător absolut (21.667 voturi)

Cu toate acestea nu i se acordă loc în parlament deoarece nu a întrunit "pragul" pe țară .

PNȚ, locul 2 (5.803 voturi) ; PT-Lupu , loc 9 (1.973) .

La un loc, votul atestă un puternic curent țărănist (29.443, aproape 50 %) ;

LANC, pe locul 4 (4.219) ;

Liberalii, loc 6 , 7 (peste 6000 voturi) , uniți ar fi fost pe locul II,

devansând PNȚ, LANC, P.Evreesc ... Despărții, înregistrează înfrângere .

Partidul	Voturi	Loc
LANC	4.219	4
P.Evreesc	4.203	5
Grup"CZCodreanu"	2.004	8
PNA	946	10

8.Orhei

10 liste, pentru 6 locuri. 60.537 alegători, 44.194 votanți, 15.850 absenteiști

PNȚ, locul I (12.207) , succes evident.

Împreună cu PT-Lupu (3.134) și PTD-Stere (1.254)

atestă un puternic curent țărănist (16.595)

LANC cucerește locul II (8.296) , prin defecțiunea liberală ;

Liberalii , loc 3 (6.936) și 7 (1.739) , uniți , ar fi fost pe loc II (8.675) ;

Partidul	Votul	Loc
LANC	8.296	2
PNA -Goga	3.298	4
P.Evreesc	2.739	6

9.Tighina

12 liste, pentru 5 deputați. 66.181 alegători, 36.832votanți, 29.120 absenteiști

PNȚ , loc I, (10.760 voturi) ; dacă se alătură votul acordat PT-Lupu (2.149) și

PTD-Stere,(585) ,se constată puternic curent țărănesc (13.494 voturi)

LANC , loc II (5.741) , la care se adaugă Gruparea " CZCodreanu" , loc III (4.419)

Se constată un semnificativ curent antisemit, în ascensiune (10.160)

Liberalii , loc 4 și 5, uniți... ar fi fost pe locul 3 (5.520) , în locul Gărzii de Fier.

BMȚ (PCR) ... loc 7, 2.010 locuri .

Partidul	Voturi	Loc
LANC	5.741	2
Grup"CZCodreanu"	4.419	3
PNA-Goga	1.853	8
P.Evreesc	951	9

BUCOVINA , 5 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

Bucovina nu face excepție, avînd ca aspect specific, **mozaicul etnic**.

Situația este **similară cu Moldova și Basarabia**.

/ Mai ales, **problema evreească**. Ignorată și ocolită în epocă, complicată mult în ajunul și în timpul războiului, ea continuă și astăzi să fie **abordată partizan și afectiv**.

Aș dori să-i dau o deslegare, dar nu știu dacă voi putea.

Deocamdată este cert :

/A existat o asemenea problemă , și ea nu trebuie ocolită ;

/Adevăratul "naș" al Gărzii de fier, este electoratul , deci perceperea realității, (nu Vaida ! , cum s-a perpetuat sintagma în istoriografia comunistă)

1.Cernăuți

12 liste, pentru **6 deputați** . 74.969 alegători, 48.159 votanți, **26.416 absenteiști**.

Prin calculele redistribuirii , deși pe locul 3 ,

PNL pierde un deputat , în favoarea P.Evreesc (loc 4) .

Prin alianțe și recalculări , **minoritarii cîștigă 4 din cele 6 locuri** .

Prin existența unui puternic **pol democratic, filosemit** și a unui **partid evreesc** cu susținere electorală, **curentul antisemit este izolat, stăpînit**.

PNȚ+PNG+PUcr , loc I (15.460 voturi) ; dacă **polul țărănist** ar fi fost unit ,

forța PNȚ ar fi fost, probabil, echivalentă (19.280 voturi) :

PȚ-Lupu, loc. V (3.194) , PȚD-Stere , loc XI (627) .

PSD, locul II (7.014) , prin "defecțiunea" din PNL .

PNL-1, loc III (5.338) și PNL-2, loc VI (2.061) , împreună, **ar fi depășit PSD (7.339)**

P.Evreesc , loc 4 (4.940) ; prin redistribuire, PNL pierde un deputat , în favoarea P.Evreesc (loc 4) .

Prin alianțe și recalculări , **minoritarii cîștigă 4 din cele 6 locuri** .

Prin existența unui puternic **pol democratic, filosemit** și

a unui **partid evreesc** cu susținere electorală, **curentul antisemit este izolat, stăpînit**.

Partidul	Voturi	Loc
P.Evreesc	4.940	4
PNA-Goga	1.980	7
LANC	1.224	9

2.Suceava

12 liste, pentru **3 deputați**. 31.862 alegători, 22.114 votanți, **9.515 absenteiști** .

/ **Cel mai puternic curent antisemit din țară , în ascensiune :**

Grup"CZCodreanu" , loc I (4.420 voturi) ; LANC, loc III (3.573 voturi) ;

Împreună = 7.993 voturi ;

PNȚ + germ .+ ucr , loc II (4.348 voturi) , scor foarte slab ;

Dacă s-ar fi prezentat uniți, PȚ-Lupu , loc 5 (1.761) și PȚD-Stere, loc 10 (464) ,

ar fi obținut 6. 573 voturi , ar fi devansat Gruparea Codreanu, urcînd pe locul I .

PNL, loc 4 și 7 : uniți (3200) , tot nu ar fi devansat LANC, dar apropae l-ar fi egalat .

Partidele	Voturi	Loc
Grup"CZCodreanu"	4.420	1
LANC	3.573	3
P.Evreesc	1.275	6

3.Cîmpulung -Moldovenesc.

13 liste, pentru **2 deputați** . 26.103 alegători, 17.634 votanți, **8.469 absenteiști**

[Județ mic, considerat cu o **tradiție** și un **nivel de educație cetățenească aparte**, de tip "**austriac**" , oameni pentru care **votul** însemna efectiv ceva.

Cîmpulungul a fost un **caz etalon** , pentru alegerile din vara '32 :

/ Au votat pentru **curentele democratice majore** , **peste 8.000** :

țărănism (cca 4.400) și **liberalism** (cca 3.800)

/ Au votat pentru **socialism (PSD, sau PSI) , peste 3.000.**

Dar în Bucovina acest mesaj era diferit

de cel din Basarabia sau din din Vechiul Regat ;

/ Au votat pentru cele **două grupări naționaliste : LANC și Garda de Fier.**

De ce ? Trebuie de răspuns la această întrebare.

Partidul	Voturi	Loc
Grup" CZCodreanu"	2.123	4
LANC	1.514	5
P.Evreesc	1.423	6
PNA -Goga	340	9

4.Rădăuți - Bucovina

11 liste, pentru 4 deputați. 44.042 alegători , 27.516 votanți, 15.969 absentești.
LD : situație diferită de cea a Cîmpulungului , deși...

Un puternic curent antisemit : LANC pe primul loc (8.673) ;

Garda în ascensiune (1.099)

PNȚ cîștigă locul II (5.567) , dar cu contribuția germanilor și ucrainenilor ;

Liberalii uniți, locul III, VI (peste 5.400) , aproape ar fi egalat PNȚ ;

Partidul	Voturi	Loc
LANC	8.673	1
P.Evreesc	1.821	4
Grup"CZCodreanu"	1.099	7
PNA -Goga	928	8

5.Storojinet

11 liste, pentru 3 locuri. 43.448 alegători , 30.000 votanți, 13.022 absentești .

[LD: Este un județ " țărănist" și ...!?

PNȚ, loc I , cu aportul germanilor și ucrainenilor (9.393) ;

Unit cu PȚ-Lupu (2.511), ar fi avut un scor mai mare (peste 12.000) .

LANC, pe locul II (5.718) ;

PSD, loc 3 (3.399) , favorizat de sciziunea liberală ;

Liberalii, uniți, ar fi devansat PSD ;

Mi se pare mai importantă preferința electoratului decît reprezentarea parlamentară (care nu oglindește această preferință)

Partidul	Voturi	Loc
LANC	5.718	2
P.Evreesc	2.533	4
PNA -Goga	574	9
Grup"CZCodreanu"	406	10

DOBROGEA, 4 județe

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

Pentru 2 județe(Constanta, Tulcea) , raport de forțe echilibrat: PNȚ/ liberali

Probleme destul de grave s-u petrecut în Durostor și Caliacra,

unde noii coloniști (macedoneni) erau aliați cu liberalii,

iar PNȚ s-a cartelat cu bulgarii , care aveau tendințe centrifuge,

și manifestări pe potrivă.De aici ... anomaliiile

1. Constanta

9 liste, pentru 5 deputați. 49.822 alegători , 41.160 votanți, 8.420 absentești

Județ polarizat, cu scoruri aproape egale, care îi detașează pentru rotativă :

PNȚ ,locul I , cu 17 .660 . Diminuare curent țărănist, prin dizidența dr Lupu (1.593)

Liberalii , loc 2 și 3, -cu 16.407 .Din păcate, dizidența lui Gh.Brătianu,

a făcut un imens deserviciu curentului liberal,cu consecințe agravante și pe viitor.

Apoi PNA , cu sau fără PP , pe poziția III , în curent nedefinit ...

Partidul	Voturi	Loc
Bloc Cetăț.-Forțu	108	9

2.Tulcea

10 liste, pentru 4 deputați . 40.113 alegători , 29.616 votanți, 10.187 absentești .

Victorie categorică PNȚ (18.143) ; puternic curent țărănist ;

Liberalii, pe locul II și III, la mare distanță de PNȚ ;

<u>Partidul</u>	<u>Voturi</u>	<u>loc</u>
PNA -Goga	308	8

3.Durostor

7 liste, pentru 4 deputați . 47.101 alegători, 33.346 votanți, **13.526 absentești** .

Județ pe care **administrația românească nu a știut să-l integreze în viața politică românească** .

PNA -Goga (loc IV)

<u>Partidul</u>	<u>Voturi</u>	<u>Loc</u>
PNA -Goga	1.924	4

4.Caliacra

8 liste, 4 deputați. 35.298 alegători, 25.844 votanți, **9.234 absentești**

Aceeași situație ca la Durostor.

[LD: vezi evocarea alegerilor de către Gafencu, reală, lucidă, amară...]

<u>Partid</u>	<u>Voturi</u>	<u>Loc</u>
PNA -Goga	1.029	5

Alegeri. 17 iul.1932

(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)
